

Bryssel, 12. joulukuuta 2024
(OR. en)

16754/24

ENFOPOL 519
SPORT 86
JAI 1850

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähettiläjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Päivämäärä:	12. joulukuuta 2024
Vastaanottaja:	Valtuuskunnat
Ed. asiak. nro:	15650/1/24 REV 1
Asia:	Neuvoston päätelmät käsikirjasta suuria kansainvälisiä jalkapalloturnauksia järjestäville eurooppalaisille valtioille sekä suositelluista hyvistä käytännöistä kansainvälisen poliisiyhteistyön sisällyttämiseksi vastaanottavan poliisin turnaussyunnitteluun ja -operaatioihin – Neuvoston päätelmät (12. joulukuuta 2024)

Valtuuskunnille toimitetaan liitteessä neuvoston (oikeus- ja sisäasiat) 4068. istunnossaan 12. joulukuuta 2024 hyväksymät neuvoston päätelmät käsikirjasta suuria kansainvälisiä jalkapalloturnauksia järjestäville eurooppalaisille valtioille sekä suositelluista hyvistä käytännöistä kansainvälisen poliisiyhteistyön sisällyttämiseksi vastaanottavan poliisin turnaussyunnitteluun ja -operaatioihin.

**Neuvoston päätelmät käsikirjasta suuria kansainvälisiä jalkapalloturnauksia järjestäville
eurooppalaisille valtioille sekä suositelluista hyvistä käytännöistä kansainvälisen
poliisiyhteistyön sisällyttämiseksi vastaanottavan poliisin turnaussuunnitteluun ja -
operaatioihin**

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

- (1) ottaa huomioon Euroopan unionin tavoitteen antaa kansalaisille korkeatasoinen suoja vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueella kehittämällä jäsenvaltioiden yhteistä toimintaa poliisiyhteistyön alalla,
- (2) ottaa huomioon, että Euroopassa järjestettävien suurten kansainvälisten jalkapalloturnausten yhteydessä on sattunut vakavia ja merkittäviä yleiseen järjestykseen liittyviä välikohtauksia,
- (3) ottaa huomioon niiden miljoonien jalkapallon kannattajien terveyden ja turvallisuuden, jotka matkustavat halki Euroopan ja kauempaakin Euroopassa järjestettävien suurten kansainvälisten jalkapalloturnausten vuoksi,
- (4) ottaa huomioon niiden miljoonien Euroopan kansalaisten terveyden ja turvallisuuden, jotka asuvat tai työskentelevät Euroopassa järjestettävien suurten kansainvälisten jalkapalloturnausten järjestäjänä toimivien stadionien tai kaupunkien keskustojen läheisyydessä,
- (5) ottaa huomioon, että nämä päätelmät täydentävät muita neuvoston päätöksiä, päätöslauselmia ja päätelmiä, jotka koskevat kansainvälisiä jalkapallotapahtumia, ja erityisesti seuraavia:
 - (5 a) neuvoston päätöslauselma ajantasaistetusta käsikirjasta, joka sisältää suosituksia kansainvälisestä poliisiyhteistyöstä ja turvallisuudenhallinnasta sellaisten kansainvälisten jalkapallo-otteluiden, joissa on mukana vähintään yksi jäsenvaltio, yhteydessä (EU:n jalkapallokäsikirja) (11160/24),

- (5 b) neuvoston päätöslauselma käsikirjasta, joka sisältää suosituksia väkivaltaisuuksien ja levottomuuksien ehkäisemiseksi ja hillitsemiseksi sellaisten kansainvälisten jalkapallo-otteluiden yhteydessä, joissa on mukana vähintään yksi jäsenvaltio, hyväksymällä hyviä käytäntöjä poliisiin ja kannattajien yhteydenpitoa varten (12792/16),
- (5 c) neuvoston päätöslauselma vierailevien poliisivaltuuskuntien vastaanottamiseen ja niiden käytännön toimintaan liittyvistä kustannuksista sellaisten kansainvälisten jalkapallo-ottelujen (ja muiden urheilutapahtumien) yhteydessä, joissa on mukana ainakin yksi jäsenvaltio (12791/16), sekä
- (5 d) neuvoston (oikeus- ja sisäasiat) 3799. istunnossaan 7. kesäkuuta 2021 hyväksymät neuvoston päätelmät urheiluun liittyvästä väkivallasta (8648/21);
- (6) ottaa huomioon jalkapalloon liittyvän rikollisuuden ainutlaatuisen dynamiikan, kansainvälisen poliisiyhteistyön erittäin erikoistuneen ja erityisluonteen sekä kansallisten jalkapalloalan tietopisteiden eurooppalaisen verkoston roolin suurissa kansainvälisissä jalkapalloturnauksissa ja muissa eurooppalaisissa jalkapallotapahtumissa,
- (7) ottaa huomioon Euroopassa saadun laajan kokemuksen, joka osoittaa, että kansainvälinen poliisiyhteistyö on olennainen osa kokonaisvaltaista ja yhdenmukaista lähestymistapaa, jolla pyritään minimoimaan Euroopassa järjestettäviin suuriin kansainvälisiin jalkapalloturnauksiin liittyvät riskit,
- (8) ottaa huomioon i) jäsenvaltioiden erilaiset kunkin perustuslakiin, oikeuslaitokseen, kulttuuriin ja historiaan liittyvät olosuhteet sekä ii) jäsenvaltioiden väliset erot siinä, millaisia ja miten vakavia turvallisuusongelmia jalkapallotapahtumiin liittyy,
- (9) ottaa huomioon kokemukset, joita on saatu äskettäin Euroopassa pelatuista suurista kansainvälisistä jalkapalloturnauksista, mukaan lukien usean valtion yhdessä järjestämistä vuoden 2020 jalkapallon Euroopan mestaruuskilpailuista (EURO 2020), sekä vakiintuneiden hyvien käytäntöjen kehittämisen näiden turnausten yhteydessä,

- (10) ottaa huomioon, että suuriin kansainvälisiin jalkapalloturnauksiin liittyy valtioiden rajat ylittäviä rikollisuuden ja terrorismin uhkia,
- (11) ottaa huomioon EU:n uuden turvallisuusunionistrategian 2021–2025, jossa korostetaan tarvetta torjua terrorismia ja ehkäistä radikalisoitumista, hajottaa järjestäytynyttä rikollisuutta ja torjua kyberrikollisuutta,
- (12) ottaa huomioon, että Europolilla on tärkeä rooli lainvalvontaviranomaisten tukemisessa jäsenvaltioissa, joissa järjestetään suuria kansainvälisiä jalkapalloturnauksia, kansainvälisen terrorismin ja järjestäytyneen rikollisuuden uhkan ehkäisemiseksi ja torjumiseksi;

NÄIN OLLEN

- (1) KEHOTTAÄ suuria kansainvälisiä jalkapalloturnauksia järjestäviä jäsenvaltioita ottamaan huomioon liitteenä olevat suositellut hyvät käytännöt,
- (2) PAINOTTAA, että esitetyillä suosituksilla ei rajoiteta voimassa olevia kansallisia määräyksiä, varsinkaan eri viranomaisten ja yksiköiden välistä vastuunjakoa asianomaisissa jäsenvaltioissa, eikä komission perussopimusten mukaista toimivallan harjoittamista,
- (3) TOTEAA, että vaikka liitteenä olevaan käsikirjaan sisältyvät toimet on tarkoitettu toteuttavaksi ensisijaisesti suurten kansainvälisten jalkapalloturnausten järjestämisen yhteydessä, jäsenvaltiot voivat tarvittaessa soveltaa toimia muihin suuriin kansainvälisiin urheilutapahtumiin.

**EUROOPPALAINEN KÄSIKIRJA SUURTEN KANSAINVÄLISTEN
JALKAPALLOTURNAUSTEN JÄRJESTÄMISESTÄ**

**VASTAANOTTAVAN POLIISIN TOIMINNAN SUUNNITTELU JA KANSAINVÄLINEN
POLIISIYHTEISTYÖ**

Johdanto ja yhteenveto

Käsikirjan tarkoitus

1. Käsikirjan tarkoituksena on antaa tietoa ja tukea vastaanottavan poliisin toiminnan suunnittelua ja operaatioita sellaisissa Euroopan valtioissa, jotka UEFA tai FIFA on valinnut suuren kansainvälisen jalkapalloturnauksen järjestäjäksi (tai yhdeksi turnauksen järjestäjistä).
2. Ohjeet perustuvat viime vuosikymmeninä Euroopassa ja maailmanlaajuisesti äskettäisten turnausten yhteydessä saatuun kokemukseen ja sen perusteella kehitettyihin hyviin käytäntöihin sekä tapauksen mukaan kokemukseen, jota on saatu lukuisista ympäri vuoden järjestettävistä kansainvälisistä jalkapallo-otteluista.

Kansainvälinen poliisiyhteistyö

3. Kansainvälinen poliisiyhteistyö on jo pitkään ollut olennainen osa vastaanottavan poliisin turnauksia koskevia poliisistrategioita ja niihin liittyvää turnausten poliisitoiminnan infrastruktuuria koskevaa kehystä.
4. Tässä käsikirjassa keskitytään kansainväliseen poliisiyhteistyöhön, joka on turnauksen järjestämisen merkittävä osatekijä. Sitä ei kuitenkaan voida tarkastella erillään niistä haasteista ja suunnitteluun liittyvistä ongelmista, joita vastaanottava poliisi kohtaa kansallisella, alueellisella ja järjestävän kaupungin tasolla.

5. Kaikilla Euroopan valtioilla on kokemusta yksittäisten otteluiden järjestämisestä eurooppalaisten seurojen tai kansallisten kilpailujen yhteydessä. Tällainen kokemus kuitenkin eroaa merkittävästi noin kuukauden mittaisen paljon näkyvyyttä saavan kansainvälisen jalkapalloturnauksen järjestämisestä.
6. Käsikirjassa korostetaan tätä eroa erityisesti seuraavien tekijöiden osalta:
 - keskeiset poliittiset ja rakenteelliset vaatimukset, jotka vastaanottavien viranomaisten on otettava huomioon ja jotka niiden on käsiteltävä turnauksen suunnitteluprosessin ensimmäisessä vaiheessa
 - strateginen ja operatiivinen suunnittelu sekä kansallisella että järjestävän kaupungin tasolla ja erityisesti
 - kansainvälisen poliisiyhteistyön, mukaan lukien turnauksen kansainvälinen poliisiyhteistyökeskus (IPCC), sisällyttäminen kokonaisvaltaiseen ja monitahoiseen turnausta koskevaan poliisistrategiaan.
7. Euroopan valtioilla on vaihtelevaa kokemusta suurten kansainvälisten jalkapalloturnausten järjestämisestä. Joillakin valtioilla on jo kokemusta tällaisten turnausten järjestämisestä, mutta toisille kyseessä on ensimmäinen kerta.
8. Tässä käsikirjassa tunnustetaan tarve ottaa huomioon tämä vaihtelu kokemuksessa, jota valtioilla on turnausten järjestämisestä. Siksi siinä on väistämättä lähdettävä siitä oletuksesta, että vastaanottava poliisi (kansallisella, alueellisella ja järjestävän kaupungin tasolla) osallistuu ensimmäistä kertaa turnauksen otteluiden järjestämiseen.
9. Lisäksi niissäkin valtioissa, joilla on aiempaa kokemusta turnausten järjestämisestä, vertailukohtia on tarkasteltava perusteellisesti uudelleen henkilöstön vaihtumisen ja hyvien käytäntöjen kehittymisen myötä.
10. Tällaisissa tapauksissa käsikirjaan sisältyvät ohjeet voivat toimia muistiona, jonka tarkoituksena on antaa tietoa poliisitoimintaan vaikuttaville päätöksentekijöille, strategeille ja ylemmän tason toimijoille ja tukea heitä, kun määritetään kansainvälisen poliisiyhteistyön roolia vastaanottavan poliisin turnausta koskevan kattavan, monitahoisen ja joustavan poliisistrategian suunnittelussa ja toteuttamisessa.

11. Lisäksi on tunnustettu, että kansalliset, alueelliset ja paikalliset perustuslailliset järjestelyt vaihtelevat huomattavasti eri puolilla Eurooppaa siltä osin kuin on kyse poliisitoiminnan suunnittelun ja poliisioperaatioiden hallinnoinnista ja valvonnasta kaupungeissa, jotka järjestävät turnausten otteluita.
12. Esimerkiksi joissakin valtioissa alue- tai paikallisviranomaiset tai pormestarit voivat olla keskeisessä asemassa, kun päätetään järjestävissä kaupungeissa toteutettavasta poliisitoiminnasta ja siihen liittyvistä turvallisuusstrategioista. Tässä käsikirjassa käytetyllä termillä ”järjestävän kaupungin poliisiviranomaiset” tarkoitetaan niitä viranomaisia, jotka on nimetty vastaamaan poliisistrategioiden ja operatiivisen suunnittelun määrittelystä järjestävässä kaupungissa.
13. Näin ollen tämän käsikirjan osan 1 (Turnaukseen liittyvä kansainvälinen poliisiyhteistyö), osan 2 (Korkean tason päätöksenteko ja rakenteelliset vaatimukset) ja osan 4 (Turnauksen IPCC:n valmistelevat ja toimintajärjestelyt) sisällössä keskitytään vakiintuneisiin suunnitteluun liittyviin ja rakenteellisiin näkökohtiin kansallisella tasolla.
14. Kun otetaan kuitenkin huomioon edellä mainitut perustuslaillisten, oikeudellisten ja hallinnollisten järjestelyjen vaihtelut alue- ja paikallistasolla, osan 3 (Turnaukseen liittyvän poliisitoiminnan operatiivinen suunnittelu järjestävissä kaupungeissa) ja osan 5 (Vierailevien poliisivaltuuskuntien tuki- ja neuvontatehtävät) sisällössä keskitytään pääasiassa poliisin operatiivisen suunnittelun keskeisiin näkökohtiin ja hyviin käytäntöihin.
15. Pohjimmiltaan on tunnustettava, että kunkin vastaanottavan valtion vastuulla on suunnittelujen ja operatiivisten järjestelyjen mukauttaminen siten, että ne vastaavat perustuslaillisen ja oikeudellisen kehyksen erityisiä vaatimuksia sekä erilaisia kansallisia, alueellisia ja paikallisia tarpeita ja olosuhteita.

Valtioiden suvereniteetti

16. Näin ollen on korostettava, että tämän käsikirjan ohjeissa tunnustetaan täysin keskeinen periaate, jonka mukaan vastuu kansainvälisten jalkapalloturnausten poliisitoiminnasta on ja on jatkossakin oltava vastaanottavalla valtiolla, eikä millään tavoin kyseenalaisteta sitä.

17. Tätä valtioiden suvereniteettiperiaatetta sovelletaan myös jokaiseen valtioon, jonka UEFA tai FIFA on valinnut yhdeksi turnauksen kahdesta järjestäjävaltiosta tai useamman valtion yhdessä järjestämän turnauksen järjestäjäksi.
18. Tämä on välttämätöntä, kun otetaan huomioon vastaanottavan valtion turnauksen järjestäjän roolia hakiessaan hyväksymät velvoitteet (valtion takuu mukaan luettuna) ja erityisesti suuri vaihtelu seuraavissa: kansalliset perustuslait ja kulttuurit, poliisitoiminnan rakenteet ja poliisistrategiat, joukkojenhallintaan liittyvät lainsäädäntö-, sääntely- ja hallinnolliset kehykset sekä muut kansalliset ja paikalliset tekijät.
19. Tällainen vaihtelu voi näkyä myös turnausten poliisitoimintaa sekä strategista ja operatiivista suunnittelua koskevissa keskeisissä päätöksissä. Esimerkiksi voitaisiin päättää, että kansallisen poliisin olisi johdettava joitakin suunnittelu- ja operatiivisia toimia, jotka perinteisesti kuuluvat järjestävän kaupungin poliisiviranomaisille. Vastaavasti kansallisten perustuslakien ja/tai oikeudellisten kehysten mukaisesti paikallis- tai alueviranomaiset (tai pormestarit) voivat olla vastuussa järjestävän kaupungin poliisistrategioiden ja operatiivisen suunnittelun määrittelystä.
20. Tällaisten seikkojen määrittäminen on yksinomaan vastaanottavien viranomaisten tehtävä. Tämän periaatteen mukaisesti käsikirjan sisällössä pyritään tarjoamaan vakiintunutta hyvää käytäntöä, joka tarjoaa vähintään tukea ja tietoa vastaanottaville viranomaisille keskeisissä kysymyksissä, jotka on käsiteltävä turnauksen suunnittelun ja valmistelun varhaisessa vaiheessa.

Käsikirjan rakenne

21. Käytön helpottamiseksi ohjeet on jaettu viiteen osaan:

Osa 1: Turnaukseen liittyvä kansainvälinen poliisiyhteistyö

22. Osassa 1 annetaan taustatietoa ja selitetään, millaista suunnittelua vastaanottavilta valtiollisilta sekä poliisitoimintaan vaikuttavilta päätöksentekijöiltä, strategeilta ja suunnittelijoilta edellytetään kansainvälisen poliisiyhteistyön eri osatekijöiden määrittämiseksi.

23. Tähän kuuluu turnauksen IPCC:n roolin ja tehtävien huomioon ottaminen.
24. Käsikirjassa taustoitetaan näin, miksi IPCC:n korkea asema ja sen tärkeä rooli ovat asianmukaisia, sillä pelkästään vastaanottavan poliisin tukemiseksi tarvitaan paljon tiedonvaihtoa. Näin voidaan valmistautua ja vastata haasteisiin, jotka liittyvät seuraaviin:
- kymmenet tuhannet kannattajat eri puolilta Eurooppaa ja sen ulkopuolelta saapuvat järjestävään valtioon tapahtuman aikana ja
 - Euroopassa järjestettäviin suuriin jalkapalloturnauksiin on vuosien saatossa liittynyt merkittäviä ja paljon näkyvyyttä saaneita järjestyshäiriöitä, joista on paljon dokumentaatiota.
25. Turnaukseen liittyvässä kansainvälisessä poliisiyhteistyössä on otettava huomioon myös termistöön liittyvä poikkeama, sillä termistön mukaan IPCC:n keskeiset tehtävät keskittyvät tietojenvaihtoon ja analysointiin, mikä on kuitenkin vain yksi – vaikkakin ratkaisevan tärkeä – osa laajempaa tapahtumien kansainvälisen poliisiyhteistyön kehystä.
26. IPCC:n tehtävänä on kerätä, arvioida ja analysoida tapahtuman luonteesta riippuen eri puolilta Eurooppaa tai maailmaa ja erityisesti (mutta ei yksinomaan) turnaukseen osallistuvilta valtioilta saatuja tietoja, jotta voidaan tukea vastaanottavan poliisin joukkojenhallintaan (”yleinen järjestys ja yleinen turvallisuus”) liittyviä operaatioita järjestävissä kaupungeissa ja tarvittaessa muualla, ja tehdä niistä enemmän tietoon perustuvia.
27. Tämä prosessi eroaa muiden kansainvälisten poliisiyhteistyön virastojen, kuten Interpolin, Europolin ja soveltuvissa tapauksissa Frontexin, roolista ja tehtävistä, sillä ne keskittyvät erityistehtävissään torjumaan erilaisia rajat ylittävään terrorismiin, järjestäytyneeseen rikollisuuteen ja rajavalvontaan liittyviä haasteita ja vastaamaan niihin.
28. Näitä kysymyksiä käsitellään osassa 2, samoin kuin järjestäville valtioille tarjolla olevia vaihtoehtoja, joiden avulla voidaan selkeyttää turnauksia koskevan poliisistrategian eri osatekijöitä, joihin liittyy kansainvälistä poliisiyhteistyötä koskeva ulottuvuus, sekä parantaa koordinoitua niiden välillä.

29. Osassa 1 korostetaan myös, että on tärkeää, että vastaanottavat valtion ja poliisiviranomaiset sopivat kahdenvälisistä järjestelyistä
- i) kunkin kansainvälisen poliisialan kumppaniviraston kanssa sekä määrittelevät niiden roolit ja tukipalvelut yhteisessä toimintasuunnitelmassa ja
 - ii) kunkin turnaukseen osallistuvan valtion kanssa sekä määrittelevät vastaanottavalle poliisille ja muille viranomaisille tarjottavan tuen.

Osa 2: Korkean tason päätöksenteko ja rakenteelliset vaatimukset

30. Osassa 2 kuvataan joukko keskeisiä korkean tason ja toisiinsa liittyviä poliittisia vaatimuksia, jotka on käsiteltävä ja määriteltävä valtiollisen ja kansallisen poliisitoiminnan tasolla ennen turnauksen suunnittelun valmisteluvaihetta.
31. Tähän sisältyy sellaisen turnauksen poliisitoiminnan infrastruktuurin määrittäminen, jonka tarkoituksena on mahdollistaa kokonaisvaltainen ja monitahoinen mutta joustava turnausta koskeva poliisistrategia.
32. Tähän kuuluu myös strategia, joka sisältää kansainväliset poliisikumppanuudet ja jolla varmistetaan tehokkaat järjestelyt tietojen ja uhka-analyysien vaihdon koordinoimiseksi vastaanottavan poliisin turnausta koskevan poliisistrategian eri osa-alueiden välillä.
33. Tämä on ratkaisevan tärkeää, kun otetaan huomioon, missä määrin turnaukseen liittyvillä haasteilla ja uhkilla sekä niihin liittyvällä poliisitoiminnalla voi olla ja on päällekkäisiä vaikutuksia. Käsikirjassa korostetaan tarvetta kokonaisvaltaiselle poliisitoimintaa koskevalle lähestymistavalle.
34. Osassa 2 käsitellään myös monia muita toimintapolitiikkaan liittyviä ja rakenteellisia suunnitteluvaatimuksia, kuten
- turnaukseen liittyvän valmiussuunnittelun ja pelastustoimien koordinointi
 - oikeudellisen ja hallinnollisen kehyksen tarkistaminen ja erityisesti
 - kansainväliselle poliisiyhteistyölle osoitettavat määrärahat.

Osa 3: Turnaukseen liittyvän poliisitoiminnan operatiivinen suunnittelu järjestävissä kaupungeissa

35. Osassa 3 esitetään useita operatiivisen suunnittelun näkökohtia, jotka paikallisten tai alueellisten poliisitoimintaan vaikuttavien päätöksentekijöiden ja strategiien on käsiteltävä hyvissä ajoin ennen turnauksen alkua ennakoitavissa oleviin ja mahdollisiin haasteisiin valmistautumiseksi, kun turnauksen poliisitoiminnassa keskitytään järjestävien kaupunkien tapahtumiin.
36. Osaan 3 sisältyvä suositeltu hyvä käytäntö kuvastaa perinteistä käytäntöä, jonka mukaan järjestävän kaupungin poliisin (tai soveltuvan paikallis- tai alueviranomaisen, jolla on perustuslaillinen rooli poliisitoiminnan suunnittelussa ja poliisioperaatioissa sille osoitetulla toimialueella) odotetaan kehittävän ja toteuttavan poliisijärjestelyjä kaupungissaan järjestettävien turnausten yhteydessä kansallisella tasolla poliisilta saamiensa ohjeiden pohjalta.
37. Kansalliset ohjeet ovat tärkeitä, sillä tarvitaan yhdenmukaistettu lähestymistapa poliisitoiminnan toteuttamiselle kussakin järjestävässä kaupungissa. Kunkin järjestävän kaupungin poliisitoiminnan suunnitelmassa on kuitenkin otettava huomioon myös paikalliset olosuhteet, joista suuri osa voi olla ominaisia ainoastaan kyseiselle kaupungille.
38. Osassa 3 oletetaan näin ollen aiheellisesti, että järjestävän kaupungin poliisitoimintaan vaikuttavien päätöksentekijöiden ja strategiien on suunniteltava kattava ja räätälöity kaupunkikeskeinen turnauksia koskeva poliisistrategia ja noudatettava sitä. Tähän liittyy useita keskeisiä näkökohtia, joita käsitellään käsikirjan tässä osassa.
39. Lisäksi korostetaan järjestävän kaupungin poliisiviranomaisten ja niiden kansallisten ja kansainvälisten kumppanien välistä suhdetta sekä tarvetta luoda uusia ja hyödyntää nykyisiä paikallisia ja alueellisia kumppanuuksia osana operatiivista suunnitteluprosessia.

Osa 4: Turnauksen IPCC:n valmistelevat ja toimintajärjestelyt

40. Osa 4 pohjaa turnausten IPCC:n perinteiseen rooliin sekä eurooppalaisten kansainvälisten jalkapalloturnausten yhteydessä syntyneisiin ja kehittyneisiin hyviin käytäntöihin.
41. Siinä annetaan järjestäville valtioille yksityiskohtaisia tietoja suunnitteluun liittyvistä ja valmistelevista ja toimintajärjestelyistä, jotka ovat tarpeen sen varmistamiseksi, että turnauksen IPCC voi täyttää tehtävänsä eli tarjota yhdenmisen lähestymistavan, joka koskee vastaanottavan poliisin joukkojenhallintaoperaatioissa hyödynnettävien tietojen toimittamista ja näiden operaatioiden tukemista.

Osa 5: Vierailevien poliisivaltuuskuntien tuki- ja neuvontatehtävät

42. Osassa 5 keskitytään vierailevien poliisivaltuuskuntien tukitehtävään (tätä kuvataan joskus termeillä ”tarkkailija” tai ”tarkkailijaryhmä” yksittäisissä kansainvälisissä jalkapallo-otteluissa). Myös siinä pohjataan vuosikymmenten aikana saatuun kokemukseen ja hyviin käytäntöihin, joita on kehitetty Euroopassa ja sen ulkopuolella järjestettävien kansainvälisten jalkapalloturnausten yhteydessä ja tapauksen mukaan lukuisten ympäri vuoden järjestettävien eurooppalaisten seurojen ottelujen ja maaottelujen yhteydessä.
43. Osassa 5 suositellut hyvät käytännöt perustuvat ohjeisiin, jotka on vahvistettu eri osissa neuvoston päätöslauselmaa ajantasaistetusta käsikirjasta, joka sisältää suosituksia kansainvälisestä poliisiyhteistyöstä ja turvallisuudenhallinnasta sellaisten kansainvälisten jalkapallo-otteluiden, joissa on mukana vähintään yksi jäsenvaltio, yhteydessä (EU:n jalkapallokäsikirja) (11160/24).
44. Siinä annetaan ensisijaisesti tietoa vierailevien poliisivaltuuskuntien kokoonpanosta, tehtävistä ja käytännön toiminnasta sekä niiden merkittävästä roolista järjestävän kaupungin poliisioperaatioiden tukemisessa.

45. Siinä korostetaan roolia, joka vierailevalla poliisivaltuuskunnalla voi olla heidän kansallisen maajoukkueensa kannattajien käyttäytymisen seurannassa, kehittymässä olevien riskien tunnistamisessa ja järjestävän kaupungin poliisioperaatioiden tietoon perustuvuuden lisäämisessä. Siinä selitetään myös, miten he voivat olla yhteydessä vieraileviin kannattajiin vastaanottavan poliisin puolesta.

Muuta aiheeseen liittyvää aineistoa

46. Viimeaikaisten turnausten yhteydessä syntyneiden ja kehittyneiden hyvien käytäntöjen lisäksi tässä käsikirjassa otetaan soveltuvien osin ja viittausten helpottamiseksi huomioon myös sellaisten olemassa olevien asiakirjojen sisältö, jotka voivat vaikuttaa vastaanottavan poliisin toiminnan suunnitteluun ja operatiivisiin näkökohtiin kansallisella, alueellisella ja paikallisella tasolla, ja erityisesti seuraavat:

- neuvoston päätöslauselma ajantasaistetusta käsikirjasta, joka sisältää suosituksia kansainvälisestä poliisiyhteistyöstä ja turvallisuudenhallinnasta sellaisten kansainvälisten jalkapallo-otteluiden, joissa on mukana vähintään yksi jäsenvaltio, yhteydessä (EU:n jalkapallokäsikirja) (11160/24) ja
- neuvoston päätöslauselma käsikirjasta, joka sisältää suosituksia väkivaltaisuuksien ja levottomuuksien ehkäisemiseksi ja hillitsemiseksi sellaisten kansainvälisten jalkapallo-otteluiden yhteydessä, joissa on mukana vähintään yksi jäsenvaltio, hyväksymällä hyviä käytäntöjä poliisin ja kannattajien yhteydenpitoa varten (12792/16) ja
- Euroopan neuvoston konsolidoitu suositus 1/2015 (sellaisena kuin se on tarkistettuna vuonna 2019 ja julkaistu vuonna 2020), jossa annetaan yksityiskohtaisempaa lisäohjeistusta kysymyksistä, jotka voivat vaikuttaa vastaanottavan poliisin toiminnan suunnitteluun ja operaatioihin, kuten turnauksiin liittyvät kilvet ja opasteet ja liikenteenhallinta.

47. Näissä asiakirjoissa viitataan suuriin kansainvälisiin jalkapalloturnauksiin, mutta viittaukset jakaantuvat useisiin eri aihekohtaisiin lukuihin, minkä lisäksi viittaukset koskevat pääosin yksittäisiä kansainvälisiä jalkapallo-otteluja ja/tai osana eri viranomaisten keskinäiseen toimintaan liittyviä laajempia turvallisuus- ja palvelunäkökohtia.
48. Vastaanottavan poliisin turnauskohtaiseen toimintaan vaikuttavat päätöksentekijät, strategit ja ylemmän tason toimijat voivat kuitenkin pitää edellä mainittuja asiakirjoja lisätiedon lähteinä. Jos muulla aiheeseen liittyvällä aineistolla katsotaan voivan olla erityistä merkitystä, asiasta mainitaan käsikirjan asiaankuuluvassa jaksossa.

Käsikirjan soveltaminen

49. Lopuksi on korostettava, että vaikka tässä käsikirjassa keskitytään kansainvälisiin jalkapalloturnauksiin, jotka aiheuttavat yleensä eniten haasteita järjestäville valtioille, sen periaatteita ja käytäntöjä voidaan mukauttaa ja soveltaa muihin suuriin urheilutapahtumiin, jos vastaanottavat viranomaiset pitävät tätä tarkoituksenmukaisena.
-

EUROOPPALAINEN KÄSIKIRJA SUURTEN KANSAINVÄLISTEN JALKAPALLOTURNAUSTEN JÄRJESTÄMISESTÄ

Käsikirjan sisältö

Jakso	Aihe	Sivu
	Johdanto ja yhteenveto	1

OSA 1 – TURNAUKSEEN LIITTYVÄ KANSAINVÄLINEN POLIISIYHTEISTYÖ

1.1	Vastaanottavan poliisin turnaussuunnittelu ja kansainvälinen poliisiyhteistyö	
1.2	Turnauksen IPCC:n rooli	
1.3	Turnaukseen liittyvän kansainvälisen poliisiyhteistyön laajempi kehys	
1.4	Kansainvälistä poliisiyhteistyötä koskevat kahdenväliset järjestelyt	
1.4 a	Kahdenväliset sopimukset kansainvälisten poliisiviranomaisten kanssa	
1.4 b	Kahdenväliset sopimukset valtioiden kanssa	

Liitteet

A.1	Europolin rooli ja tukipalvelut	
A.2	Interpolin rooli ja tukipalvelut	
A.3	Frontexin rooli ja tukipalvelut	

OSA 2 – KORKEAN TASON PÄÄTÖKSENTEKO JA RAKENTEELLISET VAATIMUKSET

- 2.1 Turnauksen suunnittelu eri viranomaisten kesken
- 2.2 Kansallisen poliisin suunnittelujärjestelyt
- 2.3 Turnaukseen liittyvän kansallisen ja kansainvälisen poliisitoiminnan
infrastruktuurit
- 2.4 Poliisin operatiivisen erikoisyksikön/-keskuksen rakenne ja sijainti
- 2.5 Turnaukseen liittyvän poliisitoiminnan koordinoitijärjestelyjen
rakenne ja sijainti
- 2.6 Turnaukseen liittyvän valmiussuunnittelun ja pelastustoimien
koordinoitiryhmä
- 2.7 Oikeudellisen ja hallinnollisen kehyksen tarkistaminen
- 2.8 Kansainväliselle poliisiyhteistyölle osoitettavat määrärahat
- 2.9 Kansainvälisen poliisiyhteistyön sisällyttäminen järjestäjän
valmisteluihin
- 2.10 Kahden maan yhdessä järjestämät tai useiden valtioiden järjestämät
turnaukset

Liitteet

- 2.A IPCC:n rakennetta ja tiedonkulkua havainnollistava malli
- 2.B Kansallisen ja kansainvälisen poliisitoiminnan koordinoitirakennetta
havainnollistava malli (jos ne sijaitsevat samoissa tiloissa)
- 2.C Kansallisen ja kansainvälisen poliisitoiminnan koordinoitirakennetta
havainnollistava malli (jos ne sijaitsevat eri tiloissa)

OSA 3 – TURNAUKSEEN LIITTYVÄN POLIISITOIMINNAN OPERATIIVINEN SUUNNITTELU JÄRJESTÄVISSÄ KAUPUNGEISSA

- 3.1 Järjestävän kaupungin poliisitoiminnan suunnittelu ja valmistelut
- 3.2 Järjestävän kaupungin poliisin yhteydenpito kansallisten viranomaisten kanssa
- 3.3 Järjestävän kaupungin poliisitoiminnan suunnittelu ja operatiiviset rakenteelliset järjestelyt
- 3.4 Järjestävän kaupungin turnaukseen liittyvän poliisitoiminnan suunnitteluryhmän rooli
- 3.5 Järjestävän kaupungin poliisin yhteydenpito järjestäytyneen rikollisuuden ja terrorismin torjuntaan liittyvän poliisin operatiivisen erikoisyksikön/-keskuksen kanssa
- 3.6 Järjestävän kaupungin poliisin rooli suunnittelussa ja terroriuhkiin reagoimisessa
- 3.7 Järjestävän kaupungin poliisin rooli suunnittelussa ja poliittisiin ääriliikkeisiin liittyvään ja syrjivään käyttäytymiseen reagoimisessa
- 3.8 Järjestävän kaupungin poliisitoiminnan rooli paikallisissa (tai alueellisissa) valmiussuunnittelujärjestelyissä
- 3.9 Järjestävän kaupungin poliisin turnaukseen liittyvä joukkojenhallinnan suunnittelu
- 3.10 Dynaaminen riskinarviointi ja joukkojenhallinta
- 3.11 Järjestävän kaupungin poliisitoiminnan suunnittelu julkisilla paikoilla tapahtuvaa toimintaa varten
- 3.12 Kyltit ja opasteet järjestävässä kaupungissa
- 3.13 Tapahtumapaikan poliisin yhteydenpito turnauksen järjestäjän/stadionin johdon kanssa
- 3.14 Järjestävän kaupungin poliisin yhteydenpito oikeus- ja hallintoviranomaisten ja syyttävöiranomaisten kanssa
- 3.15 Järjestävän kaupungin poliisin yhteydenpito turnauksen IPCC:n kanssa
- 3.16 Järjestävän kaupungin poliisin yhteydenpito liikenteestä vastaavan kansallisen poliisin kanssa

- 3.17 Järjestävän kaupungin poliisin toteuttamat liikenteenhallintajärjestelyt
- 3.18 Järjestävän kaupungin poliisin viestintä paikallisyhteisöille
- 3.19 Järjestävän kaupungin poliisin yhteydenpito kannattajien edustajien kanssa
- 3.20 Järjestävän kaupungin poliisin tiedotusstrategia

Liitteet

- 3.A Järjestävän kaupungin poliisin yhteydenpito kannattajalähetystöjen kanssa
- 3.B Järjestävän kaupungin poliisin yhteydenpito vierailevien kannattajien yhteyshenkilöiden kanssa

OSA 4 – TURNAUKSEN IPCC:N VALMISTELEVAT JA TOIMINTAJÄRJESTELYT

- 4.1 IPCC – suunnittelu
- 4.2 IPCC – infrastruktuuri
- 4.3 IPCC – hallintojärjestelyt
- 4.4 IPCC – tukiryhmien järjestelyt
- 4.5 IPCC – maahanmuuttajayhteisöjä tutkivien analyytikkojen rooli
- 4.6 IPCC – yhteyshenkilöjärjestelyt
- 4.7 IPCC – logistiset järjestelyt
- 4.8 IPCC – viestintä- ja tietotekniikkapalvelut
- 4.9 IPCC – kahdenväliset järjestelyt
- 4.10 IPCC – perehdytyskoulutus
- 4.11 IPCC – tiedonvaihdon operatiiviset järjestelyt
- 4.12 IPCC – vierailevien poliisivaltuuskuntien lähettämisyjärjestelyjen koordinointi

- 4.13 IPCC – turnaustilastojen kirjaaminen ja käyttö
- 4.14 IPCC – mediasuhteet ja viestintä
- 4.15 Palaute ja perintö

**VIIDES OSA – TURNAUKSEEN LIITTYVÄ POLIISIN
JOUKKOJENHALLINTASTRATEGIA: VIERAILEVIEN
POLIISIVALTUUSKUNTIEN TUKI- JA NEUVONTATEHTÄVÄT**

- 5.1 Vierailevia poliisivaltuuskuntia koskevat kahdenväliset neuvottelut ja sopimukset
- 5.2 Vierailevien poliisivaltuuskuntien kokoonpano
- 5.3 Vierailevien poliisivaltuuskuntien tärkeimmät tehtävät
- 5.4 Vierailevien poliisivaltuuskuntien avustaminen (oppaat)
- 5.5 Kielijärjestelyt
- 5.6 Vastaanottavan ja vierailevan poliisin yhteistyö turnauksen aikana
- 5.7 Vierailevat poliisivaltuuskunnat – tunnusliivien käyttö
- 5.8 Vierailevien poliisivaltuuskuntien valtuudet stadionilla
- 5.9 Kustannukset ja rahoitusjärjestelyt
- 5.10 Vierailevien poliisivaltuuskuntien päällikön ja toiminnan koordinoijan vierailut järjestäviin kaupunkeihin ennen turnausta

Lisäys

- 5.A Terveysten suojeleminen ja lieventävät toimenpiteet

OSA 1 – TURNAUKSEEN LIITTYVÄ KANSAINVÄLINEN POLIISIYHTEISTYÖ

1.1 jakso Vastaanottavan poliisin turnaussuunnittelu ja kansainvälinen poliisiyhteistyö

1.1.1 Suuren kansainvälisen jalkapalloturnauksen järjestäminen edellyttää perusteellista suunnittelua. Suunnittelussa on otettava huomioon useita keskeisiä korkean tason poliittisia vaatimuksia (jotka esitetään tämän käsikirjan osassa 2), jotka on käsiteltävä suunnitteluprosessin varhaisessa vaiheessa, jotta voidaan luoda puitteet monenlaisille toisiinsa liittyville turnausvalmisteluille ja -operaatioille.

1.1.2 Turnaukseen liittyvän poliisitoiminnan suunnittelun kannalta olennaista on, että valtiollisten ja poliisitoimintaan vaikuttavien päätöksentekijöiden ja strategien on

- määritettävä kansainvälisten poliisikumppaneiden rooli ja niiden tarjoama tuki ja palvelut ja
- sisällytettävä kansainvälisen poliisiyhteistyön rooli kattavaan ja monitahoiseen (ja samalla joustavaan) vastaanottavan poliisin turnauksia koskevaan poliisistrategiaan.

1.1.3 Kun nämä kysymykset on ratkaistu, olisi keskityttävä määrittämään turnaukseen liittyvän poliisitoiminnan infrastruktuuri, joka on tarpeen vastaanottavan poliisin turnauksia koskevan poliisistrategian toteuttamiseksi ja ennen kaikkea kansainvälisten poliisikumppanien ottamiseksi mukaan toimintaan. Tavoitteena on varmistaa tehokkaat järjestelyt, jotta voidaan

- vaihtaa ja analysoida kansallisia ja kansainvälisiä poliisitietoja ja
- koordinoita toimenpiteitä, jotka ovat tarpeen erilaisten turnaukseen liittyvien uhkien ehkäisemiseksi ja torjumiseksi.

1.1.4 Tämä on olennaisen tärkeä turnauksen poliisitoimintaan liittyvä tavoite, joka kuvaa sitä, missä määrin turnaukseen liittyvillä uhilla sekä niihin liittyvällä poliisitoiminnalla voi olla ja on päällekkäisiä vaikutuksia. Kokonaisvaltainen poliisitoimintaa koskeva lähestymistapa on siksi olennaisen tärkeä.

1.1.5 Seuraavissa kahdessa jaksossa esitetään turnaukseen liittyvän kansainvälisen poliisiyhteistyön eri osa-alueet.

1.2 jakso Turnauksen IPCC:n rooli

1.2.1 Kansainvälisten kumppanien antama tuki koostuu useista osa-alueista. Merkittävin niistä liittyy aiemmissa EU:n asiakirjoissa nimellä poliisitiedon koordinaatiokeskus (Police Information Coordination Centre, PICC) tunnetun turnauksen kansainvälisen poliisiyhteistyökeskuksen (IPCC) rooliin ja tehtävään.

1.2.2 IPCC:stä on viime vuosikymmeninä tullut keskeinen osa Euroopassa järjestettäviä suuria kansainvälisiä jalkapalloturnauksia. Niiden yhteydessä IPCC:lle annettu asema ja merkitys ovat täysin asianmukaiset, kun otetaan huomioon, että

- järjestävään valtioon saattaa turnauksen aikana saapua kymmeniä tuhansia kannattajia eri puolilta Eurooppaa ja sen ulkopuolelta
- Euroopassa järjestettäviin suuriin jalkapalloturnauksiin on vuosien saatossa liittynyt merkittäviä ja paljon näkyvyyttä saaneita järjestyshäiriöitä, joista on paljon dokumentaatiota ja
- pelkästään vastaanottavan poliisin joukkojenhallintaoperaatioiden tukemiseksi tarvitaan paljon tiedonvaihtoa.

1.2.3 IPCC:n keskeisenä tehtävänä on toimia keskitettynä turnaukseen liittyvien kansainvälisten poliisitietojen vaihdon, arvioinnin ja analysoinnin keskuksena, jotta voidaan tukea muun muassa vastaanottavan poliisin komentorakenteita ja muita rakenteita tehokkaan riskiperusteisen joukkojenhallintaoperaatioiden (yleinen järjestys ja yleinen turvallisuus) varmistamisessa järjestävissä kaupungeissa ja tarvittaessa muualla turnauksen ajan.

1.2.4 Tämän tavoitteen saavuttamiseksi IPCC:n vastuualueisiin kuuluu perinteisesti kolme toisiinsa liittyvää tehtävää:

- joukkojenhallintaan liittyviä kysymyksiä koskevien tietojen vaihto, hallinnointi ja analysointi, jonka toteuttaa kansallisten jalkapalloalan tietopisteiden eurooppalainen verkosto tai (osallistuvissa valtioissa, jotka eivät kuulu kansallisten jalkapalloalan tietopisteiden verkoston piiriin) nimetty poliisin keskitetty yhteyspiste; prosessia tuetaan lähettämällä IPCC:hen yhteyshenkilöitä turnaukseen osallistuvista valtioista ja tarpeen mukaan muita yhteyshenkilöitä (ks. tämän käsikirjan neljäs osa)
- yhdyssiteenä toimiminen kansainvälisten poliisitietojen, riskinarviointien ja muiden joukkojenhallintaan liittyvien analyysien jakamisessa nimettyjen keskitettyjen yhteyspisteiden ja laajemman poliisiverkoston kanssa järjestävässä valtiossa ja
- sellaisten järjestelyjen koordinoiminen, jotka koskevat vierailevien poliisivaltuuskuntien (joita joskus kutsutaan termeillä ”tarkkailija” tai ”tarkkailijaryhmä”) lähettämistä osallistuvista valtioista antamaan poliisille neuvontaa ja tukea järjestävissä kaupungeissa ja tarvittaessa muissa paikoissa.

1.2.5 Tämä kolmiosainen lähestymistapa antaa turnauksen IPCC:lle mahdollisuuden tarjota kattava ja yhdenmety lähestymistapa vastaanottavan poliisin joukkojenhallintaoperaatioille annettavaan kansainväliseen tukeen.

1.2.6 Näin IPCC tarjoaa myös mekanismin, jonka avulla kansallisten jalkapalloalan tietopisteiden eurooppalaisen verkosto voi täyttää EU:n lainsäädännön mukaisen velvoitteensa toimia suorana keskusyhteyspisteinä, jonka ”tehtävänä on huolehtia kansainvälisiin jalkapallo-otteluihin liittyvästä tietojenvaihdosta ja edistää niitä koskevaa kansainvälistä poliisiyhteistyötä”¹.

1.2.7 Yksityiskohtaiset ohjeet IPCC:n suunnittelu-, valmistelu- ja toimintajärjestelyistä annetaan tämän käsikirjan osassa 4.

¹ Neuvoston päätös 2002/348/YOS, tehty 25 päivänä huhtikuuta 2002, sellaisena kuin se on muutettuna 12 päivänä heinäkuuta 2007 tehdyllä neuvoston päätöksellä 2007/412/YOS.

Jakso 1.3 Turnaukseen liittyvän kansainvälisen poliisiyhteistyön laajempi kehys

1.3.1 Kuten edellä on korostettu, kansainvälinen poliisiyhteistyökeskus (IPCC) tarjoaa turnauksiin liittyvää korkeimman profiilin kansainvälistä poliisiyhteistyötä ja on paikka, jossa vaihdetaan eniten poliisitietoja.

1.3.2 Turnauksiin liittyvät riskit eivät kuitenkaan rajoitu joukkojenhallinnan haasteisiin (ja kansallisten jalkapalloalan tietopisteiden vastuualueeseen). Näin ollen IPCC on vain yksi osa laajempaa turnauksiin liittyvää kansainvälistä poliisiyhteistyötä.

1.3.3 Kaikki merkittävät korkean profiilin tapahtumat, myös kansainväliset jalkapalloturnaukset, tarjoavat mahdollisuuden terroristiryhmille ja/tai järjestäytyneelle rikollisuudelle, jotka käyttävät turnausta omiin rikollisiin tavoitteisiinsa, ja lisäävät niiden riskiä. Tällainen kansainvälinen toiminta edellyttää kansainvälistä reaktiota virastoilta ja instituutioilta, jotka ovat sitoutuneet ehkäisemään ja torjumaan tähän liittyviä uhkia.

1.3.4 Europol, Interpol ja/tai muut oikeus- ja sisäasioiden alan viranomaiset kuten Frontex voivat laillisen toimeksiantonsa mukaisesti tukea merkittävällä tavalla suuria kansainvälisiä jalkapalloturnauksia järjestävien valtioiden toimivaltaisia viranomaisia. Tähän tehtävään kuuluu tyypillisesti

- pääsy terroristiryhmiä sekä kansainvälistä rikollisuutta ja rikollisia koskeviin tietoihin
- erityistukipalvelut
- koulutusohjelmat
- kiinteät ja/tai liikkuvat tiedustelun koordinoitikeskukset
- yhteyshenkilöiden sekä lisähenkilöstön ja -resurssien lähettäminen sekä
- terrorismiin ja erilaiseen järjestäytyneeseen rikollisuuteen liittyvät uhka-arviot ja tehostettu rajavalvonta.

1.3.5 Vastaanottavilla poliisiviranomaisilla on jo kokemusta yhteistyöstä sekä Europolin että Interpolin (ja Frontexin, jos ne ovat EU:n jäsenvaltioita) kanssa sekä tiedot ydinpalveluista, joita ne voivat tarjota. Vastaanottavan poliisin ensimmäisenä tehtävänä on näin ollen tehdä yhteistyötä näiden virastojen kanssa, jotta voidaan pohtia niiden mahdollisen roolin laajuutta ja luonnetta vastaanottavan poliisin valmistelujen ja operaatioiden tukena.

1.3.6 On tärkeää panna merkille, että Europolilla ja Interpolilla on vuodesta 2001 lähtien ollut yhteistyösopimus, jonka yhtenä keskeisenä tarkoituksena on

- ”operatiivisten, strategisten ja teknisten tietojen vaihto, toimien koordinointi, mukaan lukien yhteisten standardien ja toimintasuunnitelmien laatiminen, koulutus, tieteellinen tutkimus ja yhteyshenkilöiden tilapäinen siirto”.

1.3.7 Vastaanottava poliisi voi sen vuoksi haluta pyytää molempia virastoja sopimaan tehtävistään turnauksen yhteydessä ja laatimaan luonnoksen yhteiseksi toimintasuunnitelmaksi vastaanottavien viranomaisten tarkasteltavaksi.

1.3.8 On todennäköistä, että sekä Europolilla että Interpolilla on tärkeä ja täydentävä rooli ennen turnausta ja sen aikana.

1.3.9 Koska Euroopan unioni perusti Europolin ensisijaisena tavoitteenaan se, että Euroopasta tehtäisiin turvallisempi jokaisen EU:n kansalaisen eduksi torjumalla terrorismia, kyberrikollisuutta ja muita vakavan ja järjestäytyneen rikollisuuden muotoja, on todennäköistä, että Europolilla on näkyvämpi rooli Euroopassa järjestetyissä turnauksissa (erityisesti mutta ei yksinomaan silloin, jos järjestävä valtio on EU:n jäsenvaltio). Tässä yhteydessä on lisäksi tärkeää, että Europol tekee yhteistyötä myös monien EU:n ulkopuolisten kumppanimaiden ja kansainvälisten järjestöjen kanssa.

1.3.10 Interpolin rooli on maailmanlaajuinen. Kun määritellään kansainvälisen poliisituen tarkkaa luonnetta, roolia ja laajuutta, on keskityttävä siihen, onko turnaus luonteeltaan puhtaasti eurooppalainen vai maailmanlaajuinen.

1.3.11 Esimerkiksi FIFA:n johdolla järjestettävään maailmanmestaruuskilpailuun osallistuu valtioita kaikista maanosista, ja se tuo vastaanottaville lainvalvontaviranomaisille suurempia haasteita, kuten järjestäytyneeseen laittomaan maahanmuuttoon liittyviä näkökohtia. Vastaavasti UEFA:n johdolla järjestettävään eurooppalaiseen turnaukseen voi osallistua valtioita, jotka ovat Euroopan yleisesti käsitettyjen maantieteellisten ja poliittisten rajojen ulkopuolella.

1.3.12 Poliisin ja hallituksen korkean tason turnausten suunnittelun keskeisenä tuloksena olisi oltava selkeä osoitus tuesta, jota tarvitaan kansainvälisiltä poliisilaitoksilta, joilla on erityisasiantuntemusta kansainvälisen terrorismin ja järjestäytyneen rikollisuuden ehkäisemisessä ja torjunnassa sekä rajavalvonnan tehostamisessa.

1.3.13 Viittausten helpottamiseksi käsikirjan tähän osaan liitetään yhteenveto näiden virastojen tehtävistä ja palveluista Europolin (liite 1.A), Interpolin (liite 1.B) ja Frontexin (liite 1.C) osalta.

1.3.14 Jälleen kuitenkin korostetaan, että kussakin tapauksessa tarvittavasta tuesta olisi keskusteltava yksityiskohtaisesti turnauksen suunnitteluprosessin ensimmäisessä vaiheessa ja siitä olisi tehtävä asianomaisten virastojen kanssa myöhemmin kahdenvälinen sopimus (ks. jäljempänä jakso 1.4).

1.3.15 Näin ollen järjestävän valtion poliisistrategian neljä keskeistä osatekijää, joihin sisältyy kansainvälisten kumppaneiden tuki, voidaan tiivistää seuraavasti:

i) Rajavalvontaa ja maahantuloa koskevat järjestelyt vastaanottavan rajapoliisin ja muiden vastaanottavien maahanmuuttoon liittyvien lainvalvontaviranomaisten kanssa siten, että Europol, Interpolin IMEST ja (järjestävän EU:n jäsenvaltion pyynnöstä) Frontex ovat kansainvälisen poliisituen pääasiallisia lähteitä

ii) Terrorismin torjuntaa ja poliittisia ääriliikkeitä koskevat analyysit sekä ennaltaehkäisy- ja vaikutustenvähentämistoimenpiteet vastaanottavan terrorismin torjunnasta vastaavat poliisi- ja tiedusteluvirastojen kanssa siten, että Europolin ja Interpolin asiantuntijat ja yhteyshenkilöt ovat kansainvälisen poliisituen pääasiallisia lähteitä

iii) Riskianalyysit sekä turnaukseen liittyvän järjestäytyneen rikollisuuden (kuten kyberrikollisuuden, teollis- ja tekijänoikeusrikollisuuden, väärennetyjen lippujen, sopupelien jne.) ehkäiseminen ja torjunta, johon osallistuu joukko vastaanottavia rikospoliisiasiantuntijoita, jotka ovat erikoistuneet ennen turnausta ja sen aikana havaittuihin erilaisiin uhkiin, siten, että Europolin ja Interpolin asiantuntijat ovat kansainvälisen poliisituen pääasiallisia lähteitä ja, kuten edellä esitetään,

iv) Joukkojenhallintajärjestelyt, joissa keskitytään kansainväliseen poliisitukeen, joka sijaitsee turnausta varten perustetussa IPCC:ssä (ks. tämän käsikirjan neljäs osa), ja vieraileviin poliisivaltuuskuntiin järjestävissä kaupungeissa (ks. tämän käsikirjan viides osa).

1.3.16 Nämä neljä erikoisalaa muodostavat yhdessä puitteet turnauksiin liittyvälle kansainväliselle poliisiyhteistyölle.

1.3.17 On kuitenkin tärkeää, että vastaanottavan poliisin suunnittelijat ja -strategit tunnustavat, että näiden neljän keskeisen osan vastuualueet voivat olla ja ovatkin päällekkäisiä sekä uhkien että niihin liittyvien ehkäisevien toimenpiteiden osalta, joilla pyritään torjumaan turnaukseen kohdistuvia pahantahtoisia ja muita merkittäviä häiriöitä.

1.3.18 Esimerkiksi kyberturvallisuuspoikkeaman motiivina voi olla joko järjestäytynyt rikollisuus tai terrorismi. Samoin terrorismin uhan tai muun merkittävän turnauksen häiritsemisen torjumiseksi toteutettavilla toimenpiteillä on väistämättä merkittävä vaikutus vastaanottavan poliisin joukkojenhallintaoperaatioihin ja vierailevien poliisivaltuuskuntien rooliin.

1.3.19 Tarve varmistaa tehokas koordinointi ja tietojenvaihto näiden neljän osa-alueen välillä olisi näin ollen asetettava etusijalle turnauksesta vastaavan poliisin suunnittelijoiden ja strategien keskuudessa (ks. tämän käsikirjan jakso 2.5).

Jakso 1.4 Kansainvälistä poliisiyhteistyötä koskevat kahdenväliset järjestelyt

a) Kahdenväliset sopimukset kansainvälisten poliisiviranomaisten kanssa

1.4.1 Kuten edellä todettiin, Europolin, Interpolin ja Frontexin tarjoamasta tuesta on käytävä kahdenvälisiä keskusteluja ja niistä on päästävä keskinäiseen sopimukseen tai ne on vahvistettava vastaanottavan poliisin ja kunkin asianomaisen viraston välisessä yhteisymmärryspöytäkirjassa.

1.4.2 Nämä sopimukset vaihtelevat järjestäjän vaatimusten sekä asianomaisten virastojen perussääntöjen, asiantuntemuksen ja toimintajärjestelyjen mukaan. Sopimukseen olisi kuitenkin sisällyttävä kussakin tapauksessa järjestelyt seuraavia varten:

- yhteydenpito nimetyn vastaanottavan lainvalvontaviranomaisen henkilöstöön
- tietojen keruu ja vaihto
- tietokantoihin pääsy
- tietojen käyttö ja säilyttäminen
- salassapito- ja vaitiolovelvollisuutta koskevat vakuutukset
- erikoistuneiden operatiivisten yksiköiden/keskusten perustaminen
- liikkuvien yhteyshenkilöiden lähettäminen
- laitteiden ja teknisten apuvälineiden hallussapito ja käyttö
- uhka-analyysien tekeminen
- mahdollisesti annettava koulutus
- ulkomaan- ja kotimaanmatkat sekä
- käyttöönotto- ja toimintakustannukset.

b) Kahdenväliset järjestelyt valtioiden kanssa

1.4.3 Hallituksen johtaman poliisitoiminnan suunnitteluryhmän (ks. tämän käsikirjan jakso 2.2) on myös järjestettävä kahdenväliset keskustelut kunkin osallistuvan valtion (ja muiden valtioiden, jos se katsotaan tarpeelliseksi tai asianmukaiseksi) kanssa mahdollisimman aikaisin turnauksen valmisteluvaiheessa.

1.4.4 Keskustelujen tarkoituksena on tiedottaa kansainvälisen poliisiyhteistyön valmisteluista ja selvittää kummallekin osapuolelle useita keskeisiä valmistelevia, logistisia ja operatiivisia järjestelyitä, joita sovelletaan ennen turnausta, sen aikana ja sen jälkeen, erityisesti (mutta ei yksinomaan) seuraavien osalta:

- kahdenväliset poliisiyhteistyö- ja tietojenvaihtojärjestelyt, myös henkilötietojen osalta
- käytettävissä olevat toimenpiteet ja kriteerit, joilla estetään kiellettyjen henkilöiden poistuminen asuinmaastaan, ja tarkastukset, jotka koskevat tunnettujen riskikannattajien saapumista järjestävään valtioon
- vierailevien poliisivaltuuskuntien kokoon, kokoonpanoon ja tehtäviin liittyvät logistiset ja operatiiviset kysymykset, joista sovitaan yhteisesti turnausta edeltävän riskinarvioinnin perusteella (ks. tämän käsikirjan viides osa), sekä
- yhteyshenkilöiden lähettäminen vastaanottavaan kansainväliseen poliisiyhteistyökeskukseen (ks. tämän käsikirjan neljäs osa).

1.4.5 On itsestään selvää, että näissä kysymyksissä tarvitaan molemminpuolista selkeyttä. Kussakin kahdenvälisessä sopimuksessa vahvistetut tosiasialliset järjestelyt kuitenkin vaihtelevat todennäköisesti eri tekijöiden mukaan, joita ovat muun muassa seuraavat:

- niiden vierailevien kannattajien lukumäärä, joiden odotetaan matkustavan järjestävään valtioon kustakin osallistuvasta valtiosta turnauksen yhteydessä
- alustavat arvioinnit kunkin osallistuvan maajoukkueen kannattajien aiheuttamista mahdollisista riskeistä sekä
- kunkin vierailevan poliisivaltuuskunnan kokemus, asiantuntemus, työkäytännöt ja mieltymykset.

1.4.6 Tällaisista vaihteluista huolimatta kussakin kahdenvälisessä sopimuksessa olisi selvennettävä seuraavat seikat:

- vierailevan poliisivaltuuskunnan kokoonpano

- valtuuskunnan ydintehtävät
- valtuuskunnan toimivalta (jos on)
- teknisten tiedustelu- ja todisteidenkeruulaitteiden (esim. kädessä pidettävät kamerat ja videokamerat) hallussapito ja käyttö
- lähettäminen suojavaarusteiden (ampuma-aseet, kyynelkaasu, pamput, lamauttimet, muut) kanssa
- salaisten henkilötiedustelulähteiden käyttö
- virkapukujen tai näkyvien tunnisteiden käyttö
- mediasuhteita koskevat järjestelyt sekä
- kustannukset ja logistiset järjestelyt.

1.4.7 Lisäksi voidaan harkita sitä, että valikoitujen (tai kaikkien) vierailevien poliisivaltuuskuntien virkapukuista henkilöstöä sijoitettaisiin kansainvälisiin ja keskeisiin kansallisiin kauttakulkukeskuksiin järjestävässä valtiossa tukemaan rajavalvontaa ja maahantulojärjestelyjä, jotta voidaan helpottaa viestintää kyseisten valtioiden maajoukkueiden saapuvien kannattajien kanssa.

1.4.8 Tällaiset sijoittamiset osoittaisivat myös vieraileville kannattajille, että järjestävän ja osallistuvien valtioiden poliisit tekevät tiivistä yhteistyötä yleisen turvallisuuden alalla turnauksen yhteydessä.

1.4.9 IPCC:n logistiikka- ja toimintajärjestelyjä koskevien yksityiskohtaisempien järjestelyjen osalta tarvitaan lisäkeskusteluja ja -sopimuksia (ks. jäljempänä neljäs osa).

1.4.10 Korostetaan, että näiden kahdenvälisten keskustelujen ja sopimusten tulosten ei ole tarkoitus olla kansainvälisiä sopimuksia vaan pikemminkin apu yhteisymmärrykseen ja osallistuvan tai muun valtion konkreettinen (vaikkakaan ei oikeudellisesti sitova) sitoumus tukea järjestävän valtion poliisitoimintaa ja muita turvallisuusjärjestelyjä.

1.4.11 Kun neuvottelut on saatu päätökseen, molempien osapuolten olisi allekirjoitettava sovitut järjestelyt joko hallituksen tai poliisin tasolla niiden kansallisessa lainsäädännössä vahvistettujen järjestelyjen mukaisesti.

EUROPOLIN ROOLI JA TUKIPALVELUT

1. Europol on Euroopan unionin lainvalvontavirasto, jonka päätavoitteena on tehdä Euroopasta turvallisempi jokaisen EU:n kansalaisen eduksi torjumalla terrorismia, kyberrikollisuutta ja muita vakavan ja järjestäytyneen rikollisuuden muotoja. Europol tekee yhteistyötä myös monien EU:n ulkopuolisten kumppanimaiden ja kansainvälisten järjestöjen kanssa.
2. Europolin tehtävänä on tukea eurooppalaisia lainvalvontaviranomaisia ehkäisemään monenlaista kansainvälistä järjestäytynyttä rikollisuutta ja terrorismia ja vastaamaan siihen, mukaan lukien seuraavat:
 - terrorismi
 - ihmiskauppa
 - laittoman maahanmuuton helpottaminen
 - kyberrikollisuus
 - rahan väärentäminen
 - liikkuvat järjestäytyneet rikollisryhmät sekä
 - teollis- ja tekijänoikeusrikollisuus.
3. Europol toteuttaa tätä toimeksiantoa tarjoamalla erilaisia tukipalveluja, jotka kattavat seuraavat:
 - sellaisten tietokantojen ja viestintäkanavien ylläpito, jotka tarjoavat jäsenvaltioille nopeita ja turvallisia keinoja keskeisten tietojen tallentamiseen, hakemiseen, visualisointiin, analysointiin ja yhdistämiseen

- ympärivuorokautinen operatiivinen keskus Europolin, EU:n jäsenvaltioiden ja kolmansien osapuolten välistä, rikollista toimintaa koskevien tietojen vaihtoa varten
- Euroopan kyberrikostorjuntakeskus (EC3)
- yhteinen kyberrikollisuuden torjunnan työryhmä (J-CAT)
- Euroopan terrorismintorjuntakeskus (ECTC)
- muuttajien salakuljetusta tutkiva eurooppalainen keskus (EMSC)
- immateriaalioikeusrikosten vastainen koordinoitu liittouma (IPC3)
- laittoman maahanmuuton verkostot
- laittomat ajoneuvojen salakuljetusverkostot
- rahanpesuverkostot sekä
- rahanväärennysverkostot.

4. Europolilla on myös monenlaisia rikoskohtaisia analyysihankkeita (AP).

- 4 a. AP Copy tukee teollis- ja tekijänoikeuksien loukkauksiin liittyvien rikosten ehkäisemistä ja torjuntaa. Tämä koskee järjestäytyneen rikollisuuden verkostoja, jotka valmistavat ja myyvät väärennettyjä tuotteita; tällainen rikollisuus liittyy usein suuriin jalkapalloturnauksiin.
- 4 b. AP Cyborg tukee EU:n kriittisiin tietokone- ja verkkoinfrastruktuureihin vaikuttavan kyberrikollisuuden tutkintaa. Se keskittyy erityisesti sellaisten järjestäytyneiden ryhmien harjoittamaan kyberrikollisuuteen, jotka tuottavat suuria rikoshyötyjä. Tämä koskee monenlaisia korkean teknologian rikoksia, kuten haittaohjelmia (koodien luominen ja jakelu), kiristysohjelmia, hakkerointia, verkkourkintaa, tunkeutumista, identiteettivarkauksia ja internetiin liittyviä petoksia.

- 4 c. AP Hydra tukee yksittäisten henkilöiden, ryhmien, verkostojen tai järjestöjen tekemien henkeen, ruumiilliseen koskemattomuuteen ja henkilökohtaiseen vapauteen tai omaisuuteen kohdistuvien terrorismiin liittyvien rikosten ja liitännäisrikosten ehkäisemistä ja torjuntaa.
- 4 d. AP Migrant Smuggling tukee muuttajien salakuljetukseen osallistuvien järjestäytyneiden rikollisverkostojen toimintaan puuttumista ja purkamista keskittyen maantieteellisiin rikolliskeskuksiin ja hotspot-alueisiin.
- 4 e. AP Soya tukee rahan väärentämisen torjuntaa. Euron väärennökset on analyysihankkeen prioriteetti, mutta se tukee myös lainvalvontaviranomaisia muiden valuuttojen, kuten Yhdysvaltain dollarin ja Englannin punnan, väärennöksiin puuttumisessa. Tähän sisältyy jakeluverkkojen purkamisen tukeminen ja laittoman valuutan painoliikkeiden tunnistaminen.
- 4 f. AP Sports Corruption tukee käynnissä olevia tutkimuksia, jotka koskevat urheiluun liittyvää korruptiota, mukaan lukien petokset ja huijaukset, sekä siihen liittyvää rikollista toimintaa.
5. Suurten tapahtumien, kuten kansainvälisten jalkapalloturnausten, yhteydessä Europol voi tarjota (pyynnöstä) erilaisia tukipalveluja, joilla tiedotetaan ja tuetaan vastaanottavan poliisin operaatioita turnauksiin liittyvien järjestäytyneen rikollisuuden ja terrorismiuhkien ehkäisemiseksi ja torjumiseksi, mukaan lukien seuraavat:
- asiantuntijoiden ja liikkuvien toimistojen lähettäminen vastaanottavien lainvalvontaviranomaisten tueksi
 - yhteistyö järjestävän valtion, kansainvälisten kumppaneiden ja virastojen kanssa rajat ylittävien operaatioiden koordinoitua koskevien toimintasuunnitelmien valmistelussa
 - määritelmät rikollisille uhkille tai terrorismiuhkille, rajat ylittävien operaatioiden laajuudelle sekä toimenpiteille, joita tarvitaan rikollisuuden pysäyttämiseksi sekä rikoksentekijöiden tunnistamiseksi ja torjumiseksi, sekä
 - vakiojärjestelyjen tarjoaminen rajat ylittävien operaatioiden koordinoimiseksi Europolin päätoimipaikassa siten, että mukana on edustajia osallistuvista valtioista ja kumppanivirastoista.

6. Järjestävillä valtioilla on oltava yksityiskohtaiset sopimukset Europolin kanssa, ja niiden on allekirjoitettava salassapito- ja vaitiolovelvollisuutta koskevat vakuutukset.

Lähde: Europolin verkkosivusto: <https://www.europol.europa.eu/about-europol>.

Europolin tukipalveluja koskevien pyyntöjen ajoitus

Suuret kansainväliset urheilutapahtumat (Europolin asiakirja nro 2570–50r1)	
Tukipalvelu	Virallinen pyyntö Europolille
Alustava yleinen arvio turnaukseen liittyvästä järjestäytyneen rikollisuuden uhkasta (GTA)	12 kuukautta ennen turnausta
Alustava yleinen arvio turnaukseen liittyvästä terrorismin uhkasta (GTTA)	12 kuukautta ennen turnausta
GTA:n ja GTTA:n päivitykset	6 kuukautta ennen turnausta
Erityinen (rikollisuuden alan) uhka-arvio	6 kuukautta ennen turnausta
Operatiivinen analyttinen tuki nykyisten Europolin analyysitietokantojen puitteissa	6 kuukautta ennen turnausta
Strategiseen analyysiin liittyvä koulutus	8 kuukautta ennen turnausta
Operatiiviseen analyysiin liittyvä koulutus	8 kuukautta ennen turnausta
Asiantuntijoiden (erityinen rikollisuuden ala) koulutus	6 kuukautta ennen turnausta
Europol-yhteyshenkilön/yhteyshenkilöiden lähettäminen vastaanottavaan valtioon	12 kuukautta ennen turnausta

[Huom. Tämä versio on julkaistu EU:n käsikirjan aikaisemmassa painoksessa, ja se voi olla vanhentunut tai sitä on päivitettävä.]

INTERPOLIN ROOLI JA TUKIPALVELUT

1. Interpol (Kansainvälinen rikospoliisijärjestö) on maailman suurin kansainvälinen poliisijärjestö, jossa on 192 jäsenmaata. Se perustettiin auttamaan poliisivoimia eri puolilla maailmaa tekemään yhteistyötä kansainvälisen rikollisuuden torjunnassa tarjoamalla niille yhteisiä tietokantoja ja erityisasiantuntemusta.
2. Kussakin jäsenmaassa on Interpolin kansallinen keskustoimisto, joka toimii kansallisten lainvalvontaviranomaisten yhteyspisteenä muiden maiden vastaaviin viranomaisiin ja Interpolin pääsihteeristöön (päätoimipaikkaan) suojatun viestintäverkon kautta, jonka avulla jäsenmaiden lainvalvontaviranomaiset voivat turvallisesti hankkia ja välittää rikoksiin ja rikollisiin liittyviä tietoja.
3. Interpolin keskeisenä tehtävänä on antaa jäsenmaiden poliisille mahdollisuus ehkäistä ja torjua kansainvälistä rikollisuutta kolmella keskeisellä alalla:
 - i) **Terrorismin torjunta**, mukaan lukien kemiallisiin, biologisiin ja radiologisiin aineisiin, ydinmateriaaliin sekä räjähteisiin (CBRNE) liittyvät uhat. Interpol voi avustaa jäsenmaiden lainvalvontaviranomaisia jakamalla valtioiden rajat ylittäviä terroristiverkostoja koskevia tiedustelutietoja, joita on kerätty jäsenmaista eri puolilta maailmaa, ja auttamalla laatimaan korkean profiilin turnauksiin liittyviä uhka-analyysejä sekä helpottamalla epäiltyjen tunnistamista ja pidättämistä.
 - ii) **Järjestäytynyt rikollisuus**. Interpol voi kehittää jäsenmaiden lainvalvontaviranomaisten valmiuksia torjua tehokkaasti vakavaa kansainvälistä rikollisuutta *a)* kohdennetuilla poliisikoulutusaloitteilla ja *b)* pyynnöstä annettavalla neuvonnalla, ohjauksella ja tuella erityisten rikoksentorjunnan osa-alueiden kehittämiseksi kansallisten poliisivoimien kanssa. Jälkimmäiseen sisältyy poliisitoimintaa koskevien tietojen, taitojen ja parhaiden käytäntöjen jakaminen Interpolin kanavien kautta sekä maailmanlaajusten normien laatiminen siitä, miten tietynlaisia rikoksia voidaan torjua.

- iii) **Kyberrikollisuus.** Interpol voi avustaa jäsenmaiden lainvalvontaviranomaisia koordinoimalla kansainvälisiä kyberuhkia ja -hyökkäyksiä koskevia maailmanlaajuisia toimia keräämällä ja jakamalla ajantasaista tietoa uhkista, suuntauksista ja riskeistä. Näin se voi auttaa vastaanottavia maita laatimaan olemassa olevia ja tulevia kyberuhkia koskevia ehkäisy- ja hajautusstrategioita sekä reagoimaan tällaisiin uhkiin koordinoitusti monien eri viranomaisten toimin.

4. Näiden tavoitteiden saavuttamiseksi Interpol tarjoaa monenlaisia palveluja:

- i) **Turvalliset maailmanlaajuiset poliisiviestintäpalvelut.** Näihin kuuluu rikollisuuteen liittyvien kriittisten tietojen levittäminen kansainvälisten etsintäkuulutusten järjestelmän avulla kaikilla järjestön neljällä virallisella kielellä: arabiaksi, englanniksi, espanjaksi ja ranskaksi. Esimerkiksi lisätietopyynnöillä (**Blue Notice**) kerätään lisätietoja henkilön henkilöllisyydestä tai rikokseen liittyvästä toiminnasta ja **Green Notice** -ilmoituksilla annetaan varoituksia ja rikostiedustelutietoja henkilöistä, jotka ovat tehneet rikoksia ja todennäköisesti toistavat näitä rikoksia muissa maissa.
- ii) **Operatiiviset tietopalvelut ja tietokannat poliisille.** Interpol ylläpitää tietokantaa, johon poliisilla on pääsy maailmanlaajuisesti. Tämän tietokannan avulla poliisiviranomaiset pääsevät kaikkialla maailmassa tietoihin, jotka on tarkoitettu rikosten ehkäisyyn ja tutkinnan avuksi. Tietokannassa on myös rikostietoja, kuten esimerkiksi rikosprofieileja, rikosrekisteritietoja, varkausrekistereitä sekä tietoja varastetuista passeista, ajoneuvoista ja taideteoksista sekä väärennöksistä.
- iii) **Operatiiviset poliisin tukipalvelut.** Interpol tukee kentällä toimivia lainvalvontaviranomaisia hätätilannetuella ja operatiivisilla toimilla erityisesti seuraavilla ensisijaisilla rikollisuuden aloilla: paossa olevat henkilöt, yleinen turvallisuus ja terrorismi, huumausaineet ja järjestäytynyt rikollisuus, ihmiskauppa sekä talousrikollisuus ja huipputeknologiaan liittyvä rikollisuus. Komento- ja koordinoitikeskus toimii ympäri vuorokauden seitsemänä päivänä viikossa.
- iv) **Poliisikoulutus ja poliisitoiminnan kehitys.** Interpolin Global Learning Centre -verkkoportaali on oppimisen hallintajärjestelmä, jossa voi hyödyntää asiantuntijaluetteloa ja verkko-opiskelupaketteja ja joka toimii tutkimusasiakirjojen ja parhaiden käytäntöjen tallennustilana. Järjestön tavoitteena on yhdessä säännöllisten koulutusohjelmien kanssa viime kädessä parantaa jäsenmaiden valmiuksia torjua kansainvälistä rikollisuutta ja terrorismia.

5. Interpol tarjoaa myös tutkinnan tukea, asiantuntemusta ja koulutusta lainvalvontaviranomaisille kaikkialla maailmassa näillä kolmella merkittävällä kansainvälisen rikollisuuden alalla. Sen laaja toimeksianto kattaa lähes kaikentyypiset rikokset, myös teollis- ja tekijänoikeuksien loukkaukset.
6. Interpol voi jäsenmaan pyynnöstä lähettää myös kriisiryhmiä ja/tai suur tapahtumien tukena toimivia ryhmiä, joista kukin koostuu asiaankuuluvien alojen asiantuntijoista. Näiden ryhmien lähettämistä hallinnoi Interpolin päätoimipaikassa toimiva komento- ja koordinoitakeskus.
7. **Interpolin suur tapahtumien tukena toimiva tukiryhmä (IMEST)** avustaa merkittäviä kansainvälisiä tapahtumia järjestävien maiden kansallisia poliisiviranomaisia integroitumalla tapahtuman turvallisuusinfrastruktuuriin, jotta se voi yhteistyössä vastaanottavan johtavan poliisiviranomaisen kanssa valmistella, koordinoida ja toteuttaa turvallisuusjärjestelyjä, joilla ehkäistään terroriuhkia ja vakavia rikoksia ja puututaan niihin.
8. IMEST-tukiryhmä voi tarjota välittömän pääsyn keskeisiin tietoihin ja auttaa näin osallistujamaiden kansallisia ja ulkomaisia yhteyshenkilöitä hyödyntämään Interpolin tietokantoja parhaalla mahdollisella tavalla. Ne helpottavat reaaliaikaista viestien ja keskeisten poliisitietojen vaihtoa maiden välillä. Tällaisia tietoja ovat esimerkiksi sormenjäljet, valokuvat, etsintäkuulutukset sekä varastettuja ja kadonneita matkustusasiakirjoja ja varastettuja moottoriajoneuvoja koskevat tiedot.

Lähde: <https://www.interpol.int/>

FRONTEXIN ROOLI JA TUKIPALVELUT

1. Frontex (Euroopan raja- ja merivartiovirasto) perustettiin nykymuodossaan vuonna 2016, ja sen tehtävänä on edistää, koordinoida ja kehittää Euroopan rajaturvallisuutta EU:n perusoikeuskirjan ja yhdenmetyt rajaturvallisuuden periaatteen mukaisesti.
2. Frontex antaa jäsenvaltion pyynnöstä myös teknistä ja operatiivista apua esimerkiksi yhteisten operaatioiden ja nopeiden rajainterventioiden muodossa.
3. Säännöllinen rajavalvonta on yksinomaan jäsenvaltioiden vastuulla, mutta Frontex keskittyy tukitehtävässään koordinoimaan ylimääräisten asiantuntijoiden ja teknisen laitteiston lähettämistä raja-alueille, joihin kohdistuu merkittävää painetta.
4. Tällainen tilanne voi kohdistua jäsenvaltioihin, joissa järjestetään suuri turnaus, kuten kansainvälinen jalkapalloturnaus. Tähän liittyvissä tukiopeatioissa voidaan keskittyä salakuljetuksen, ihmiskaupan, terrorismin ja rajatylittävien rikosten ehkäisemiseen.
5. Frontex laatii yhdessä vastaanottavien viranomaisten kanssa toimintasuunnitelman, joka sisältää arvion tarvittavien sellaisten virkamiesten määrästä, joilla on erityisasiantuntemusta, tarvittavan teknisen laitteiston määrästä ja tyypistä sekä rajaoperaatioon lähetetyn henkilöstön toimivaltuuksista.
6. Tämän jälkeen Frontex lähettää kaikille jäsenvaltioille ja Schengenin säännöstöön osallistuville maille pyynnön tarvittavista virkamiehistä ja määrittelee selkeästi tarvittavan asiantuntemuksen ja pätevyyden (kuten esimerkiksi asiakirja-asiantuntijat, rajatarkastukset, valvonta-asiantuntijat, koiranohjaajat) sekä operaatioissa tarvittavat erityisvälineet (kuten esimerkiksi helikopterit, lentokoneet, partioautot, lämpökameralaitteet, sydämenlyöntitunnistimet). Kukin jäsenvaltio päättää, missä määrin se voi osallistua yhteiseen operaatioon.

7. Operatiivisen vaiheen aikana rajavartijoita ja teknisiä välineitä lähetetään nimetyille raja-alueille, jotta operaatiosuunnitelman mukaiset tehtävät voidaan suorittaa. Lähetetyt virkamiehet (vierailevat virkamiehet) työskentelevät operaation vastaanottavan maan viranomaisten alaisuudessa ja valvonnassa.
8. Vierailevat virkamiehet voivat komennuksen aikana toimia kaikissa rajatarkastuksia tai rajojen valvontaa koskevissa tehtävissä ja käyttää kaikkia niihin liittyviä valtuuksia Schengenin rajasäännösten mukaisesti. Näitä tehtäviä ovat esimerkiksi rajatarkastukset, rajojen valvonta, leimaaminen, paperittomien henkilöiden haastattelu ja tietokantojen käyttö.
9. Vierailevat virkamiehet käyttävät kansallisia virkapukujaan ja sinistä käsivarsinauhaa, jossa on EU:n ja Frontexin tunnukset. Vierailevilla virkamiehillä on Frontexin antama valtuusasiakirja, jolla he voivat todistaa henkilöllisyytensä kansallisille viranomaisille ja kansalaisille ja joka heidän on pyynnöstä esitettävä.
10. Operaatioiden aikana kerätyt tiedustelutiedot ja muut merkitykselliset tiedot jaetaan asiaankuuluville kansallisille viranomaisille ja Europolille.

Lähde: <https://frontex.europa.eu/>

Osa 2 – Korkean tason päätöksenteko ja rakenteelliset vaatimukset

Jakso 2.1 Turnauksen suunnittelu eri viranomaisten kesken

2.1.1 Turnauksen järjestäjämään viranomaisten on kehitettävä eri viranomaisten keskinäinen turnauskohtainen turvallisuus- ja palvelukonsepti, joka kattaa monialaiset järjestelyt, ennen kuin tai viimeistään kun turnauksen järjestävät kansainväliset järjestöt (UEFA tai FIFA) valitsevat maan suuren eurooppalaisen tai maailmanlaajuisen jalkapalloturnauksen järjestäjäksi (joko yksin tai yhdessä muiden maiden kanssa), jotta turnauksesta tulisi turvallinen ja onnistunut.

2.1.2 Tämä edellyttää seuraavien seikkojen määrittämistä:

- valtiojohtoinen eri viranomaisten keskinäinen järjestäjätaho, joka koostuu kaikista turnaukseen osallistuvista keskeisistä virastoista ja jonka tehtävänä on valvoa ja koordinoida turnauksen suunnittelua, valmistelua ja toteuttamista kansallisen perustuslain säännösten mukaisesti ja
- paikalliset/alueelliset järjestävän kaupungin eri viranomaisten keskinäiset koordinoitiryhmät.

2.1.3 Valtiojohtoisten kansallisten valmistelujen yleisenä tavoitteena on kehittää turnauskohtainen integroitu, eri viranomaisten keskinäinen turvallisuuteen ja palveluihin perustuva toimintatapa.

2.1.4 Tämä on ratkaisevan tärkeää, kun otetaan huomioon turnauksen turvallisuusjärjestelyjen osatekijöiden monialaisuus. Kokemus on esimerkiksi osoittanut, että turvatoimenpiteet voivat vaikuttaa suoraan turvallisuusjärjestelyihin ja päinvastoin. Vastaavasti palvelut, joita kannattajat käyttävät järjestävällä stadionilla tai liikenneverkossa, voivat vaikuttaa suoraan joukkojenhallinnan dynamiikkaan julkisilla paikoilla.

2.1.5 Vastaanottavalla poliisilla on keskeinen rooli prosessin kaikissa vaiheissa, ja on olennaisen tärkeää, että heitä edustavat ylemmällä tasolla henkilöt, jotka voivat vaikuttaa keskeisiin poliittisiin ja strategiaan päätöksiin sekä kansallisten että järjestäviä paikkakuntia koskevien järjestelyjen osalta.

2.1.6 On myös ratkaisevan tärkeää, että vastaanottavan poliisin toimintaan vaikuttavat poliittiset päättäjät ja strategit määrittävät turnauksia koskevan poliisitoiminnan strategian, jonka tarkoituksena on varmistaa, että poliisijärjestelyt ovat yhdenmukaiset ja yhdenmukaisesti kussakin järjestävässä kaupungissa, vaikka niitä mukautetaan kunkin paikkakunnan tarpeisiin ja olosuhteisiin (ks. tämän käsikirjan osa 3).

Jakso 2.2 Kansallisen poliisin suunnittelujärjestelyt

2.2.1 Tämän vuoksi on tärkeää, että vastaanottava poliisi täydentää turnauksen eri viranomaisten keskinäisiä koordinoitijärjestelyjä perustamalla (turnauksen suunnittelun ensimmäisessä vaiheessa) turnaukseen liittyvän poliisitoiminnan suunnitteluryhmän (jota tavallisesti johtaa sisäministeriö).

2.2.2 Ryhmään olisi kuuluttava kansallisia poliisiasiantuntijoita, joiden erityisaloina on rajavalvonta, terrorismin torjunta, erilaiset vakavaan ja järjestäytyneeseen rikollisuuteen liittyvät uhat, joukkojenhallinta, mukaan lukien kansallisen jalkapalloalan tietopisteen (NFIP) päällikkö, ja järjestävän kaupungin poliisiviranomaisten edustajia.

2.2.3 Määritellään turnauksia koskevaa poliisistrategiaa ja siihen liittyviä uhkia suunnitteluryhmä ottaa huomioon sen, että korkean profiilin kansainväliset turnaukset paitsi aiheuttavat merkittäviä ja runsaasti resursseja vaativia joukkojenhallintaan liittyviä haasteita, myös houkuttelevat kansallista ja kansainvälistä järjestäytyntä rikollisuutta ja/tai kansallisia ja kansainvälisiä terroristiryhmiä tai poliittisia ääriryhmiä.

2.2.4 Poliisitoiminnan suunnitteluryhmän tehtäviin olisi sen vuoksi kuuluttava

- i) poliisitoiminnan ja lainvalvonnan turnausta koskevien tärkeiden ja toisiinsa liittyvien suunnittelu- ja operatiivisten vaatimusten määrittely
- ii) sen varmistaminen, että turnausta koskeva poliisistrategia on kattava ja monitahoinen, että siihen sisältyvät kaikki järjestävän valtion poliisi- ja lainvalvontaoperaatioiden osatekijät ja että se on suunniteltu kattamaan erilaisia ennakoituja ja mahdollisia turnaukseen kohdistuvia häiriöitä ja minimoimaan niiden vaikutukset
- iii) käytössä olevien kansallisten poliisitoimintaa koskevien strategisten, rakenteellisten ja operatiivisten järjestelyjen tarkastelu sen määrittämiseksi, missä määrin niitä on täydennettävä tai mukautettava, jotta voidaan ottaa huomioon erityiset haasteet, jotka liittyvät viikkoja kestävänsä merkittävän kansainvälisen jalkapalloturnauksen järjestämiseen, sekä tämän tarkastelun perusteella
- iv) vastaanottavan poliisin turnauskohtaisen infrastruktuurin suunnittelu ja määrittely.

2.2.5 Kokemus on myös osoittanut, että kansainvälinen poliisiyhteistyö on sisällytettävä suunnitteluprosessiin sen varhaisessa vaiheessa. Tätä varten on suositeltavaa, että vastaanottavan poliisin toimintaan vaikuttavat poliittiset päättäjät ja strategit tekevät yhteistyötä keskeisten kansainvälisten kumppaneiden kanssa, joita ovat esimerkiksi

- IPCC:n kokeneet virkamiehet ja muut kansainvälisiin jalkapalloturnauksiin liittyvässä poliisitoiminnassa mukana olevat joukkojenhallinnan asiantuntijat ja
- Europolin, Interpolin ja (tarvittaessa) Frontexin edustajat turnauksiin liittyvien terrori- ja rikollisten uhkien ehkäisy- ja torjuntastrategioiden määrittämisen ja valmistelemisen tuen ja niihin liittyvien palvelujen osalta (ks. tämän käsikirjan jakso 1.3 ja 1.4 a).

2.2.6 Kaikkien turnausten suunnitteluprosessien tapaan toimintasuunnitelma, jossa esitetään päämäärät ja tavoitteet sekä niiden määraajat, helpottaa vastaanottavan poliisin suunnittelutyötä, mukaan lukien kansallisen ja kansainvälisen poliisiyhteistyön ja koordinoinnin valmistelut.

2.2.7 Käsikirjan osassa 3 käsitellään turnaukseen liittyvän poliisitoiminnan operatiivista suunnittelua järjestävissä kaupungeissa ja näiden operaatioiden integrointia paikallisiin (tai alueellisiin) eri viranomaisten keskinäisiin turvallisuusjärjestelyihin.

Jakso 2.3 Turnaukseen liittyvän kansallisen ja kansainvälisen poliisitoiminnan infrastruktuurit

2.3.1 Vastaanottavan poliisin suunnitteluryhmän yleisenä tavoitteena on kehittää huolellisesti suunniteltu turnaukseen liittyvä poliisitoiminnan infrastruktuuri. Tämä aloitetaan tarkastelemalla poliisitoiminnan olemassa olevia rakenteita mahdollisimman pian sen jälkeen, kun asianomainen kansainvälinen järjestö on valinnut turnauksen järjestäjän.

2.3.2 Tämä prosessi edellyttää erilaisten toisiinsa liittyvien poliittisten vaatimusten ja rakenteellisten kysymysten tarkastelua sekä IPCC:n ja muiden kansainvälisten poliisiyhteistyöjärjestelyjen sisällyttämistä turnaukseen liittyvään poliisitoiminnan infrastruktuuriin.

2.3.3 Tuloksissa arvioidaan yleensä vastaanottavan poliisin nykyistä koordinointi- ja tiedonvaihtoinfrastruktuuria erityisesti seuraavien kahden keskeisen kysymyksen osalta:

- Pystyykö olemassa oleva infrastruktuuri vastaamaan vaatimuksiin ja haasteisiin, jotka liittyvät suuren ja pitkäkestoisen (yleensä yhden kuukauden pituisen) kansainvälisen turnauksen järjestämiseen?

- Olisiko hyödyllistä luoda tilapäinen turnauskohtainen poliisitoiminnan koordinointi-infrastruktuuri, jolla varmistetaan oikea-aikainen tietojenvaihto ja uhka-analyysit?

2.3.4 Kun toisiinsa liittyvät infrastruktuuriin liittyvät kysymykset on määritetty, ne on ratkaistava, erityisesti seuraavien sijainnin ja rakenteen osalta:

- IPCC ja turnauksen johto- ja operatiiviset keskuksset
- muut turnauksen poliisistrategian osatekijät, joihin sisältyy kansainvälisten poliisikumppanien (joita usein kutsutaan poliisin erikoisyksiköiksi tai -keskuksiksi) neuvonta- ja tukirooleja, sekä
- turnausten poliisitoiminnan koordinointi- ja valvontajärjestelyt (joista usein käytetään nimitystä ”yhteyskeskus”).

Jakso 2.4 Poliisin operatiivisen erikoisyksikön/-keskuksen rakenne ja sijainti

2.4.1 On selvää, että kunkin poliisin operatiivisen erikoisyksikön/-keskuksen on säilytettävä vakiintuneet kansalliset ja kansainväliset tiedon- ja tiedustelutietojen vaihtokanavansa ja analysointijärjestelynsä sekä erillinen toimintaprofiili.

2.4.2 Järjestäjämaan viranomaisten kannalta keskeistä on kuitenkin se, missä laajuudessa kutakin poliisin operatiivista erikoisyksikköä/-keskusta varten sijoitetaan yhteinen johto-, koordinointi- ja analyysiryhmä turnaukseen liittyvään IPCC:hen ja mitä hyötyä tästä olisi, erityisesti sen osalta, miten se

- helpottaisi tutkintaan ja operatiiviseen poliisitoimintaan erikoistuneen henkilöstön johtamista ja lähettämistä
- varmistaisi oikea-aikaisen tietojenvaihdon esiin tulevista kehityskuluista ja uhka-analyyseistä
- tarjoaisi koordinoitun ja yhdenmukaistetun turnaukseen liittyvän poliisitoiminnan infrastruktuurin sekä
- lisäisi tietoisuutta yhteisen tai kokonaisvaltaisen lähestymistavan tarpeesta.

2.4.3 Kuten edellä todetaan, tällaisen samoihin tiloihin sijoittamisen keskeisenä ajatuksena olisi lähettää kansallisten ja kansainvälisten asiantuntijoiden ja analyytikkojen ydinryhmä hoitamaan hallinnointi- ja koordinoititehtävää, jossa tarkoituksena on

- i) pitää yhteyttä Europolin ja Interpolin päätoimipaikkoihin kaikkien eri puolilta Eurooppaa, eri puolilta maailmaa sekä järjestäjämaan raja-asemille, järjestäjäkaupunkeihin ja tarvittaessa muualle lähetetyiltä liikkuvilta operatiivisilta yksiköiltä kerättyjen asiaan liittyvien tietojen osalta
- ii) toimia tietojen arvioinnin ja analysoinnin sekä uhka-analyyysien laatimisen keskitettynä yhteyspisteenä
- iii) kuulla samoissa tiloissa toimivaa IPCC:n johtoryhmää ja muita poliisin erikoisyksiköitä mahdollisista päällekkäisistä tiedoista, kyseessä olevien uhkien luonteesta sekä ehdotettujen ehkäisevien ja vasta- tai lieventävien toimenpiteiden laajemmasta vaikutuksesta sekä
- iv) varmistaa, että kaikki turnauksen poliisistrategian osatekijät ovat yhtenäisiä ja yhdenmukaisia.

2.4.4 Jos vastaanottavat viranomaiset katsovat, että samoihin tiloihin sijoittaminen on epäasianmukaista tai logistisesti mahdotonta, turnauksen IPCC:hen on lähetettävä yhteyshenkilöt rikospoliisin erikoisyksiköistä/-keskuksista ja niiden kansainvälisistä kumppaneista, jotta edellä mainitut tavoitteet voidaan saavuttaa osittain.

2.4.5 Lisäyksessä 2.A esitetään turnauksen IPCC:n rakennetta ja tiedonkulkua havainnollistava malli.

2.4.6 Lisäyksessä 2.B on havainnollistava malli tiedonvaihto- ja analyysirakenteesta turnaukseen liittyvää poliisitoimintaa varten tilanteessa, jossa IPCC ja turnaukseen liittyvät poliisin erikoisyksiköt/-keskukset (joilla on kansainvälinen ulottuvuus) sijoitetaan samoihin tiloihin.

2.4.7 Lisäyksessä 2.C on vastaava esimerkki sellaista tilannetta varten, jossa samoihin tiloihin sijoittamista ei hyödynnetä.

Jakso 2.5 Turnaukseen liittyvän poliisitoiminnan koordinoitijärjestelyjen rakenne ja sijainti

2.5.1 Eräs tähän liittyvä ratkaistava kysymys koskee järjestelyjä, joilla varmistetaan vastaanottavan poliisin turnausta koskevan poliisistrategian eri osatekijöiden tehokas valvonta ja koordinointi, mukaan lukien osatekijät, joilla on poliisitoiminnassa kansainvälinen ulottuvuus, jotta poliisitoiminta voidaan järjestää yhdenmetyllä tavalla.

2.5.2 Vastaanottavan poliisin suunnittelijoiden on tehtävä alustava päätös siitä, voidaanko jokin järjestäjämaan olemassa olevista hallinnollisista tai poliisivoimien rakenteista tai ryhmistä nimetä vastaamaan turnauksen poliisitoiminnan koordinoititehtävästä (eli toimimaan yhteyskeskuksena), tai vaihtoehtoisesti, onko suotavaa perustaa erityinen turnaukseen erikoistunut ryhmä hoitamaan tätä keskeistä tehtävää.

2.5.3 Jos turnauskohtaisia poliisitoiminnan koordinoitijärjestelyjä pidetään asianmukaisina, on tarkasteltava paikkaa, jossa koordinoitiryhmän kokoukset järjestetään. Yksi vaihtoehto olisi järjestää kokoukset IPCC:ssä. Tämä toimintatapa olisi erityisen hyödyllinen, jos päätettäisiin, että kansallisten poliisijärjestelyjen, joilla on kansainvälinen ulottuvuus, neljän pääasiallisen osa-alueen johto- ja analysointihenkilöstön keskeiset jäsenet sijoitetaan samoihin tiloihin mutta ne pysyisivät erillisinä yksikköinä.

2.5.4 Paikasta ja nimikkeistöstä riippumatta turnauksen poliisitoiminnan koordinoitintia johtaa järjestäjämaan poliisitoiminnan järjestelyistä vastaava valtion virasto (tavallisesti sisäministeriö).

2.5.5 Ryhmään kuuluisi tyypillisesti johtavien kansallisten lainvalvontaviranomaisten, IPCC:n johtoryhmän ja edellä mainittujen kolmen poliisin erikoisyksikön/-keskuksen (rajapoliisi, terrorismin torjunnasta vastaava poliisi, rikospoliisi) johtavia edustajia sekä järjestäjämaan kauttakulkukaupunkien ja järjestäjäkaupunkien poliisiviranomaisia.

2.5.6 Näitä ydinjäseniä voidaan täydentää Europolin, Interpolin ja (tarvittaessa) Frontexin edustajilla sekä, kun sen katsotaan olevan asianmukaista, turnauksen järjestäjätahon ja/tai asianomaisen kansainvälisen urheiluviranomaisen (yleensä UEFA:n tai FIFA:n) edustajilla.

2.5.7 Tavoitteena olisi varmistaa, että olemassa olevia tai kehittymässä olevia riskejä koskevat tiedot ja uhka-analyysit jaetaan mahdollisimman pian, jotta voidaan määrittää asianmukaiset ja yhtenäiset vastaanottavan poliisin toimet.

Jakso 2.6 Turnaukseen liittyvän valmiussuunnittelun ja pelastustoimien koordinoitiryhmä

2.6.1 Turnaukseen liittyvän poliisi-infrastruktuurin lisäksi valtiojohtoisen eri viranomaisten keskinäisen koordinoitiryhmän on perustettava turnaukseen liittyvän valmiussuunnittelun ja pelastustoimien korkean tason ryhmä, jota johtaa sisäministeriö tai nimetty valtion yksikkö tai virasto, joka vastaa valmiussuunnittelusta, hätäavusta ja palautumisesta.

2.6.2 Tavoitteena olisi oltava hyödyntää olemassa olevia kansallisia ja paikallisia/alueellisia valmiussuunnittelujärjestelyjä määritettäessä tehostettuja valmisteluja hätätilanteisiin ja muihin häiriöihin reagoimiseksi turnauksen aikana ottaen huomioon vaikutukset paikallisyhteisöihin ja asiaan liittyvät poliisitoiminnan järjestelyt.

2.6.3 Vastaanottavalla poliisilla ja IPCC:n johtoryhmällä on keskeinen rooli kaikissa hätätilanteissa tai muissa merkittävissä häiriötilanteissa turnauksen aikana, ja niiden olisi oltava edustettuna vastaavasti.

2.6.4 Vaikka poliisi toimisi johtavana viranomaisena esimerkiksi terrori-iskun yhteydessä, muut mahdollisesti merkittävät häiriöt saattavat ulottua poliisin toimivallan ja asiantuntemuksen ulkopuolelle.

2.6.5 Vastaanottavan poliisin ja IPCC:n edustajien lisäksi on siis tarpeen, että valmiussuunnitteluryhmään kuuluu valtion asiantuntijoita ja muita nimettyjä asiantuntijoita, joiden erikoisalaa ovat muut kuin turvallisuuteen liittyvät skenaariot, kuten esimerkiksi sääolot, kriittisen kansallisen infrastruktuurin häiriöt, työtaistelutoimet, kansallisen ja kansainvälisen liikenteen merkittävät häiriöt, poliittiset tai kansalaismielenosoitukset sekä uudet pandemiat tai muut terveystriskit.

2.6.6 Alueellisten ja/tai paikallisten (järjestäjäkaupunkien) valmiussuunnittelijoiden sekä tarvittaessa turnauksen järjestäjätahon ja kansainvälisen urheiluviranomaisen (yleensä UEFA:n tai FIFA:n) edustajien olisi niin ikään oltava edustettuina.

2.6.7 Ryhmän tehtäviin tulisi ennen turnausta kuulua myös kansallisten ja järjestäjäkaupunkien eri viranomaisten erilaisia valmiussuunnitteluskenaarioita koskevien keskinäisten istuntojen järjestäminen ottaen huomioon vierailevien poliisivaltuuskuntien tukirooli hätätilanteissa.

Jakso 2.7 Oikeudellisen ja hallinnollisen kehyksen tarkistaminen

2.7.1 Valtiojohtoisen eri virastojen keskinäisen koordinoitiryhmän on turnaukseen liittyvän poliisitoiminnan infrastruktuurin määrittämisen lisäksi tarkasteltava nykyistä kansallista oikeudellista ja hallinnollista kehystä sen selvittämiseksi, tarvitaanko (mahdollisesti väliaikaisesti) lisäsäännöksiä järjestäjään turvallisuuden, turvatoimien ja muiden takeiden ja sitoumusten täyttämiseksi, kun turnauksen järjestäjäksi haetaan.

2.7.2 Tässä yhteydessä olisi myös tarkasteltava sitä, tarvitaanko lisäsäännöksiä, jotta voidaan ottaa huomioon turnaukseen liittyvät poliisitoimet erityisesti rikollisuuden ja muun kielletyn toiminnan osalta sekä vierailevien poliisivaltuuskuntien vastaanottamisen ja roolin ja muiden kansainvälisen poliisiyhteistyön osatekijöiden helpottamiseksi.

2.7.3 Tähän tarkasteluun liittyy tarve määrittää, tarvitaanko turnauksen aikana muita ja tehostettuja rajatarkastusjärjestelyjä, jotta voidaan kehittää strategia, jolla evätään pääsy vierailevilta henkilöiltä, joiden tiedetään aiheuttavan turnaukseen liittyviä turvallisuus- tai muita riskejä.

2.7.4 Tässä yhteydessä voidaan tarvittaessa harkita Schengen-alueen vapaata liikkuvuutta koskevien järjestelyjen osittaista keskeyttämistä ja neuvotteluja naapurivaltioiden kanssa tapauksissa, joissa järjestäjävaltiolla on niiden kanssa yhteistä maarajaa.

2.7.5 Oikeudellisen tarkastelun kokonaistavoitteena on minimoida pahantahtoiset häiriötekijät turnauksen toteuttamisvaiheessa, varmistaa, että vastaanottavalla poliisilla ja muilla lainvalvontaviranomaisilla on toimivalta ehkäistä turnaukseen liittyviä haasteita ja reagoida niihin tehokkaasti, ja varmistaa, että vierailevat poliisivaltuuskunnat voivat antaa järjestäjään viranomaisten pyytämää tukea.

Jakso 2.8 Kansainväliselle poliisiyhteistyölle osoitettavat määrärahat

2.8.1 Valtiojohtoisen ryhmän aivan yhtä keskeisenä tehtävänä on myös jo varhaisessa vaiheessa osoittaa määrärahoja kaikille turnaukseen liittyvän kansainvälisen poliisiyhteistyön osa-alueille, mukaan lukien vierailevien poliisivaltuuskuntien, IPCC:n toimintajärjestelyjen ja muiden erikoisalojen kansainvälisten poliisiviranomaisten lähettämisen kustannukset.

Jakso 2.9 Kansainvälisen poliisiyhteistyön sisällyttäminen järjestäjän valmisteluihin

2.9.1 Edellä olevissa jaksoissa korostetaan, että on tärkeää ottaa huomioon ja ratkaista varhaisessa vaiheessa kansalliseen poliisitoiminnan rakenteeseen ja koordinoitijärjestelyihin liittyvät kysymykset ja että kansainvälisten poliisikumppaneiden tukirooli on sisällytettävä järjestelyihin.

2.9.2 On tärkeää, että kansainvälinen poliisiyhteistyö sisällytetään myös järjestäjäkaupunkien ja/tai alueellisiin poliisistrategioihin. Tätä prosessia voidaan tehostaa entisestään seuraavin keinoin:

- i) turnaukseen liittyvän poliisitoiminnan strategit järjestävät turnausta edeltäviä yhteisiä seminaareja tai konferensseja järjestävän kaupungin poliisikomentajille ja vierailevien poliisivaltuuskuntien (ja tarvittaessa muiden) edustajille, jotta voidaan jakaa tietoa turnausta koskevan poliisistrategian ja kansainvälisen poliisiyhteistyön sekä koordinoitijärjestelyjen keskeisistä osatekijöistä
- ii) järjestetään vierailevien poliisivaltuuskuntien johtajille turnausta edeltäviä vierailuja järjestäjäkaupunkeihin: tämä hyödyttää molempia osapuolia ja auttaa paikallispoliisia valmistautumaan logistisiin järjestelyihin ja helpottaa alustavien, kehittyvien ja dynaamisten turvallisuusriskien arviointeja, jotka on mukautettu järjestävän kaupungin olosuhteisiin; ja
- iii) sisällytetään kansainvälisen poliisiyhteistyön järjestelyt turnaukseen liittyvään kansallisten ja järjestäjäkaupunkien eri viranomaisten keskinäiseen viestintään ja mediastrategioihin, jotta niihin liittyvät toimet voidaan aloittaa hyvissä ajoin ennen turnausta.

2.9.3 Turnauksen viestintästrategiaan olisi myös sisällyttävä selkeä ja johdonmukainen viesti vierailevien kannattajien kaikkea rikollista tai muuta kiellettyä käyttäytymistä koskevista toleranssitasoista ja siihen reagoimisesta. Tätä viestiä voidaan säännöllisesti toistaa ja tuoda esiin osallistuvien valtioiden turnauksia koskevassa viestintästrategiassa, jotta voidaan varmistaa, että vierailevat kannattajat eivät jää epätietoisiksi väkivaltaisen tai muun kielletyn häiriökäyttäytymisen seurauksista.

2.9.4 Lisätietoja viestinnästä ja mediasuhteista on tämän käsikirjan jaksoissa 3.18–20 ja 4.14.

Jakso 2.10 Yhdessä järjestetyt tai useiden valtioiden järjestämät turnaukset

2.10.1 Jos turnaus järjestetään yhdessä yhden tai useamman valtion kanssa, aiempien kokemusten ja vakiintuneiden hyvien käytäntöjen perusteella on suositeltavaa, että kukin järjestävä valtio määrittää omat kansainvälisen poliisiyhteistyön ja poliisitoiminnan koordinoitijärjestelynsä.

2.10.2 Tämä vakiintunut hyvä käytäntö perustuu erinäisiin keskeisiin seikkoihin, joita ovat muun muassa seuraavat:

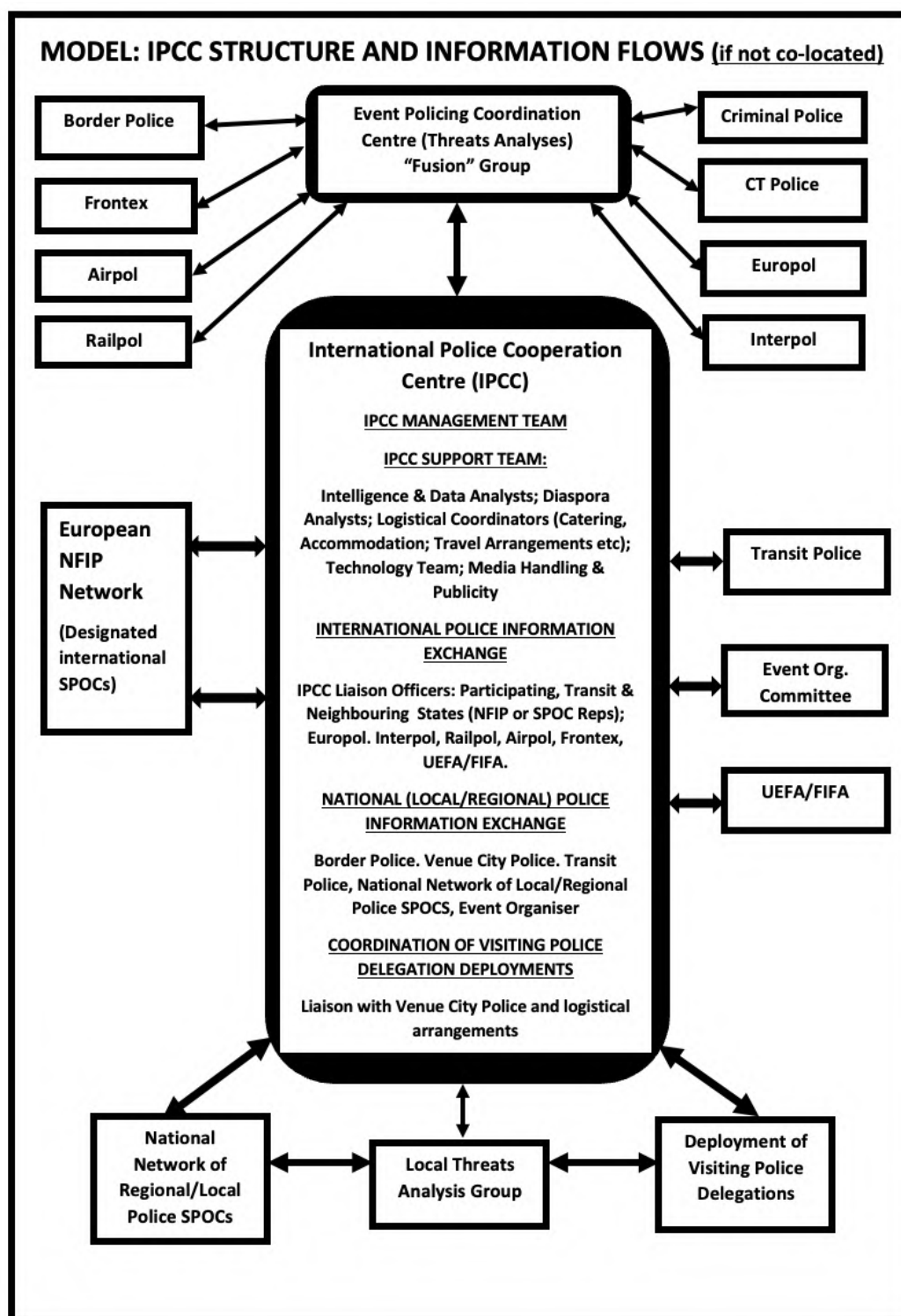
- i) kunkin järjestäjävaltion suvereniteetin kunnioittaminen ja niiden velvollisuus tarjota turvallinen ympäristö niiden alueella järjestettäville turnauksen osille
- ii) yhteisen turnauksen järjestävien valtioiden todennäköisesti hyvin erilaiset oikeudelliset kehykset, poliisitoiminnan rakenteet ja monet muut kansalliset muuttujat
- iii) kansallisten ja järjestäjäkaupunkien turnauksia koskevien poliisitoiminnan vaatimusten koordinointi ja integrointi ja
- iv) tietovetoisten uhka-analyysien ja niihin liittyvän kansallisten ja paikallisten tai alueellisten valmiussuunnitelmien ja pelastusjärjestelyjen hallinnan kansallinen luonne.

2.10.3 Hyvissä käytännöissä otetaan huomioon myös hyödyt, joita saadaan, kun kukin järjestäjävaltio antaa omalle IPCC:lleen valtuudet hoitaa tämän käsikirjan osassa 1 ja 4 esiin tuotua integroitua kolmiosaista tehtävää.

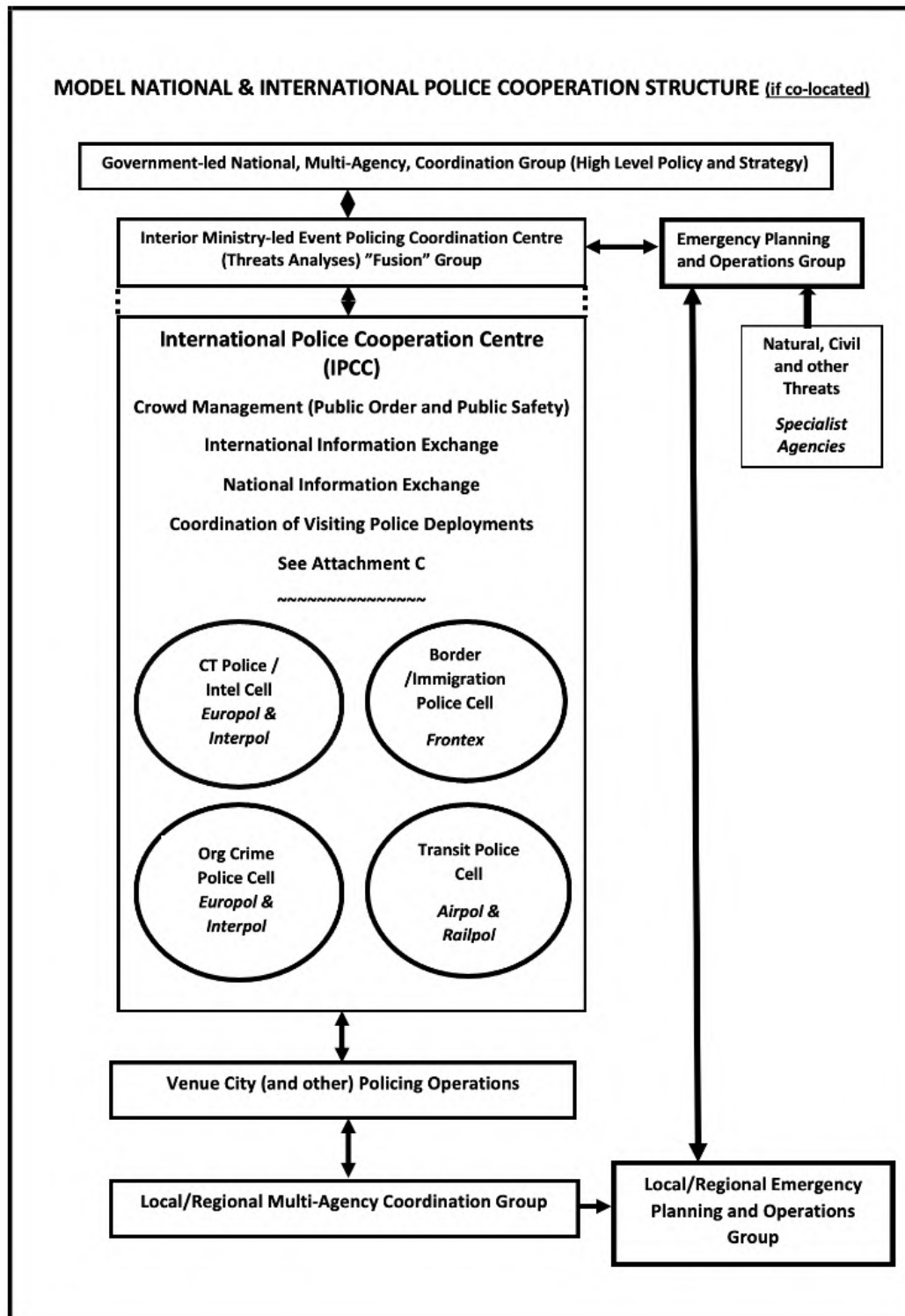
2.10.4 Näin ollen lukuun ottamatta ainutkertaista Euro 2020 -turnausta, jossa järjestäjämaita oli useita ja jossa kansainväliset poliisitietojen vaihtojärjestelyt (mutta ei muita IPCC:n toimintoja) oli pakon edessä keskitetty, ja koska kussakin järjestäjävaltiossa tarvitaan räätälöityjä toimia turnaukseen mahdollisesti kohdistuviin uhkiin, yhteisen turnauksen järjestäjät ovat tavallisesti päättäneet ottaa käyttöön rinnakkaiset turnaukseen liittyvää poliisitoimintaa ja tiedonvaihtoa koskevat strategiat ja rakenteet. Tämä toimintatapa on toiminut hyvin, ja se on edelleen suositeltava vaihtoehto.

2.10.5 Siksi on selvää, että yhteisen turnauksen järjestävien valtioiden on sovittava käytännöistä, joissa vahvistetaan niiden yhteyspisteiden väliset viestintä- ja tiedonvaihtojärjestelyt.

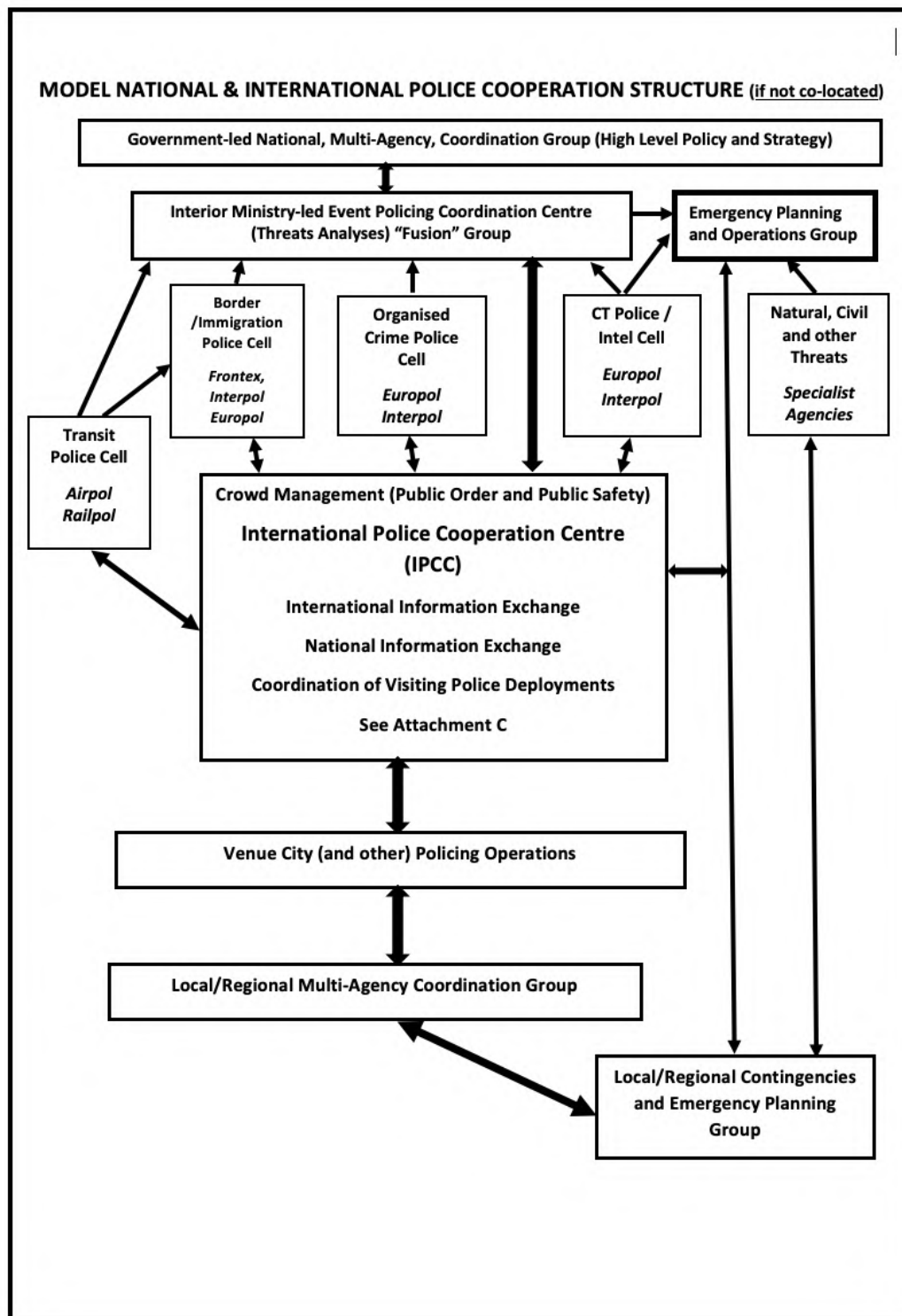
HAVAINNOLLISTAVA MALLI: IPCC:N RAKENNE JA TIETOVIRRAT

**KANSALLISEN JA KANSAINVÄLISEN POLIISITOIMINNAN
KOORDINOINTIRAKENNETTA HAVAINNOLLISTAVA MALLI (jos ne sijaitsevat
samoissa tiloissa)**

KANSALLISEN JA KANSAINVÄLISEN POLIISITOIMINNAN
KOORDININTI JA KENNETTÄ HAVAINNOITUSTAVA MALLI (if not co-located) aitse

Osa 3 – Turnaukseen liittyvän poliisitoiminnan operatiivinen suunnittelu järjestävissä kaupungeissa

Jakso 3.1 Järjestävän kaupungin poliisitoiminnan suunnittelu ja valmistelut

3.1.1 Käsikirjan osissa 1 ja 2 keskitytään poliisin ja muiden kansallisten viranomaisten keskeiseen rooliin poliittisen, rakenteellisen ja mahdollistavan kehyksen luomisessa sellaisen kattavan ja koordinoitun turnaukseen liittyvän poliisistrategian laatimiseksi, johon sisältyy kansainvälinen poliisiyhteistyö.

3.1.2 Käsikirjan tässä osassa tätä prosessia viedään eteenpäin operatiivisen suunnittelun ja valmistelun haasteiden osalta. Nämä kohdistuvat nimettyihin poliittisiin päättäjiin ja strategeihin, jotka vastaavat poliisitoiminnan suunnittelusta ja toteutuksesta turnauksen otteluita järjestävissä kaupungeissa.

3.1.3 Poliisitoiminnan rakenteet ja vastuualueet vaihtelevat eri puolilla Eurooppaa. On otettava huomioon, että vastuu monista tai joistakin jäljempänä esitetyistä seikoista voi olla järjestävän kaupungin poliisipäälliköllä tai paikallis- tai alueviranomaisella, jos se on kansallisen perustuslain tai kansallisen lainsäädännön nojalla valtuutettu.

3.1.4 Selkeyden vuoksi käsikirjan tässä osassa käytetään kuitenkin nimitystä *järjestävän kaupungin poliisiviranomaiset*. Tämän voidaan tulkita viittaavan kussakin järjestävässä kaupungissa vallitseviin erityisolosuhteisiin, jotka koskevat poliisistrategioiden määrittämistä sekä turnauksen otteluihin liittyvien poliisioperaatioiden suunnittelua ja toteuttamista.

Jakso 3.2 Järjestävän kaupungin poliisin yhteydenpito kansallisten viranomaisten kanssa

3.2.1 Kuten edellä todetaan, turnaukseen liittyvää poliisitoimintaa koskevat poliittiset, rakenteelliset ja mahdollistavat puitteet muodostavat perustan poliisin operatiivisen suunnittelun ja valmistelujen strategisille osa-alueille järjestävissä kaupungeissa.

3.2.2 Sen vuoksi on suotavaa, että järjestävän kaupungin poliisiviranomaiset osallistuvat kansalliseen päätöksentekoprosessiin ennen turnausta ja sen aikana.

3.2.3 Tähän sisältyy yhteyshenkilöiden lähettäminen IPCC:hen sekä edellä jaksoissa 1 ja 2 mainittuihin terrorismin ja järjestäytyneen rikollisuuden torjuntaan liittyviin operatiivisiin yksiköihin/keskuksiin.

3.2.4 Tämä on ratkaisevan tärkeää, sillä rikollisiin ja/tai terroriuhkiin liittyvien operatiivisten toimien suunnittelu ja toteuttaminen ovat suurelta osin järjestävän kaupungin poliisiviranomaisten vastuulla, vaikka kansalliset ja kansainväliset poliisiasiantuntijat ja -virastot tukevatkin niitä.

3.2.5 Tähän haasteeseen valmistautumista ja järjestäjämaan poliisistrategian muiden osien toteuttamista varten järjestävän kaupungin poliisiviranomaisten olisi aloitettava omat suunnittelujärjestelynsä hyvissä ajoin ennen turnausta ja otettava käyttöön kattava ja joustava järjestävän kaupungin poliisistrategia (jota voidaan mahdollisesti hieman muuttaa) vähintään kuusi kuukautta ennen turnauksen alkamista.

Jakso 3.3 Järjestävän kaupungin poliisitoiminnan suunnittelu ja operatiiviset rakenteelliset järjestelyt

3.3.1 Kaupungin poliisiviranomaisten olisi määritettävä omat rakenteelliset järjestelynsä turnausta varten ottaen huomioon kansallisella tasolla annetut ohjeet, jotta tämä tavoite voidaan saavuttaa.

3.3.2 Näillä järjestelyillä olisi täydennettävä järjestävän kaupungin poliisiviranomaisten osallistumista nimettyyn paikalliseen tai alueelliseen eri viranomaisten keskinäiseen turnauksen järjestäjätahoon tai koordinoitiryhmään. Järjestelyt olisi suunniteltava siten, että ne toimivat poliisiviranomaisten tiedonlähteenä.

3.3.3 Järjestävän kaupungin poliisitoiminnan rakenteisiin olisi kuuluttava turnauksen poliisitoiminnan suunnitteluryhmän perustaminen vähintään vuotta ennen turnausta.

3.3.4 Ryhmän johdossa olisi oltava järjestävän kaupungin poliisiviranomaisen päällikkö tai edustaja, joka vastaa järjestävän kaupungin turnaukseen liittyvistä poliisistrategioista ja poliisitoiminnan operatiivisesta suunnittelusta.

3.3.5 Lisäksi ryhmän olisi koostuttava joukkojenhallinnan (yleisen järjestyksen ja yleisen turvallisuuden) asiantuntijoista, paikallistason asiantuntijoista (jos heitä on käytettävissä ja asianmukaisia kansallisia yhteistyökanavia noudattaen), kansallisen jalkapalloalan tietopisteen edustajasta, rikospoliisista (turnaukseen liittyvien järjestäytyneen ja impulsiivisen rikollisuuden luomien uhkien käsittelyä varten), terrorismin torjunnasta vastaavasta poliisista (kaikkien terroriuhkien ja poliittisten ääriliikkeiden aiheuttamien uhkien käsittelyä varten), liikennepoliisista, yhteisöihin kohdistuvasta yhteydenpidosta vastaavasta poliisista ja muista poliisivoimista, joilla voi olla merkitystä turnauksen suunnitteluprosessin kannalta tai joiden toimintavaltuuksia mahdollisesti mukautetaan tai muutetaan turnauksen aikana.

3.3.6 Lähempänä turnausta, kun järjestävien kaupunkien poliisitoiminnan järjestelyjen painopiste siirtyy suunnitteluvaiheesta operatiiviseen vaiheeseen, olisi perustettava turnaukseen liittyvä poliisioperaatiokeskus.

3.3.7 Suunnittelu- ja valmistelujärjestelyihin osallistuvien poliisiyksiköiden lisäksi operaatiokeskuksessa olisi oltava kansallisten poliisitoiminnan erikoistuneiden operatiivisten yksiköiden yhteyshenkilöitä, jotka vastaavat turnaukseen liittyvän järjestäytyneen rikollisuuden ja terrorismin torjunnasta.

3.3.8 Operaatiokeskuksessa olisi oltava myös vierailevien poliisivaltuuskuntien toiminnan koordinoija (ks. osa 5) ajanjaksoiksi, joina kyseisen maan maajoukkue osallistuu järjestäjäkaupungissa järjestettäviin otteluihin.

3.3.9 Järjestävän kaupungin poliisioperaatiokeskuksessa olisi oltava henkilöstöä, joka vastaa IPCC:ltä saatujen eri tietolähteiden analysoinnista, vierailevista poliisivaltuuskunnista, rajapoliisista, liikennepoliisista sekä kansallisista rikos- ja terrorismintorjuntayksiköistä. Henkilöstön on huolehdittava myös mediasuhteista, logistiikasta, tietotekniikasta sekä muista infrastruktuurijärjestelyistä ja -palveluista.

Jakso 3.4 Järjestävän kaupungin turnaukseen liittyvän poliisitoiminnan suunnitteluryhmän rooli

3.4.1 Järjestävän kaupungin turnaukseen liittyvän poliisitoiminnan suunnitteluryhmän päätehtävänä on valmistella laajoja poliisijärjestelyjä, jotka kattavat useita tärkeitä osatekijöitä, mukaan lukien

- turnaukseen liittyvät joukkojenhallintatoimet julkisilla paikoilla
- tehtävät stadioneilla ja yhteydenpito turnauksen järjestäjiin
- terroriuhat, muut häiriöt tai hätätilanteet
- paikallisten asukkaiden luottamuksen lisääminen
- liikenteeseen ja julkiseen liikenteeseen liittyvät kysymykset ja
- mediasuhteet.

3.4.2 Järjestävän kaupungin poliisitoiminnan suunnittelussa keskitytään pääasiassa joukkojenhallintaan (yleinen järjestys ja yleinen turvallisuus) ja kaikkiin tekijöihin, jotka voivat vaikuttaa turnaukseen liittyvään poliisitoimintaan.

3.4.3 Tämä on johdonmukaista sen kanssa, että joukkojenhallinta on paikallisen/alueellisen turnaukseen liittyvän poliisistrategian näkyvin osa. Se on samalla osa-alue, jolla tarvitaan monitahoista ja pitkäkestoista toimintatapaa, joka kattaa myös turnausta edeltävän ajanjakson ja jota jatketaan, kunnes järjestävä kaupunki on järjestänyt viimeisen ottelunsa turnauksessa.

3.4.4 Suuria terrori-iskuja tai muita hätätilanteita lukuun ottamatta joukkojenhallinta on myös järjestävän kaupungin poliisistrategian osa, joka vaikuttaa eniten paikallisiin asukkaisiin ja yrityksiin.

3.4.5 Järjestävien kaupunkien joukkojenhallintajärjestelyjen valmistelun ja kehittämisen lähtökohtana ovat järjestäjämaan kansallisessa turnauksia koskevassa poliisistrategiassa vahvistetut strategiset, taktiset ja toiminnalliset kriteerit.

3.4.6 Tämä on tärkeää, koska on erittäin toivottavaa, että kaikkien järjestävien kaupunkien poliisi kohtelee koti- ja vieraskannattajia yhdenmukaisesti.

3.4.7 Järjestävän kaupungin poliisitoiminnan valmisteluissa ja sitä seuraavissa toiminnoissa on kuitenkin otettava huomioon myös paikalliset olosuhteet, joista osa voi olla kaupungille ainutlaatuisia.

3.4.8 Järjestävän kaupungin poliisiviranomaisten on myös oltava ennen turnausta ja sen aikana tiiviisti yhteydessä eri paikallisiin viranomaisiin ja sidosryhmiin, mukaan lukien

- kunnalliset viranomaiset ja tieliikenneviranomaiset (tapauksen mukaan)
- pelastuspalvelu
- kansalliset ja paikalliset (järjestäjäkaupungin) eri virastojen keskinäiset turnauksen järjestäjätahot/koordinoitiryhmät
- järjestävän stadionin hallinto ja stadionin turvallisuusvastaava
- julkisesta liikenteestä vastaavat viranomaiset/yritykset
- kaupungin keskustan palveluntarjoajat (esim. baarit, ravintolat, majoitusliikkeet ja matkailutoimistot)
- paikalliset (tai alueelliset) valmiussuunnittelijat
- paikalliset asukkaat ja liikeyritykset ja
- paikallisten asukkaiden (ja mahdollisuuksien mukaan vierailevat) kannattajaryhmät.

3.4.9 Tämä on ratkaisevan tärkeää, kun otetaan huomioon, että eri paikallisissa viranomaissuunnitelmissa on yhteisiä tekijöitä ja että kussakin järjestäjäkaupungissa järjestettävässä turnauksen ottelussa tarvitaan yhteinen, eri viranomaisten keskinäinen toimintatapa.

3.4.10 Kattavaa yhteydenpitoa paikallisten toimijoiden kanssa tarvitaan myös sen varmistamiseksi, että turnauksen suunnitteluvaiheessa voidaan määrittää odotettavissa olevat tai mahdolliset skenaariot, jotka voivat vaikuttaa poliisitoimintaan kunkin ”ottelusyklin” aikana.

3.4.11 Ottelusykli perustuu vakiintuneeseen ”tapahtumasyklin” käsitteeseen, jota suositellaan valtioille, kun ne järjestävät yksittäisiä korkean profiilin otteluita, kuten UEFA:n seurajoukkuekilpailujen loppuotteluita.

3.4.12 Kunkin turnausottelun ottelusykli alkaa, kun vierailevat kannattajat lähtevät matkalle kohti järjestävää kaupunkia, ja päättyy, kun he ovat lähteneet kaupungista.

3.4.13 Yleisenä tavoitteena olisi oltava varmistaa, että järjestävän kaupungin turnaukseen liittyvä poliisistrategia on kattava mutta riittävän joustava, jotta voidaan reagoida tehokkaasti kaikkiin mahdollisiin skenaarioihin, joita turnauksen aikana saattaa ilmetä.

3.4.14 Seuraavissa jaksoissa esitetään joukko keskeisiä järjestävän kaupungin poliisitoiminnan suunnittelun näkökohtia sekä sellaiset niihin liittyvät yhteydet kumppaneihin ja sidosryhmiin, jotka ovat tarpeen tämän tavoitteen saavuttamiseksi.

Jakso 3.5 Järjestävän kaupungin poliisin yhteydenpito järjestäytyneen rikollisuuden ja terrorismin torjuntaan liittyvän poliisin operatiivisen erikoisyksikön/-keskuksen kanssa

3.5.1 Käsikirjan osassa 1 on tietoa kansainvälisten poliisiviranomaisten, kuten Europolin ja Interpolin, kansallisille poliisiviranomaisille antamasta tuesta.

3.5.2 Kansainvälisten poliisivirastojen rooli ja tehtävä eivät ulotu joukkojenhallintatehtäviin, vaikka esimerkiksi Europol toimittaa Euroopan kansallisten jalkapalloalan tietopisteiden verkostolle tietoja tietyistä kysymyksistä, jotka voivat vaikuttaa turnauksen joukkojenhallinnan dynamiikkaan, erityisesti joidenkin riskinkannattajien ja poliittisten ja/tai järjestäytyneiden ääriryhmien välisistä yhteyksistä.

3.5.3 Tällaiset tiedustelutiedot ja/tai muut tiedot, jotka voivat vaikuttaa järjestävän kaupungin poliisitoiminnan suunnitteluun ja poliisioperaatioihin, olisi kuitenkin otettava huomioon asianomaisen kansallisen jalkapalloalan yhteyspisteen (tai keskitetyn yhteyspisteen niissä valtioissa, jotka eivät kuulu kansallisia jalkapalloalan yhteyspisteitä koskevan ohjelman piiriin) alustavissa raporteissa, jotka ne toimittavat IPCC:lle.

3.5.4 Sen jälkeen nämä tiedot olisi välitettävä järjestävien kaupunkien nimetyille poliisiyhteyshenkilöille suoraan tai IPCC:hen lähetettyjen kaupungin poliisiyhteyshenkilöiden kautta (ks. tämän käsikirjan osa 4).

3.5.5 Kuten käsikirjan jaksossa 1.4 a korostetaan, kansainvälisen poliisiyhteistyön rooli turnaukseen liittyvien järjestäytyneen rikollisuuden aiheuttamien uhkien tai terroriuhkien käsittelyssä olisi vahvistettava asianomaisten virastojen kanssa kansallisella tasolla tehtävissä kahdenvälisissä sopimuksissa.

3.5.6 Sen varmistamiseksi, että nämä järjestelyt (*ks.* jakso 2.4) voidaan toteuttaa tehokkaasti, olisi harkittava sellaisten (kansainvälisten poliisikumppaneiden tukemien, mukaan lukien tiedonjaon kautta) poliisin operatiivisten erikoisyksiköiden perustamista kansallisella tasolla, joiden tehtävänä on

- kerätä ja analysoida vakiintuneista kansallisista ja kansainvälisistä poliisitiedustelukanavista saatuja tietoja
- laatia uhka-analyysseja ja
- määrittää poliisitoimet, jotka ovat tarpeen turnaukseen liittyvän kansallisen tai kansainvälisen järjestäytyneen rikollisuuden tai terroriuhkien ehkäisemiseksi ja niihin reagoimiseksi.

3.5.7 Järjestävän kaupungin poliisiviranomaisten olisi sen vuoksi turnauksen suunnittelua varten luotava tehokkaat (ympäri vuorokautiset) yhteysjärjestelyt turnauksen järjestäytyneen rikollisuuden ja terrorismin torjunnasta vastaavien operatiivisten yksiköiden kanssa.

3.5.8 Näin varmistetaan oikea-aikainen neuvonta, joka koskee uusia tai aiemmin todettuja riskejä, jotka i) edellyttävät järjestävän kaupungin (tai alueellisen) poliisin toimia ja ii) vaikuttavat järjestävän kaupungin joukkojenhallintaa koskeviin poliisioperaatioihin.

3.5.9 On myös erittäin toivottavaa, että järjestävän kaupungin poliisi on edustettuna ylemmällä tasolla turnauksen poliisitoiminnan koordinoitiryhmän (yhteyskeskuksen) kokouksissa (*ks.* tämän käsikirjan jakso 2.6).

Jakso 3.6 Järjestävän kaupungin poliisin rooli suunnittelussa ja terroriuhkiin reagoimisessa

3.6.1 Turnauksen järjestäjä ja stadionin johto ovat vastuussa tarvittavien toimenpiteiden toteuttamisesta stadionin sisällä tapahtuvan terrori-iskun riskin ja mahdollisten vaikutusten minimoimiseksi. Järjestävän kaupungin poliisiviranomaiset, joille kansalliset, alueelliset ja paikalliset terrorismin torjunnan asiantuntijat antavat tietoja ja joita ne tukevat, ovat kuitenkin päävastuussa terroriuhkien torjunnan suunnittelusta ja uhkiin reagoinnista itse järjestävässä kaupungissa.

3.6.2 Järjestävän kaupungin poliisiviranomaisilla on myös keskeinen rooli reagoinnissa stadionien sisällä tapahtuviin terrori-iskuihin. Niiden tehtävät olisi määritettävä stadionin ja kunnallisten valmiussuunnitelmien käytännöissä.

3.6.3 Suunnitteluvaiheessa järjestävän kaupungin poliisiviranomaiset tukeutuvat vahvasti poliisin terrorismintorjunnan asiantuntijoilta ja/tai kansalliselta terrorismintorjuntavirastolta saatuihin neuvoihin, jotka voivat koskea muun muassa seuraavia tärkeitä seikkoja:

- yleiset uhkatasot
- mahdollisten terrori-iskujen luonne
- ennaltaehkäisy-, pelote- ja vastatoimet
- laitteita tai teknisiä apuvälineitä koskeva neuvonta
- vihamielisen tiedustelun havainnointikoulutuksen tarjoaminen etulinjan poliisihenkilöstölle
- fyysiset toimenpiteet kaupunkien keskustoissa ja stadionin läheisyydessä sijaitsevilla julkisilla paikoilla, mukaan lukien liikenteen ja pysäköinnin valvonta ja fyysiset esteet ja
- järjestävän kaupungin poliisin (ja vierailevien poliisivaltuuskuntien) rooli turnauksessa, jos järjestävällä stadionilla tehdään isku.

3.6.4 Turnauksen operatiivisen vaiheen aikana tätä neuvontaa olisi täydennettävä nimetyltä poliisin turnauskohtaiselta terrorismintorjuntayksiköltä saaduilla tiedoilla ja asiantuntijaohjeilla.

3.6.5 Lisätietoja terrorismin torjuntaan liittyvistä ehkäisy- ja lieventämistoimenpiteistä on Euroopan neuvoston konsolidoidun suosituksen 1/2015 liitteessä A, sellaisena kuin se on tarkistettuna vuonna 2019 ja kuin se hyväksyttiin vuonna 2020.

Jakso 3.7 Järjestävän kaupungin poliisin rooli suunnittelussa ja poliittisiin ääriliikkeisiin liittyvään ja syrjivään käyttäytymiseen reagoimisessa

3.7.1 Järjestävän kaupungin poliisiviranomaisten olisi myös oltava yhteydessä asiantuntijoihin, jotta voidaan ehkäistä ja torjua julkisilla paikoilla rikollista tai kiellettyä käyttäytymistä, joka liittyy poliittiseen tai uskonnolliseen ääriliikehdintään ja/tai joka on syrjivää käyttäytymistä, mukaan lukien viharikokset.

3.7.2 Järjestävän kaupungin poliisitoiminnan suunnittelussa on myös otettava huomioon stadionien johdon tukitarpeet, jotka liittyvät tällaiseen käyttäytymiseen reagointiin tapahtumapaikoilla.

3.7.3 Ääriliikehdinnän ja syrjinnän torjuntaa koskevaan järjestävän kaupungin poliisitoiminnan suunnitteluun olisi sisällyttävä useita toisiinsa liittyviä strategisia tavoitteita, mukaan lukien seuraavat:

- tiedotetaan, että asiaan liittyvään käyttäytymiseen, joka on kielletty kansallisessa rikosoikeudellisessa ja hallinnollisessa säädöskehyksessä, sovelletaan nollatoleranssia
- tiedotetaan poliisihenkilöstölle, mitä ääriliikehdintä ja/tai syrjivät toimet ovat ja miten ne voi tunnistaa
- selvitetään järjestävässä kaupungissa pelattavissa turnauksen otteluissa pelaavien maajoukkueiden kannattajien ja poliittisten ääriryhmien väliset yhteydet asianomaisten valtioiden kansallisilta jalkapalloalan tietopisteiltä
- kehitetään operatiivisen poliisitoiminnan strategia ääriliikehdinnän ja syrjinnän ehkäisemiseksi ja torjumiseksi keskittyen varhaisiin ja kohdennettuihin toimiin, joita kohdistetaan henkilöihin tai ryhmiin, jotka syyllistyvät asiaan liittyviin rikoksiin tai hallinnollisiin rikkomuksiin ja

- pidetään yhteyttä järjestäjämaissa asuviin kannattajaryhmiin ja kannattajalähetystöihin ja/tai kannattajien yhteyshenkilöihin painottaen ääri liikkeiden ja syrjinnän vastaisen strategian täytäntöönpanon tärkeyttä.

Jakso 3.8 Järjestävän kaupungin poliisitoiminnan rooli paikallisissa (tai alueellisissa) valmiussuunnittelujärjestelyissä

3.8.1 Käsikirjan jaksossa 2.6 esitetään turnaukseen liittyvän valmiussuunnittelun ja pelastustoimien koordinoitiryhmän merkitys ja tehtävät. Siinä todetaan myös, että tämän koordinoitiryhmän on suotavaa järjestää turnausta edeltäviä kansallisia ja järjestävien kaupunkien eri virastojen keskinäisiä kokouksia erilaisista valmiussuunnittelun skenaarioista.

3.8.2 Järjestävän kaupungin poliisiviranomaisten keskeisenä suunnittelutavoitteena on siksi olla yhteydessä paikallisiin tai alueellisiin valmiussuunnittelijoihin ja erilaisiin paikallisiin kumppaneihin, kuten kunnallisviranomaisiin, pelastuspalveluihin, järjestävän stadionin johtoon ja muihin edustajiin, joilla on asiaankuuluvaa asiantuntemusta, jotta voidaan tunnistaa monenlaisia hätätilanteita ja valmistautua niihin.

3.8.3 Valmiussuunnitelmissa hyödynnetään monenlaisia eurooppalaisia hyviä käytäntöjä, mutta järjestävien kaupunkien valmiussuunnitelmissa on otettava huomioon myös paikalliset tarpeet ja olosuhteet. Suunnitelmat on siksi räätälöitävä vastaamaan kyseessä olevan hätätilanteen tai uhkan luonnetta ja sijaintia.

3.8.4 Kuten edellä jaksossa 2.6 todetaan, turnauksen aikana voi ilmetä monenlaisia merkittäviä häiriöitä, jotka voivat liittyä esimerkiksi terroriuhkiin, sääoloihin, kriittisen kansallisen infrastruktuurin häiriöihin, työtaistelutoimiin, kansallisen ja kansainvälisen liikenteen merkittäviin häiriöihin, poliittisiin tai kansalaismielenosoituksiin taikka uusiin pandemioihin tai muihin terveysriskeihin.

3.8.5 Sen vuoksi paikallisissa (tai alueellisissa) valmiussuunnitelmissa on myös annettava kattavia (ja joustavia) ohjeita järjestävän kaupungin poliisiviranomaisten roolista monenlaisissa mahdollisissa hätätilanteissa, myös siltä osin, miten niiden ennakoidaan vaikuttavan turnauksen joukkojenhallintaoperaatioihin.

3.8.6 Näin ollen valmiussuunnitelmissa olisi esitettävä esimerkiksi seuraaviin tekijöihin liittyvät toteutettavat toimet:

- hätätilanteisiin liittyvien järjestelyjen organisointi ja rakenne
- hälytyksiä ja valmiussuunnitelman aktivointia koskevat menettelyt
- menettelyt asiantuntijoiden ja lisäresurssien lähettämistä varten
- menettelyt asianomaisen uhan läheisyydessä olevien asukkaiden ja yritysten osittaista tai täydellistä evakuointia varten
- haavoittuvassa asemassa olevia henkilöitä, vammaisia henkilöitä ja muita kohderyhmiä koskevat erityismenettelyt
- hälytysajoneuvoille tarkoitetut reitit ja kokoontumispaikat ja
- eri viranomaisten keskinäiset hätäviestintämenettelyt.

3.8.7 On ratkaisevan tärkeää, että järjestävän kaupungin nimetty poliisi- ja muu henkilöstö koulutetaan ja varustetaan suorittamaan erityistehtävänsä hätätilanteissa ja vakavissa häiriötilanteissa.

3.8.8 On myös erittäin toivottavaa, että järjestävän kaupungin poliisiviranomaiset järjestävät eri viranomaisten keskinäisiä valmiussuunnitteluharjoituksia ja osallistuvat niihin hyvissä ajoin ennen turnauksen alkamista ja että järjestävän kaupungin poliisiviranomaiset ja muut paikalliset valmiussuunnittelijat osallistuvat kansallisiin valmiussuunnitteluharjoituksiin.

3.8.9 Lisätietoja valmiussuunnittelua koskevista näkökohdista on Euroopan neuvoston konsolidoidun suosituksen 1/2015 liitteessä A, sellaisena kuin se on tarkistettuna vuonna 2019 ja kuin se hyväksyttiin vuonna 2020.

Jakso 3.9 Järjestävän kaupungin poliisin turnaukseen liittyvä joukkojenhallinnan suunnittelu

3.9.1 Nykyisten operatiivisten poliisistrategioiden ja -taktiikoiden ja poliisien lähettämisten luonne kansallisten ja kansainvälisten jalkapalloturnausten yhteydessä vaihtelee huomattavasti eri puolilla Eurooppaa erilaisten historiallisten, perustuslaillisten, oikeudellisten, kokemukseen liittyvien ja mieltymyksiin perustuvien tekijöiden mukaan.

3.9.2 Tämä todellisuus kuvastaa keskeistä periaatetta, jonka mukaan poliisioperaatiot ovat ja niiden on pysyttävä kunkin valtion omassa päätösvallassa. Kansainvälisillä jalkapalloturnauksilla on kuitenkin monia erityispiirteitä ja -haasteita, kuten odotukset, joita on kansainvälisillä järjestäjillä (UEFA ja FIFA), joiden tuella turnauksia järjestetään ja toteutetaan.

3.9.3 Laajat eurooppalaiset (hyvät tai muunlaiset) kokemukset ovat tuottaneet erilaisia hyviä käytäntöjä, jotka on mukautettu kansallisiin ja/tai paikallisiin tai alueellisiin olosuhteisiin ja jotka ovat (sovellettuina) osoittautuneet tehokkaaksi toimintatavaksi.

3.9.4 Näiden hyvien käytäntöjen keskeisenä tavoitteena on varmistaa, että järjestävän kaupungin poliisin joukkojenhallintaoperaatiot, jotka liittyvät kaupungissa järjestettäviin turnauksen otteluihin, perustuvat tiedustelutietoihin.

3.9.5 Käytännössä tämä merkitsee sitä, että kuhunkin otteluun olisi sovellettava erityistä riskinarviointia, joka perustuu alun perin IPCC:n (kunhan sellainen on perustettu) toimittamiin tietoihin ja ennen sitä tietoihin, jotka asianomaisten osallistuvien valtioiden kansalliset jalkapalloalan tietopisteet (tai keskitetyt yhteispisteet) ovat toimittaneet.

3.9.6 Tällaisiin tietoihin olisi sisällyttävä alustava arviointi tietyistä mahdollisesti tärkeistä riskeihin liittyvistä näkökohdista, joita ovat esimerkiksi

- niiden vierailevien kannattajien määrä, joiden odotetaan matkustavan järjestävään kaupunkiin
- niiden vierailevien kannattajien määrä, joiden odotetaan matkustavan ilman ottelulippua
- vierailevien kannattajien matkustusmieltymykset (itsenäinen vai valmismatka)
- mieltymykset ennen ottelutapahtumaa (matkustus suoraan stadionille vai kaupungin keskustaan)
- mieltymykset ottelutapahtuman jälkeen (matkustus suoraan lähtöpaikkaan vai kaupungin keskustaan)

- paikallisten (kotikannattajien) riskiryhmien odotettu reaktio vieraileviin kannattajiin
- vierailevien kannattajien ja paikallisyhteisön ryhmien väliset mahdolliset jännitteet
- alkoholin kulutus tai huumeiden käyttö jalkapalloturnausten yhteydessä ja
- ilotulitteiden käyttö julkisilla paikoilla (ja stadioneilla).

3.9.7 Riskinarvioinnin ohella järjestävän kaupungin poliisiviranomaisten on määritettävä turnauksen aikaiset toleranssitasot kannattajien käytökselle ja niihin liittyvät pidätyksiä ja/tai ehkäiseviä säilöönottoja koskevat käytännöt.

3.9.8 Euroopassa saadut kokemukset osoittavat kuitenkin myös, että kannattajien käyttäytyminen yleisesti ottaen, riskiryhmät mukaan luettuina, voi vaihdella.

3.9.9 Sen vuoksi on tärkeää varmistaa, että järjestävän kaupungin poliisin joukkojenhallintaa koskeva suunnittelu (ja operatiiviset strategiat) on joustavaa ja että se ei pohjaudu pelkästään aikaisempiin suuntauksiin tai alustaviin riskinarviointeihin perustuviin myönteisiin tai kielteisiin oletuksiin koti- ja/tai vierailevien kannattajien aiheuttamista riskeistä.

3.9.10 Todellisuudessa jokaista poliisioperaatiota on ehkä muutettava sen mukaan, mitä lopulta tapahtuu, kun vierailevat ja kotikannattajat alkavat saapua ja kokoontua järjestävään kaupunkiin.

3.9.11 Järjestävän kaupungin poliisitoiminnan suunnitteluun on sen vuoksi sisällytettävä dynaaminen riskinarviointimalli, jotta poliisitoiminnassa voidaan ottaa huomioon kaikki ennen kutakin ottelua, sen aikana ja sen jälkeen ilmenevät tapahtumat.

3.9.12 Operatiivisen vaiheen aikana vierailevien poliisivaltuuskuntien neuvot ovat ratkaisevan tärkeitä. Kunkin valtuuskunnan olisi oltava maajoukkueensa kannattajien käyttäytymisen asiantuntija ja pystyttävä antamaan tietoa järjestävän kaupungin poliisin dynaamisia riskinarviointeja varten ja tukemaan niitä koko sen ajan, kun valtuuskunta on lähetettynä järjestävään kaupunkiin (ks. käsikirjan jaksot 5.2 ja 5.3).

3.9.13 Tähän sisältyy sellaisten esiin nousevien jännitteiden ja vähäisten välikohtausten tunnistaminen, jotka edellyttävät varhaista ja kohdennettua poliisitoimintaa, jotta voidaan estää riskin kärjistyminen ja vähentää vastakkainasettelua hakevien kannattajien vaikutusta.

Jakso 3.10 Dynaaminen riskinarviointi ja joukkojenhallinta

3.10.1 Kuten edellä painotetaan, dynaamisen riskinarvioinnin keskeisenä tavoitteena on varmistaa, että poliisitaktiikoissa otetaan huomioon niiden joukkojen dynamiikka, joiden hallintaan kyseisiä taktiikoita sovelletaan.

3.10.2 Joukkotapahtumien aikana yleiseen järjestykseen kohdistuvien riskien dynamiikka ja tasot voivat muuttua nopeasti.

3.10.3 Sen vuoksi on olennaisen tärkeää, että poliisin operatiivisia toimia ja taktiikoita voidaan helposti mukauttaa, jotta joukkoja voidaan hallita tehokkaalla tavalla, joka on oikeassa suhteessa esiin nousevien tai laskevien riskitasojen laajuuden ja luonteen kanssa.

3.10.4 Järjestävän kaupungin poliisioperaatiot pysyvät kansallisten ja paikallisten lainvalvontaviranomaisten päätösvallassa kaiken aikaa, mutta eurooppalaiset kokemukset osoittavat, että ottamalla käyttöön asteittaisen tai suureen näkyvyyteen ja vähäiseen puuttumiseen perustuvan poliisistrategian järjestävässä kaupungissa voidaan tehokkaasti mukauttaa poliisioperaatioita tapahtumien edetessä, kun vierailevat kannattajat saapuvat erityisesti kaupunkien keskustoihin tai muihin kannattajien kokoontumispaikkoihin.

3.10.5 Sekä asteittaiselle että suureen näkyvyyteen ja vähäiseen puuttumiseen perustuvalle toimintatavalle keskeistä on, että vieraileville ja kotikannattajille sekä paikallisyhteisöille ja lähistöllä toimiville yrityksille vakuutetaan, että poliisihenkilöstöä on riittävästi lähistöllä (asteittainen toimintatapa) tai näkyvissä joka puolella (korkea näkyvyys ja vähäinen puuttuminen), jotta kaikkien turvallisuus voidaan taata, jos tilanne kärjistyy.

3.10.6 Tällaisten taktiikoiden avulla voidaan myös tehdä selväksi kaikille kannattajille, joita häiriökäyttäytyminen saattaa houkutella, että poliisi voi puuttua kohdennetusti kaikenlaiseen provosoivaan tai uhkaavaan toimintaan.

3.10.7 Korkean näkyvyyden ja vähäisen puuttumisen mallissa etuna on, että sitä sovellettaessa järjestävän kaupungin poliisi – tavallisesti vierailevan poliisivaltuuskunnan henkilöstön tuella – voi viestiä vierailevien kannattajien kanssa sekä luoda näin vastaanottavan ilmapiirin ja osoittaa, että kaikkia kannattajia kohdellaan heidän käyttäytymisensä – ei maineen – perusteella.

3.10.8 Jos lisäksi on tarpeen rajoittaa kannattajien käyttäytymistä tai puuttua siihen kohdennetusti, viestintä kannattajien kanssa voi auttaa ehkäisemään väärinkäsityksiä ja vähäisten välikohtausten kärjistymistä sekä vähentämään yhteenottoja lietsovien henkilöiden tai ryhmien vaikutusta.

3.10.9 Tällainen vuoropuhelu voi myös auttaa keräämään laadukasta tietoa kannattajien aikomuksista, näkymistä, huolenaiheista ja ongelmakysymyksistä sekä muuta mahdollisiin riskeihin liittyvää tietoa.

3.10.10 Ajantasaistetusta käsikirjasta, joka sisältää suosituksia kansainvälisestä poliisiyhteistyöstä ja turvallisuudenhallinnasta sellaisten kansainvälisten jalkapallo-otteluiden, joissa on mukana vähintään yksi jäsenvaltio, yhteydessä (EU:n jalkapallokäsikirja, asiak. 11160/24), annetun neuvoston päätöslauselman lisäys 4 sisältää teoreettisen soveltamismallin dynaamisesta riskinarvioinnista ja kannattajien kanssa viestinnän merkityksestä.

3.10.11 Koko valmistelu- ja operatiivisen vaiheen ajan olisi kuitenkin otettava huomioon, että viestintä koti- ja vierailevien kannattajien kanssa on vain yksi osa tasapainoista joukkojenhallintaa (eikä sen vaihtoehto), jonka tarkoituksena on varmistaa, että poliisi pystyy koko ajan hallitsemaan kannattajien käyttäytymistä tehokkaasti.

3.10.12 Järjestävän kaupungin operatiivisessa suunnittelussa olisi otettava huomioon tämä tosiasia ja se, että vaikka tehokas viestintä kannattajien kanssa voi vähentää jännitteitä, sitä on erittäin vaikeaa toteuttaa tehokkaasti tilanteissa, joissa poliisin on reagoitava huomattaviin tai merkittäviin levottomuuksiin.

Jakso 3.11 Järjestävän kaupungin poliisitoiminnan suunnittelu julkisilla paikoilla tapahtuvaa toimintaa varten

3.11.1 Useimmat tai merkittävät jalkapalloturnauksiin liittyvät järjestyshäiriöt tapahtuvat julkisilla paikoilla, erityisesti mutta ei yksinomaan joko järjestävässä kaupungissa organisoiduissa tai etenkin spontaaneissa turnaukseen liittyvissä kannattajien kokoontumisissa. Sen vuoksi järjestävän kaupungin poliisiviranomaisten olisi suunniteltava toimintansa tämän mukaisesti.

a. Organisoitut kannattajatapahtumat

3.11.2 Organisoituja kannattajille varattuja alueita ja julkisia katselutapahtumia koskevassa poliisitoiminnan suunnittelussa olisi keskityttävä työskentelemään tiiviisti paikallisviranomaisten, pelastuspalvelujen ja muiden kumppanivirastojen kanssa ja varmistettava, että kaikista tapahtuman osa-alueista laaditaan poliisin riskinarviointi.

3.11.3 Yleisenä tavoitteena olisi oltava, että tarjotaan paikka ja tilat, joita voidaan hallinnoida tehokkaasti ja joihin voidaan yhdistää toimenpiteitä, joilla mahdollista merkittävää häiriökäyttäytymistä saadaan lievennettyä.

3.11.4 Euroopan neuvoston konsolidoidun suosituksen 1/2015 liitteessä A (tarkistettu vuonna 2019 ja annettu vuonna 2020) annetaan yksityiskohtaisia ohjeita poliisin sekä kumppaniviranomaisten ja -virastojen roolista virallisten kannattajille varattujen alueiden ja joko turnauksen järjestäjän, yksityisen yrityksen tai kunnan organisoimien julkisten katselutapahtumien yhteydessä.

b. Spontaanit kannattajien kokoontumiset

3.11.5 Järjestävän kaupungin poliisitoiminnan suunnittelu, jolla pyritään varautumaan kaupungissa asuvien ja/tai vierailevien kannattajien spontaaneihin kokoontumisiin esimerkiksi kaupungin aukioilla ja/tai muilla baari- ja anniskelualueilla, on tällaisten tapahtumien luonteen vuoksi haastavampaa.

3.11.6 Spontaanien kannattajakokoontumisten tapahtumapaikat voidaan kuitenkin yleensä arvioida ennalta suunnitteluprosessin varhaisessa vaiheessa. Kun tapahtumapaikat on yksilöity, on olennaisen tärkeää, että kaupungin poliisiviranomaiset laativat kattavan riskinarvioinnin, jossa otetaan huomioon useita tekijöitä, kuten

- riski siitä, että paikallisyhteisöön kuuluvat henkilöt saattavat haastaa riitaa vierailevan joukkueen kannattajien ja kanssa ja ärsyttää heitä tai päinvastoin
- tiedustelu- ja muut tiedot, jotka on saatu IPCC:ltä ja vierailevilta poliisivaltuuskunnilta näiden saapuessa paikalle, ja jotka koskevat vierailevan joukkueen kannattajien mahdollisesti aiheuttamaa uhkaa
- tehokkaiden keinojen puuttuminen vastakkaisten joukkueiden kannattajien pitämiseksi erillään toisistaan sekä
- paikallisten asukkaiden ja liikeyritysten näkemykset.

3.11.7 Sen vuoksi järjestävän kaupungin poliisiviranomaisten olisi kannustettava paikallisviranomaisia, pelastuspalveluja ja paikallisia liikeyrityksiä tekemään yhteistyötä poliisin kanssa muun muassa seuraavien turvallisuutta koskevien valmistelutoimien suunnittelussa sikäli kuin tapahtumapaikka sen sallii:

- kattava poliisitoimien suunnitelma
- tulipaloa ja lääkintäapua koskevat strategiat
- toimenpiteet, joilla varmistetaan, että tapahtumapaikkaan kerääntyvien kannattajien lukumäärää voidaan kontrolloida valvomalla tehokkaasti sisään- ja uloskäyntejä (esimerkiksi käyttämällä esteitä ja sijoittamalla poliisiyksiköitä tapahtumapaikkaan johtaville reiteille)
- poliisin yhteyspisteiden ja kannattajien hajaantumisreittien osoittaminen sekä
- suunnitelmat välikohtauksia ja hätätilanteita varten.

Jakso 3.12 Kyltit ja opasteet järjestävässä kaupungissa

3.12.1 Järjestävän kaupungin poliisiviranomaisten olisi myös tehtävä tiivistä yhteistyötä paikallisviranomaisten kanssa sen varmistamiseksi, että kaupungin keskustaan sekä reiteille, jotka johtavat järjestävälle stadionille ja sieltä pois, asennetaan näkyviä ja helposti ymmärrettäviä kylttejä ja opasteita, joihin on merkitty stadionin sijainti, määrätyt tai suositellut kulkureitit ja -vaihtoehdot, organisoidut kannattajille varatut alueet ja yleiset wc:t jne.

3.12.2 Kylttien ja opasteiden olisi oltava hyvin valaistuja, ja tekstin täydentämiseksi niissä olisi käytettävä symboleja, jotka auttavat kielitaidottomia katsojia ymmärtämään kylttejä ja opasteita.

3.12.3 Poliisin ja paikallisviranomaisten kyltit ja opasteet olisi suunniteltava siten, että tekstin ja taustan sekä merkin ja pinnan, jolle se on kiinnitetty, välillä on riittävä värikontrasti ottaen huomioon niiden henkilöiden määrä, joiden värinäkeminen on puutteellista.

3.12.4 Euroopan neuvoston konsolidoidun suosituksen 1/2015 (tarkistettu vuonna 2019 ja annettu vuonna 2020) liitteessä A annetaan yksityiskohtaisempia lisäohjeita seikoista, jotka koskevat turnauksiin liittyviä kilpiä ja opasteita.

Jakso 3.13 Tapahtumapaikan poliisin yhteydenpito turnauksen järjestäjän/stadionin johdon kanssa

3.13.1 Järjestävän kaupungin poliisiviranomaisilla on oltava jo käytössä järjestelyt, jotka koskevat

- yhteydenpitoa turnauspaikkana toimivan stadionin johdon ja stadionin nimetyn turvallisuusvastaavan kanssa;
- poliisin läsnäoloa ja tehtäviä stadionilla; ja
- poliisin roolia tuettaessa stadionin turvallisuudesta vastaavaa henkilöstöä yleiseen järjestykseen ja yleiseen turvallisuuteen liittyviin välikohtauksiin ja katsojien rikolliseen tai muuhun kiellettyyn toimintaan reagoimisessa.

3.13.2 Samalla kun nämä jo olemassa olevat järjestelyt tarjoavat lähtökohdan turnauksen suunnittelua koskeville keskusteluille, joita järjestävän kaupungin poliisi käy stadionin johdon kanssa, suunnitteluprosessiin liittyy myös muita turnaukseen liittyviä tekijöitä.

3.13.3 Järjestävässä kaupungissa toteutettavassa poliisin toiminnan suunnittelussa, joka liittyy stadionin turvallisuusjärjestelyihin, on otettava huomioon turnauksen järjestäjän (UEFA tai FIFA ja turnauksen kansallinen järjestäjätaho) odotukset ja vaatimukset.

3.13.4 Useimmiten järjestäjä velvoittaa järjestävän stadionin johdon ottamaan vastuun stadionin sisäisistä turvallisuusjärjestelyistä (ja maailmanlaajuinen televisioyleisö mieltää asian olevan näin), kun taas järjestäjäkaupungin poliisi on vastuussa julkisten paikkojen turvallisuudesta.

3.13.5 Järjestäjä voi siis vaatia stadionilla toteutettavia huipputason järjestyksenvalvontatoimia pikemminkin kuin poliisin näkyvää läsnäoloa.

3.13.6 Monissa valtioissa tämä kuvastaa jo olemassa olevia kansallisia käytäntöjä ja mieltymyksiä. Eri puolilla Eurooppaa esiintyy kuitenkin suurta vaihtelua siltä osin, mikä on poliisin rooli stadionilla, ja tämä on otettava huomioon myös suunniteltaessa poliisin toimintaa järjestävillä stadioneilla.

3.13.7 Keskeisiä kysymyksiä ovat stadionin joukkojenhallintaoperaatioiden tehokkuus kaikissa stadionin yleisötiloissa sekä stadionin turvallisuudesta vastaavan henkilöstön pätevyys ja koulutus (olipa kyse suoraan palkatusta tai yksityisiltä turvallisuusalan yrityksiltä vuokratusta henkilöstöstä).

3.13.8 Sen vuoksi järjestävän kaupungin poliisiviranomaisten toiminnan suunnittelussa on keskeistä määritellä poliisin rooli stadionilla. Vaihtoehtoisissa keskitytään tasapainottamaan tavoite välttää poliisin näkyvä läsnäolo stadionilla sekä pystyä samalla edelleen täyttämään poliisin velvollisuus ehkäistä rikollista toimintaa ja reagoida siihen tehokkaasti riippumatta siitä, missä se tapahtuu.

3.13.9 Joissakin viimeaikaisissa turnauksissa ja korkean profiilin UEFA-kilpailujen finaaleissa poliisi on päättänyt, että noudatettavana lähestymistapana on käyttää matalan profiilin poliisihenkilöstöä ja -yksiköitä, jotka käyttävät poliisin virkapuvun sijasta näkyviä tunnusliivejä, jotta he voivat työskennellä turvallisuuteen keskittyvien järjestyksenvalvojien rinnalla kannattajien kanssa kommunikointia varten ja reagoida nopeasti kaikkiin rikolliseen toimintaan liittyviin vähäisiinkin välikohtauksiin tilanteen kärjistymisen estämiseksi.

3.13.10 Tämä on kuitenkin vain yksi vaihtoehto, ja joskus voidaan pitää parempana, että järjestävän kaupungin poliisitoiminnassa stadionilla keskitytään poliisiyksiköiden näkymättömään läsnäoloon tai niiden sijoittamiseen stadionrakennuksen välittömään läheisyyteen. Tämän päätöksen tekee kansallisella ja järjestävän kaupungin tasolla toimiva vastaanottava poliisi sen riskinarvioinnin perusteella, joka tehdään yhdessä turnauksen järjestäjän ja järjestävän stadionin johdon kanssa.

3.13.11 Järjestelyt, jotka koskevat poliisin toimintaa stadionilla tai tapahtumapaikalla rikolliseen toimintaan vastaamiseksi ovat vain yksi (vaikkakin tärkeä) osatekijä, joka liittyy siihen, että järjestävän kaupungin poliisiviranomaisten ja järjestävän stadionin johdon on tehtävä tiivistä yhteistyötä turvallisuusoperaatioissa.

3.13.12 Taustalla oleva keskeinen tekijä, joka liittyy järjestävän kaupungin poliisin toiminnan suunnitteluun turnausten yhteydessä, on Euroopassa saatu kokemus, joka osoittaa, että stadionien tapahtumilla voi olla suuri vaikutus siihen, mitä tapahtuu stadionien ulkopuolella ja päinvastoin. Pelkästään tästä syystä tiivis yhteistyö stadionin kanssa ja yhdenmukaisen lähestymistavan omaksuminen joukkojenhallintajärjestelyihin stadionien sisä- ja ulkopuolella on tärkeää molemmille osapuolille.

3.13.13 Järjestävän kaupungin poliisiviranomaisten sekä stadionin toimintapoliittisten ja operatiivisten edustajien olisi työskenneltävä yhdessä saadakseen aikaan järjestäjän ja poliisin välisen kirjallisen sopimuksen (jota usein kutsutaan aiesopimukseksi), jossa täsmennetään tarvittaessa vierailevien poliisivaltuuskuntien rooli (ks. tämän käsikirjan osa 5).

3.13.14 Tällaisissa sopimuksissa olisi määriteltävä poliisin rooli seuraavissa tilanteissa:

- stadionin johdon tukeminen kaikenlaisten järjestyshäiriöiden ja muun rikollisuuden käsittelemisessä
- hätätilannemenettelyjen käynnistäminen merkittävän välikohtauksen tai ottelun keskeytymisen yhteydessä sekä
- sellaisten olosuhteiden määrittely, joissa poliisin olisi otettava hallintaansa koko stadion tai osa siitä hätä- ja vaaratilanteissa, sekä tätä koskeva menettely ja hallinnan palauttaminen myöhemmin järjestäjälle.

3.13.15 Tiiviillä yhteistyöllä olisi myös varmistettava, että järjestävän stadionin johto voi ottaa huomioon poliisin näkemykset useista tärkeistä kysymyksistä, joita ovat esimerkiksi:

- stadionilla toteutettavaa joukkojenhallintaa koskevat periaatteet ja toimet
- kameravalvonnan käyttö joukkojenhallinnassa ja todisteiden keräämisessä
- järjestelyt eri viranomaisten yhteistä valvontahuonetta varten, johon kuuluu poliisin komentopaikka
- yhteiset tai määrättyt stadionin sisäiset viestintäjärjestelyt
- strategia ilotulitteiden käytön ehkäisemiseksi ja torjumiseksi
- strategia ääriliikkeille ja viharikoksille ominaisen tai syrjivän käyttäytymisen ehkäisemiseksi ja torjumiseksi sekä
- mahdollinen vierailevien järjestyksenvälvojen käyttö yhteyshenkilöinä niin stadionin sisällä kuin stadionille ja sieltä pois johtavilla reiteillä.

Jakso 3.14 Järjestävän kaupungin poliisin yhteydenpito oikeus- ja hallintoviranomaisten ja syyttävviranomaisten kanssa

3.14.1 Tämän jakson sisällössä tunnustetaan i) oikeudellisten ja hallinnollisten järjestelyjen rakennetta, toimivaltaa ja nimikkeistöä koskevat suuret erot eri puolilla Eurooppaa ja ii) vastaanottavan maan oikeudellisten ja hallinnollisten järjestelyjen suvereniteetti ja lainkäyttövalta.

3.14.2 Järjestävän kaupungin poliisin toiminnan suunnittelussa keskeisenä tavoitteena olisi kuitenkin kehittää tiivistä yhteistyötä ja keskinäistä ymmärtämystä niiden viranomaisten kanssa, jotka ovat osallisina järjestävän kaupungin (tai alueen) oikeudellisissa ja hallinnollisissa menettelyissä, joita sovelletaan kannattajiin (kaupungissa/alueella asuviin tai vieraileviin), joiden katsotaan syyllistyneen rikokseen tai hallinnollisiin rikkomuksiin turnauksen yhteydessä.

3.14.3 Tätä prosessia voidaan tukea luomalla samanaikaisesti tiiviit ja jatkuvat yhteydet asiaankuuluviin oikeudellisiin ja hallinnollisiin syyttävviranomaisiin.

3.14.4 Ihannetapauksessa yhtenä tavoitteena olisi oltava saada aikaan sopimus nopeutetuista järjestelyistä, joiden avulla voidaan käsitellä nopeasti ja asianmukaisesti kaikkia paitsi vakavimpia turnaukseen liittyviä rikoksia koko turnauksen ajan.

3.14.5 Järjestävän kaupungin poliisiviranomaisten on myös otettava huomioon mahdolliset turnauksen ajaksi käyttöön otetut väliaikaiset säännökset (ks. tämän käsikirjan jakso 2.7).

3.14.6 Yhteydenpidon ensisijaisena tavoitteena on varmistaa mahdollisuuksien mukaan, että poliisi, syyttäviranomaiset sekä oikeus- ja hallintoviranomaiset ymmärtävät selkeästi toimenpiteet (ja tapauksen mukaan seuraamukset edellyttäen, että jokaista tapausta arvioidaan omista lähtökohdistaan), joita määrätään vieraileville kannattajille, joiden on katsottu toimineen rikollisella tai kielletyllä tavalla järjestävässä kaupungissa tai asianomaisella alueella.

3.14.7 Järjestävän kaupungin poliisiviranomaisten sekä paikallisten tai alueellisten syyttäviranomaisten olisi myös oltava täysin tietoisia voimassa olevista keskinäistä oikeusapua koskevista monenvälisistä sopimuksista, joita vastaanottavat viranomaiset voivat täysimääräisesti hyödyntää turnauksen yhteydessä. Vastaanottavat viranomaiset voivat lisäksi sopia jonkin osallistuvan tai muun valtion kanssa kahdenvälisistä järjestelyistä, jotka koskevat tehostettua keskinäistä oikeusapua ennen turnausta, sen aikana ja sen jälkeen.

3.14.8 Kahdenvälisiin järjestelyihin (ks. tämän käsikirjan jakson 1.4 kohta b) olisi sisällyttävä myös toimenpiteet, joita kukin osallistuva valtio ja muut valtiot voivat toteuttaa tukeakseen vastaanottavaa poliisia kansallisella tasolla ja järjestävissä kaupungeissa sellaisten epäiltyjen rikosentekijöiden osalta, jotka asuvat kyseisissä valtioissa. Näitä ovat

- kaikki lailliset mahdollisuudet (esim. pääsykielto jalkapallo-otteluihin, maastapoistumiskielto), joita ne voivat käyttää estääkseen riskikannattajia osallistumasta turnaukseen
- toimenpiteet, joita vierailevat poliisivaltuuskunnat ja/tai muut toimivaltaiset viranomaiset (kuten vierailevat yhteyshenkilöinä toimivat syyttäjät) voivat toteuttaa kerätäkseen todisteita kaikista vierailevien kannattajien tekemistä jalkapalloon liittyvistä rikkomuksista, sekä
- vastaanottavassa maassa tehdyt rikkomukset, joista tukea antavassa maassa voidaan ekstraterritoriaalista tuomiovaltaa koskevien järjestelyjen mukaisesti asettaa syytteeseen (rikkomukseen syyllistyneen henkilön palattua).

3.14.9 Vastaanottavat viranomaiset ja osallistuvat valtiot voivat myös yhdessä harkita vierailevan syyttäjäviranomaisen lähettämisen tarvetta ja hyötyä, jota tällaisen viranomaisen läsnäolosta on kussakin järjestävässä kaupungissa, jossa sen maajoukkue kilpailee, jotta se voisi olla yhteydessä nimettyyn vastaanottavaan viranomaiseen ja saada tiedot maansa kansalaisia tai asukkaita koskevista rikosrekistereistä, oikeudenkäyntipöytäkirjoista ja vastaanottavan poliisin raporteista tai tutkintaraporteista sekä tiedot aiemmista pidätyksistä.

Jakso 3.15 Järjestävän kaupungin poliisin yhteydenpito turnauksen IPCC:n kanssa

3.15.1 Kuten tämän käsikirjan osassa 4 korostetaan, turnauksen IPCC toimii yhdyssiteenä sen varmistamiseksi, että kaikki turnaukseen liittyvät joukkojenhallintaa koskevat tiedot kerätään kaikkialta Euroopasta (ja FIFA-turnausten tapauksessa myös sen ulkopuolelta), että niitä arvioidaan ja analysoidaan ja että ne toimitetaan järjestävän kaupungin poliisille ja muille asiaankuuluville kansallisille ja paikallisille poliisiviranomaisille.

3.15.2 Tätä varten on suotavaa, että kunkin järjestävän kaupungin poliisi lähettää IPCC:hen yhteyshenkilön helpottamaan

- tiedonvaihtoa IPCC:n ja paikallisen tai alueellisen poliisioperaatiokeskuksen välillä
- vierailevien poliisivaltuuskuntien hallinnointia IPCC:ssä sekä
- poliisioperaatioita sen ansiosta, että yhteyshenkilö pystyy seuraamaan (jatkuvasti) tapahtumia muissa järjestävissä kaupungeissa, kansallisissa ja kansainvälisissä kauttakulkukeskuksissa ja muualla.

Jakso 3.16 Järjestävän kaupungin poliisin yhteydenpito liikenteestä vastaavan kansallisen poliisin kanssa

3.16.1 Järjestävän kaupungin poliisitoiminnan suunnittelussa yhtenä keskeisenä tavoitteena olisi otettava huomioon poliisin yhteistyösuhde järjestävää kaupunkia palvelevista kansainvälisistä, kansallisista ja/tai alueellisista julkisen liikenteen verkoista vastuussa olevien poliisiviranomaisten sekä julkisen liikenteen viranomaisten tai yritysten kanssa.

3.16.2 Tavoitteena on tehostaa järjestelyjä, joilla seurataan vierailevien kannattajien saapumista järjestävään kaupunkiin ja poistumista sieltä. Tämä tarjoaa keskeisiä logistisia ja käyttäytymistä koskevia tietoja ennen ottelua ja sen jälkeen.

3.16.3 Se auttaa myös tunnistamaan vastaanottavassa valtiossa, naapurivaltioissa ja/tai muissa valtioissa oleviin maahanmuuttajayhteisöihin kuuluvien kannattajien saapumisia. Tämä tarjoaa järjestävän kaupungin poliisikomentajille tärkeää ja oikea-aikaista tietoa, joka muutoin saattaisi jäädä huomaamatta (ks. tämän käsikirjan osan 4 jakso 4.5).

3.16.4 Euroopan neuvoston konsolidoidussa suosituksessa 1/2015 (tarkistettu vuonna 2019 ja annettu vuonna 2020) annetaan lisäohjeita turnauksen järjestäjäkaupungin liikenteen suunnitteluun ja toimintajärjestelyihin.

Jakso 3.17 Järjestävän kaupungin poliisin toteuttamat liikenteenhallintajärjestelyt

3.17.1 Järjestävän kaupungin poliisitoiminnan suunnitteluun olisi sisällyttävä turnausta koskeva liikenteenhallintasuunnitelma, joka on laadittu yhteistyössä seuraavien viranomaisten kanssa:

- stadionviranomaiset (jotka vastaavat liikenteenhallinnasta stadionin osalta)
- paikallinen tai alueellinen kunnallisviranomainen ja/tai tienpitäjä sekä
- asiaankuuluvat paikalliset, alueelliset ja kansalliset julkisen liikenteen viranomaiset (jotta voidaan ottaa huomioon sekä koti- että vierasjoukkueen kannattajien saapuminen ja poistuminen sekä ennen kaikkea paikallisten asukkaiden liikennetarpeet).

3.17.2 Liikennesuunnitelmalla on järjestävässä kaupungissa pidettävien turnauksen otteluiden yhteydessä tärkeä turvallisuus- ja palvelutehtävä, ja järjestävän kaupungin liikenteestä vastaavan poliisin on laadittava se ja hallinnoitava sitä huolellisesti.

3.17.3 Liikennesuunnitelmassa olisi otettava huomioon myös mahdolliset yleiseen järjestykseen liittyvät riskit, esimerkiksi jos riskinarviointi osoittaa, että vastakkaisten joukkueiden kannattajien olisi käytettävä julkisen liikenteen eri reittejä stadionille ja sieltä pois.

3.17.4 On tärkeää huomata, että liikennesuunnitelmassa on myös määriteltävä kulkuväylät poliisiajoneuvoille ja muille pelastusajoneuvoille ja ylläpidettävä niitä.

3.17.5 Järjestävän kaupungin poliisiviranomaisten olisi myös korostettava seuraavien toimien merkitystä:

- asiaankuuluva paikallisviranomaisen valmistelee ja laittaa esille tieliikennettä ja jalankulkijoita koskevia näkyviä kylttejä ja opasteita sekä paikallisia asukkaita että vierailevia kannattajia varten turnausta koskevan liikenteenhallintasuunnitelman kattamilla alueilla sekä
- stadionin johto käyttää tapahtumapaikan kuulutus- ja muita viestintäjärjestelmiä ilmoittaakseen odottamattomista tai suunnitelluista liikenteen tai joukkoliikenteen häiriöistä ottelupäivinä.

3.17.6 Euroopan neuvoston konsolidoidun suosituksen 1/2015 (tarkistettu vuonna 2019 ja annettu vuonna 2020) liitteessä A annetaan lisäohjeita turnauksen järjestäjäkaupungin liikenteenhallintasuunnitteluun ja toimintajärjestelyihin.

Jakso 3.18 Järjestävän kaupungin poliisin viestintä paikallisyhteisöille

3.18.1 Järjestävän kaupungin poliisiviranomaisten keskeisenä tavoitteena olisi oltava sellaisen turnauksia koskevan viestintästrategian laatiminen, joka alkaa suunnitteluvaiheessa ja jossa olisi keskityttävä lisäämään paikallisyhteisöjen ja erityisesti stadionien ja kaupunkikeskusten läheisyydessä asuvien tai työskentelevien henkilöiden luottamusta siihen, että heidän turvallisuutensa asetetaan etusijalle.

3.18.2 Tähän liittyvänä tavoitteena on lisätä ylpeyden ja omistajuuden tunnetta ”omasta” kaupungista, jossa järjestetään merkittävä korkean profiilin urheilutapahtuma, ja kannustaa paikallisyhteisöjä tarjoamaan vierasjoukkueiden kannattajille vastaanottavainen ympäristö. Aiemmista turnauksista saadut kokemukset osoittavat, että tällä voi olla merkittävä vaikutus sekä koti- että vierasjoukkueiden kannattajien käyttäytymiseen.

Jakso 3.19 Järjestävän kaupungin poliisin yhteydenpito kannattajien edustajien kanssa

3.19.1 Järjestävän kaupungin poliisiviranomaisten olisi myös kehitettävä ja pantava täytäntöön strategia kommunikointiin kannattajien kanssa (ns. vuoropuhelu) turnauksen edellä ja sen aikana.

3.19.2 Turnausta edeltävä vuoropuhelu, jota käydään järjestävän kaupungin poliisiviranomaisten ja paikallisten kannattajaryhmien sekä osallistujavaltioiden kannattajaryhmien (näiden kansallisten ja poliisiviranomaisten välityksellä) kesken, voi tarjota kanavan välittää tärkeää tietoa, kuten matkaa koskevia ohjeita, pääsyreittejä stadionille, sovellettavaa lainsäädäntöä ja käyttäytymistä koskevia toleranssitasoja.

3.19.3 Se voi myös auttaa tarjoamaan perustan, jonka avulla saadaan luotua turvallinen ja vastaanottavainen ilmapiiri kaikille kannattajille, niin järjestäjämaasta kuin muualta tuleville.

3.19.4 Tehokkaan mediastrategian (ks. jäljempänä oleva jakso 3.20) lisäksi järjestävän kaupungin poliisin olisi harkittava sosiaalisen median ja internetsivustojen käyttöä, yhteydenpitoa nimettyjen maajoukkueiden kannattajien yhteyshenkilöiden ja kannattajaryhmien edustajien kanssa ja vierasjoukkueiden kannattajille suunnattuja aloitteita, kuten kannattajalähetystöjä ("fan embassies").

3.19.5 Vuoropuheluun perustuvan toimintamallin valmistelussa on keskeistä, että järjestävän kaupungin poliisiviranomaiset varmistavat, että erikoistuneet viestintävastaavat ja/tai operatiivisen vaiheen aikana valitut etulinjan operatiiviset yksiköt saavat koulutusta viestintä- ja konfliktinratkaisutekniikoissa.

3.19.6 Kahdessa vakiintuneessa ja tehokkaassa vaihtoehdossa, jotka koskevat järjestävän kaupungin poliisin viestinnän suunnittelua vierailevien kannattajien kanssa, olisi keskityttävä vuoropuhelun aloittamiseen kannattajalähetystöjen ja kannattajien yhteyshenkilöiden kanssa.

3.19.7 Tämän tavoitteen saavuttamiseksi järjestävän kaupungin poliisiviranomaisten olisi kannustettava turnauksesta vastaavia kansallisia ja paikallisia tai alueellisia viranomaisia järjestämään kannattajalähetystöjä, joihin kuuluu kunkin järjestävässä kaupungissa järjestettävään turnaukseen osallistuvan maajoukkueen kannattajia.

3.19.8 Lisäyksessä 3.A annetaan tietoa kannattajalähetystön käsitteen hyödyntämisestä ja kuvaillaan siitä saatavia etuja.

3.19.9 Samaan aikaan järjestävän kaupungin poliisiviranomaisten olisi yksilöitävä, mitkä kaupungissa järjestettävään turnaukseen osallistuvat maajoukkueet ovat nimenneet maajoukkueen kannattajien yhteyshenkilöitä muun muassa toimimaan linkkinä järjestävän kaupungin poliisin ja vierailevien kannattajien välillä.

3.19.10 Lisäyksessä 3.B annetaan tietoa järjestävän kaupungin poliisin ja vierailevien kannattajien yhteyshenkilöiden välisistä tehokkaista viestintäjärjestelyistä ja kuvaillaan niistä saatavia potentiaalisia ja molemminpuolisia etuja.

3.19.11 On kuitenkin korostettava, että vuoropuheluun keskittyvän toimintamallin omaksuminen täydentää stadionilla ja sen ulkopuolella toteutettavia tehokkaita joukkojenhallintajärjestelyjä. Se ei ole pehmeä vaihtoehto eikä vaihtoehto häiriökäyttäytymiseen puuttumiselle.

3.19.12 Yksityiskohtaisia lisätietoja poliisin ja kannattajien yhteydenpidosta annetaan 13. lokakuuta 2016 annetussa EU:n neuvoston päätöslauselmassa käsikirjasta, joka sisältää suosituksia väkivaltaisuuksien ja levottomuuksien ehkäisemiseksi ja hillitsemiseksi sellaisten kansainvälisten jalkapallo-otteluiden yhteydessä, joissa on osallisena vähintään yksi jäsenvaltio, hyväksymällä parhaita käytäntöjä poliisin ja kannattajien yhteydenpitoa varten.

Jakso 3.20 Järjestävän kaupungin poliisin tiedotusstrategia

3.20.1 Euroopassa saatu kokemus osoittaa, että eri viranomaisten yhteinen tehokas tiedotusstrategia on olennainen osa turnauksen turvallisuuskonseptin onnistunutta toteuttamista sekä kansallisella että järjestävän kaupungin tasolla.

3.20.2 On todennäköistä, että kansallisten ja kansainvälisten tiedotusvälineiden mielenkiinto keskittyy alkuvaiheessa turnauksen valmisteluun kansallisella tasolla. Sen vuoksi on tärkeää, että valtiojohtoinen kansallinen järjestäjätaho laatii eri viranomaisten yhteisen kattavan mediastrategian.

3.20.3 Tämä on ehdottoman tärkeää, koska on mahdollista, että tiedotusvälineissä esiintyy kielteistä pohdintaa turnauksen järjestämiseen liittyvistä uhkista ja riskeistä.

3.20.4 Kokonaisvaltainen ja huolellisesti eri viranomaisten avulla suunniteltu vastaanottavan poliisin tiedotusstrategia voi tarjota erittäin tehokkaan keinon tällaisen tiedotusvälineiden pohdinnan torjumiseksi ja luottamuksen lisäämiseksi paikallisten asukkaiden keskuudessa sekä turnaukseen osallistuvissa Euroopan valtioissa.

3.20.5 Kansainvälisissä, kansallisissa ja paikallisissa tiedotusvälineissä käsitellään kuitenkin turnauksen mahdollisia vaikutuksia järjestäviin kaupunkeihin.

3.20.6 Sen vuoksi on olennaista, että järjestävän kaupungin poliisiviranomaiset tekevät tiivistä yhteistyötä muiden keskeisten paikallisten ja alueellisten sidosryhmien, kuten paikallisviranomaisten, jalkapalloviranomaisten, stadionin johdon ja muiden kumppanivirastojen kanssa, kehitettäessä ja pantaessa täytäntöön kattavaa, eri viranomaisten yhteistä järjestävän kaupungin tiedotusstrategiaa.

3.20.7 Ydintavoitteena olisi oltava, että turnauksesta ja järjestävästä kaupungista annetaan myönteinen kuva niin oman maan kuin vierailevillekin kannattajille, paikallisille asukkaille ja liikelämän toimijoille sekä henkilöille, jotka osallistuvat turvallisuusoperaatioihin.

3.20.8 Tämä voi auttaa luomaan vastaanottavaisen ympäristön kaikille asianomaisille ja siten edistää turvallisuusriskien vähentämistä vaikuttamalla niiden kannattajien näkemyksiin, jotka aikovat matkustaa järjestävään kaupunkiin turnauksen aikana.

3.20.9 Laajemmassa, eri viranomaisten yhteisessä mediastrategiassa olisi siihen sisältyvän järjestävän kaupungin poliisitoiminnan komponentin osalta pyrittävä seuraaviin tavoitteisiin:

- antamaan tietoa ennakoivasti ja avoimesti
- antamaan tietoa turvallisuutta koskevista valmistelutoimista vakuuttavalla ja myönteisellä tavalla
- tiedottamaan siitä, miten poliisi aikoo tukea kannattajien sallittuja toimia
- selvittämään, minkälaista käyttäytymistä poliisi ei hyväksy, sekä
- antamaan luotettavia tietoja kaikista välikohtauksista mahdollisimman nopeasti.

3.20.10 Tätä varten järjestävän kaupungin poliisiviranomaisten olisi tehtävä tiivistä yhteistyötä muiden paikallisten kumppanien kanssa laatiakseen järjestävän kaupungin eri viranomaisten yhteisen tiedotusstrategian, jolla

- varmistetaan poliisin ja kumppanivirastojen selvä tehtävänjako sen suhteen, kuka vastaa eri turvallisuusnäkökohdista (ja muista asioista) tiedottamisesta tiedotusvälineille

- annetaan tiedotusmateriaalia (jota päivitetään säännöllisesti ajankohtaisten aiheiden ja kysymysten sekä ilmaantuvien riskien tai tapahtumien huomioon ottamiseksi) kaikille poliisin ja muiden viranomaisten tiedottajille
 - varmistetaan, että tiedotusvälineille ja/tai internetissä annetaan säännöllisesti asiatietoa turnauksen edellä, aikana ja jälkeen, sekä
 - annetaan säännöllisesti mahdollisuuksia lehdistön ja tiedotusvälineiden tiedotustilaisuuksiin.
-

Järjestävän kaupungin poliisin yhteydenpito kannattajälähetystöjen kanssa

1. Kannattajälähetystöt tarjoavat vieraileville kannattajille järjestävän kaupungin keskustassa yhteyspisteen, josta saa apua ja tietoa muun muassa vierailevien kannattajien käyttöön ja virkistäytymiseen tarkoitettujen alueiden sijainnista, paikallisista matkustus- ja liikennejärjestelyistä, lippujen saatavuudesta, majoituksesta, vapaa-ajan toiminnasta, ottelujen suunnitelluista näytöistä valkokankaalla, asiakirjojen varkauksista tai katoamisista, terveydenhuollosta ja ennen kaikkea poliisin toimintamalleista ja toleranssista jne.
2. Kannattajälähetystöt tarjoavat myös yhteydenpitokanavan kannattajien ja järjestävän kaupungin poliisin (ja muiden viranomaisten) välillä ja ovat potentiaalisesti tehokas keino välittää nopeasti ja tehokkaasti eteenpäin ajan tasalla olevaa tietoa syntyvistä tai muuttuvista tilanteista.
3. Kannattajälähetystöt voivat ongelmien ilmetessä myös esittää kannattajien näkemyksiä järjestävän kaupungin poliisille ja muille kaupungin viranomaisille ja toteuttaa ennakoivia toimia hyvän tahdon luomiseksi eri kannattajaryhmien välillä ja paikallisten etnisten vähemmistöryhmien kanssa.
4. Kannattajälähetystön henkilöstöllä olisi oltava käsitys oman maajoukkueensa vierailevien kannattajien kannattajakulttuurista, heillä pitäisi olla saatavilla yksityiskohtaista paikallistietoutta sekä tiiviit yhteydet kaikkiin keskeisiin paikallisviranomaisiin, myös poliisiin.
5. Kannattajälähetystöihin olisi voitava päästä tai ottaa yhteys puhelimitse koko turnauksen ajan, ja niiden on oltava avoinna mahdollisimman pitkään tapahtumaa edeltävänä päivänä, sen aikana ja sitä seuraavana päivänä. Yksi kannattajälähetystöjen eduista on niiden helppopääsyisyys ja joustavuus, mikä antaa niille mahdollisuuden mukautua uusiin tilanteisiin ja myös mukauttaa toimensa vierailevien kannattajien tarpeisiin.

6. Sijaintipaikan valinta on olennainen osa kannattajalähetystöjen valmistelua. Lähetystön sijainnin olisi oltava helppopääsyinen ja näkyvä. Kysymystä sijainnista on käsiteltävä läheisessä yhteistyössä kannattajien edustajien, poliisin ja paikallisviranomaisten kanssa. Ihannetapauksessa on hyödyllistä, että kannattajalähetystöt sijaitsevat kaupungin keskustassa, jotta ne voisivat toimia mahdollisimman tiiviisti ennen ottelua ja jotta mahdollisimman monet voisivat käyttää niiden palveluja. Tämä on erityisen tärkeää niille kannattajille, jotka perinteisesti kokoontuvat kaupungin keskusta-alueelle ja menevät stadionille vasta tunnin tai kaksi ennen ottelun alkamista.
7. Kannattajalähetystöjä perustavat joskus vastaanottavan kaupungin viranomaiset ja joskus kannattajat itse. Kummassakin tapauksessa järjestävän kaupungin poliisi voi auttaa määrittelemään sopivia sijaintipaikkoja kannattajalähetystöille.
8. Kannattajalähetystön perustaminen lähelle stadionia voi myös olla eduksi, sillä tällöin kannattajien käytössä on vaihtoehtoinen yhteyspiste juuri ennen ottelua ja sen jälkeen.
9. Vierailville kannattajille ennen turnausta jaettavan tiedon tulisi sisältää tieto lähetystön sijainnista ja muista seikoista. Vierailville kannattajille on arvokkaaksi avuksi, jos heille jaetaan kaupungin karttoja, joista käy ilmi kannattajalähetystön sijainti ja muita hyödyllisiä tietoja, kuten bussipysäkkien, pankkiautomaattien jne. sijainti.
10. Koska kannattajalähetystön henkilöstö on jatkuvasti yhteydessä järjestäjään, paikallisiin ja kansallisiin viranomaisiin, poliisiin sekä turvallisuusyksiköihin, se pystyy toimittamaan kannattajille ajan tasalla olevaa täsmällistä tietoa. Sen on varmistettava, että tieto on ajantasaista ja luotettavaa ja tarkistettava jatkuvasti sen täsmällisyys, jotta kannattajille ei anneta harhaanjohtavaa tietoa.

11. Tällä tavoin voidaan välttää myös erilaisten huhujen leviäminen. Kannattajien keskuudessa voi liikkua hyvin monenlaisia ja täysin perättömiä huhuja, jotka voivat aiheuttaa ongelmia. Koska kannattajalähetystöillä on virallinen asema järjestävien elinten verkoston ytimessä ja niillä on erityinen ja välitön yhteys kannattajiin paikan päällä, ne pystyvät auttamaan kumoamaan nopeasti ja kokonaan erilaiset huhut.
12. Kannattajalähetystö voi hyödyntää sosiaalista mediaa (esim. X, Facebook jne.) tiedottaessaan kannattajille kaikista heitä koskevista asioista.
13. Kannattajalähetystöt voivat jakaa esitteitä, jotka sisältävät tietoa jalkapallostadioneista, niiden sijainnista, pääsystä niille, paikallisesta julkisesta liikenteestä sekä ottelua koskevia tietoja. Lisäksi niissä olisi oltava tietoa vastaanottavan maan lainsäädännöstä ja säännöistä, jotka koskevat järjestävän kaupungin poliisin toteuttamia joukkojenhallintajärjestelyjä sekä stadionille pääsyä koskevista säännöistä, myös tiedot kielletyistä tavaroista sekä epäsosiaalisiksi katsottavista käyttäytymisen muodoista.
14. Julkisen liikenteen (junien, bussien, raitiovaunujen ja metrojunien) aikatauluja koskevien tietojen lisäksi kannattajalähetystöt voivat myös välittää kannattajille tietoja julkisista ja yksityisistä pysäköintialueista kaupungissa tai lähellä stadionia sekä kaikista liityntäpysäköintimahdollisuuksista sekä yhdyskuljetuksista (jotka ihannetapauksessa pysähtyvät kannattajalähetystön luona).
15. Viralliset asiakirjat, kuten henkilöllisyystodistukset, passit ja sosiaaliturvatietoja koskevat asiakirjat, sekä matka- tai pääsyliput saattavat usein kadota tai tulla varastetuiksi jalkapalloturnauksissa. Tämä aiheuttaa hankaluuksia kannattajille, erityisesti silloin, kun he ovat vieraassa ympäristössä. Tällaisissa tapauksissa kannattajalähetystö voi olla suureksi avuksi ongelman ratkaisemisessa, sillä se pystyy järjestämään pääsyn asiaankuuluvien viranomaisten luokse.
16. Kannattajalähetystöjen on voitava antaa tietoja sairaaloista, tavallisista ja päivystyspalveluista, päivystävistä hammaslääkäreistä ja sosiaalihuoltojärjestelmistä, jotta kannattaja voidaan ohjata oikeaan paikkaan.

17. Kannattajälähetystöt ovat merkittävä tietolähde paikallisille asukkaille tai erityisesti vieraileville kannattajille järjestetystä vapaa-ajan, urheilu- ja kulttuuritoiminnasta kyseisessä kaupungissa sekä saapumisohjeista tällaisiin tapahtumiin. Kannattajälähetystö voi jopa järjestää tällaista toimintaa yhteistyössä seuran tai kotimaisten kannattajien yhteyshenkilöiden tai paikallisten kannattajaryhmien kanssa.
18. On tärkeää, että kaikki kannattajälähetystölle toimitettava tieto on ajantasaista, jotta voitaisiin varmistaa, että vieraileville kannattajille voidaan toimittaa aivan uusimmat uutiset. Tämä on tärkeää, koska toimintaa saatetaan järjestää julkaisematta sitä virallisilla kannattajien tiedotuskanavilla.

Lähde: neuvoston päätöslauselma käsikirjasta, joka sisältää suosituksia väkivaltaisuuksien ja levottomuuksien ehkäisemiseksi ja hillitsemiseksi sellaisten kansainvälisten jalkapallo-otteluiden yhteydessä, joissa on mukana vähintään yksi jäsenvaltio, hyväksymällä hyviä käytäntöjä poliisin ja kannattajien yhteydenpitoa varten (12792/16).

Järjestävän kaupungin poliisin yhteydenpito vierailevien kannattajien yhteyshenkilöiden kanssa

1. Tässä lisäyksessä annetaan ohjeita siitä potentiaalisesti tärkeästä roolista, joka järjestävien ja osallistuvien valtioiden kansallisten jalkapalloliittojen nimittämällä kannattajien yhteyshenkilöillä voi olla tehokkaan yhteydenpidon luomisessa järjestävän kaupungin poliisin ja kannattajien välillä sekä jalkapalloiluun liittyvän väkivallan ja muun rikollisen ja kielletyn käyttäytymisen ehkäisemisessä.
2. Kannattajien yhteyshenkilöt voivat olla palkattuja työntekijöitä tai vapaaehtoisia, jotka on valittu, koska heillä on tarvittavat ominaisuudet, taidot ja resurssit hoitaa tehtävänsä tehokkaasti.
3. Kansallisen joukkueen kannattajien yhteyshenkilöiden tehtävät ovat pohjimmiltaan erittäin laajat ja vaativat, myös turnausten aikana:
 - toimiminen linkkinä ja kommunikointi kannattajien ja järjestävän kaupungin poliisin jne. kanssa ennen otteluita, niiden aikana ja niiden jälkeen
 - yksityiskohtaisten tietojen antaminen otteluihin saapuville kannattajille ottelupäivänä tehtävien matkojen ja kuljetusten helpottamiseksi ja väärinkäsitysten mahdollisuuden poistamiseksi
 - tietojen antaminen turvallisuuskokouksissa ennen kotiotteluja ja korkean riskin vierasotteluja
 - kannattajien toiminnan selittäminen poliisille ja päinvastoin esteiden ja virheellisten käsitysten poistamiseksi
 - häiriöiden ehkäiseminen vaikuttamalla rauhoittavasti kannattajiin ja muihin sidosryhmiin, toimimalla välittäjänä konfliktitilanteissa ja edistämällä myönteistä kannattajakulttuuria
 - osallistuminen otteluiden jälkeen pidettäviin tiedotustilaisuuksiin
 - vaikuttaminen poliisien koulutukseen

- toimiminen jatkuvana linkkinä kannattajien ja järjestävän kaupungin poliisin välillä sekä yhteydenpito molempiin ennen otteluita, niiden aikana ja niiden jälkeen
- yksityiskohtaisten tietojen antaminen otteluihin saapuville kannattajille ottelupäivänä tehtävien matkojen ja kuljetusten helpottamiseksi ja väärinkäsitysten mahdollisuuden poistamiseksi sekä
- mahdollisten ratkaisujen löytäminen nykyisiin tai uusiin turvallisuushaasteisiin tai -ongelmiin.

Lähde: neuvoston päätöslauselma käsikirjasta, joka sisältää suosituksia väkivaltaisuuksien ja levottomuuksien ehkäisemiseksi ja hillitsemiseksi sellaisten kansainvälisten jalkapallo-otteluiden yhteydessä, joissa on mukana vähintään yksi jäsenvaltio, hyväksymällä hyviä käytäntöjä poliisin ja kannattajien yhteydenpitoa varten (12792/16).

Osa 4 – Turnauksen kansainvälisen poliisiyhteistyökeskuksen (IPCC) valmistelevat ja toimintajärjestelyt

Jakso 4.1 IPCC – suunnittelu

4.1.1 IPCC:n valmistelevien ja toimintajärjestelyjen on oltava johdonmukaisia ja yhteensopivia poliisiyksiköiden kansallisen operatiivisen rakenteen kanssa.

4.1.2 Tämän käsikirjan kohdassa 1.2 korostetaan IPCC:n korkeaa asemaa ja merkitystä vastaanottavan poliisin joukkojenhallintaoperaatioiden tukemisessa.

4.1.3 Seuraavissa ohjeissa keskitytään vakiintuneeseen tehtävään, joka koskee turnauksen IPCC:n joukkojenhallintaan (yleinen järjestys ja yleinen turvallisuus) liittyvää roolia.

4.1.4 Lisä- ja erillisjärjestelyjä vaaditaan, jos IPCC:hen on päätetty sijoittaa muiden turnaukseen liittyvien poliisin erikoisyksikköjen/-keskusten (joilla on kansainvälinen ulottuvuus) johto-, koordinointi- ja analyysiryhmät.

4.1.5 Sen vuoksi on selvää, että IPCC:n suunnittelu- ja valmisteluprosessissa (ja toimintajärjestelyissä) on otettava huomioon edellä käsitellyt korkean tason poliittiset ja rakenteelliset (ja talousarviota koskevat) päätökset, ja ne on mukautettava kyseisiin päätöksiin.

4.1.6 Kun IPCC:n rooli on määritelty, IPCC:tä koskeva suunnittelu ja valmistelu olisi aloitettava mahdollisimman pian.

4.1.7 On suositeltavaa, että suunnitteluprosessia johtaa vastaanottavan poliisin henkilöstö, jolla on asiaankuuluva kokemus ja pätevyys suuriin jalkapalloturnauksiin liittyvän kansainvälisen poliisiyhteistyön alalla. Monissa valtioissa tämän profiilin täyttää järjestävän valtion kansallisen jalkapalloalan tietopisteen (NFIP) päällikkö.

4.1.8 Suunnitteluprosessin tukemiseksi järjestävän valtion olisi harkittava neuvoa-antavan suunnitteluryhmän perustamista. Ryhmä koostuisi NFIP:n kansainvälisistä edustajista ja muista henkilöistä, joilla on asiaankuuluvaa kokemusta jalkapalloturnausten ja muiden suurten urheilutapahtumien järjestämisestä.

4.1.9 Kun IPCC:n nimetyt tehtävät ja vastuut on määritelty, suunnitteluryhmän olisi valmisteltava asiaan liittyviä täytäntöönpanosuunnitelmia, joita päivitetään ja jaetaan säännöllisesti jalkapallo-otteluiden poliisitoiminnan eurooppalaisen ryhmän ja NFIP-verkoston asiantuntijoiden kanssa.

4.1.10 Maailmanlaajuisten turnausten ja NFIP-verkoston ulkopuolisten Euroopan valtioiden osalta IPCC:n suunnitteluryhmän olisi pyydettävä kunkin osallistuvan valtion poliisia nimeämään poliisin keskitetty yhteyspiste, jonka kanssa suunnitteluryhmä voi olla yhteydessä IPCC:n valmistelutoimiin ja muihin asiaankuuluviin asioihin liittyen.

Jakso 4.2 IPCC – infrastruktuuri

4.2.1 Ensisijaisena tehtävänä on määrittää IPCC:n maantieteellinen sijainti ja sen jälkeen asianmukainen poliisi- tai muu laitos, johon IPCC voidaan sijoittaa.

4.2.2 Kuten edellä on todettu, tässä tehtävässä on otettava huomioon kaikki poliittiset päätökset, jotka koskevat turnaukseen liittyvien muiden kansainvälisen poliisiyhteistyön yksiköiden/keskusten (kuten rajavaltuutusta, järjestäytyneeseen rikollisuuteen ja terrorismin torjuntaan liittyvien yksiköiden/keskusten) sijaintia ja turnaukseen liittyvän poliisitoiminnan (yhteyskeskuksena toimiminen) koordinoitijärjestelyjä.

4.2.3 Jos nämä keskuksat on päätetty sijoittaa IPCC:hen, tämä on otettava huomioon IPCC:n toimitilojen suunnittelussa.

4.2.4 On olennaisen tärkeää varmistaa, että IPCC:n toimitiloissa on auditorio, johon kaikki IPCC:n yhteyshenkilöt mahtuvat, sekä asianmukaiset konferenssi- ja kokoushuoneet. Jos IPCC:hen on tarkoitus sijoittaa myös muita turnaukseen liittyviä poliisin erikoisyksiköitä/-keskuksia, niitä varten tarvitaan erilliset toimitilat.

4.2.5 On myös varmistettava, että IPCC:n henkilöstö ja yhteyshenkilöt (ja muiden kansainvälisten poliisikeskusten henkilöstö) voidaan sijoittaa joko IPCC:n tiloihin tai IPCC:tä lähellä sijaitsevaan sopivaan hotelliin.

4.2.6 Lisäksi olisi päätettävä, sijoitetaanko vierailevat poliisivaltuuskunnat IPCC:n tiloihin järjestäviin kaupunkeihin lähettämisen välillä vai matkustavatko ne pikemmin niiden järjestävien kaupunkien välillä, joissa niiden maajoukkue kilpailee turnauksen aikana.

Jakso 4.3 IPCC – hallintojärjestelyt

4.3.1 Olisi määriteltävä IPCC:n komentoketju ja nimitettävä johtoryhmä, joka koordinoi IPCC:n valmistelutoimia ja sen jälkeen hallinnoi IPCC:n toimintajärjestelyjä.

4.3.2 Kokemus on osoittanut, että IPCC:n johtoryhmään olisi kuuluttava

- i) henkilöstöpäällikkö (kokemuksesta ja pätevyydestä riippuen tätä tehtävää voi hoitaa joko NFIP:n päällikkö järjestävässä valtiossa tai ylempi poliisivirkamies, jolla on laaja kokemus kansainvälisen poliisiyhteistyön alalta)
- ii) johtajia (vuorotteluperiaatteella), jotka hoitavat IPCC:n hallinnointitehtäviä (ihannetapauksessa järjestävän valtion NFIP:n kokeneita jäseniä tai ylempiä poliisivirkamiehiä, joilla on kokemusta kansainvälisestä poliisiyhteistyöstä mieluiten jalkapalloturnausten alalla), sekä
- iii) operatiivisia koordinoijia (vuorotteluperiaatteella), jotka avustavat IPCC:n virkamiehiä täyttämään tehtävänsä ja vastuunsa (jälleen joko NFIP:n jäseniä tai poliisivirkamiehiä, joilla on kokemusta kansainvälisestä poliisiyhteistyöstä jalkapalloturnausten alalla).

4.3.3 Johtoryhmän henkilöstön määrän on vastattava IPCC:n työmäärän ennakoidusta laajuudesta, luonteesta ja määrästä laadittua yksityiskohtaista analyysia.

4.3.4 On ratkaisevan tärkeää varmistaa alusta alkaen, että johtoryhmään kuuluu henkilöstöä, jolla on pätevyys varmistaa IPCC:n tehokkuus ympärivuorokautisesti sen koko toiminnan ajan.

4.3.5 Toinen ratkaistava kysymys koskee johtoryhmän osallistumista turnauksen järjestävän maan poliisin koordinoitiryhmän (tai vastaanottavien viranomaisten muulla tavoin nimeämän vastaavan ryhmän) kokouksiin riippumatta siitä, onko se sijoitettu IPCC:hen vaiko ei.

Jakso 4.4 IPCC – tukiryhmien järjestelyt

4.4.1 On myös tarpeen määritellä IPCC:n tukiryhmän roolit, tehtävät ja koko ottaen huomioon tarve seuraaville:

- poliisin tietanalyttikot, mieluiten kokenutta NFIP:n henkilöstöä, jos saatavilla, mukaan lukien maahanmuuttajayhteisöjä tutkivat analyttikot (ks. jakso 4.5)
- tietotekniikkahenkilöstö, jonka tehtävänä on taata tosiasiallinen ympärivuorokautinen kattavuus
- viestinnästä ja tiedotusvälineistä vastaava henkilöstö
- logistiikkatukiryhmä, joka vastaa majoitus-, ateriat- ja muista palveluista
- matkustuskoordinaattori, joka järjestää vierailevien poliisivaltuuskuntien kotimaankuljetukset, sekä
- talousjohtaja (budjetti).

Jakso 4.5 IPCC – maahanmuuttajayhteisöjä tutkivien analyttikkojen rooli

4.5.1 Suurten maahanmuuttajayhteisöjen läsnäolo monissa Euroopan valtioissa voi aiheuttaa merkittäviä logistisia ja riskinarviointiin liittyviä epävarmuuksia vastaanottavan poliisin valmisteluissa ja operaatioissa.

4.5.2 Vaikka vastaanottavan maan poliisikomentajat ovat tietoisia ilmiöstä ja vaikka maahanmuuttajayhteisöihin kuuluvien kannattajien läsnäolo ei luonnostaan aiheuta turvallisuusriskiä, olennaisten tietojen puuttuminen aiheuttaa väistämättä logistiikkaan ja turvallisuuteen liittyviä huolenaiheita ja vaikuttaa järjestävän kaupungin poliisitoiminnan suunnitteluun, poliisivoimien käyttöön ja operatiivisiin strategioihin.

4.5.3 Suositellun IPCC:n maahanmuuttajayhteisöjä tutkivan analyttikon tehtävänä olisi oltava saatavilla olevien tietojen tilaaminen ja hankkiminen sellaisista turnaukseen osallistuvista valtioista, joiden kansallinen joukkue voi vetää puoleensa huomattavan määrän kannattajia maahanmuuttajayhteisöistä eri puolilta Eurooppaa. Analyttikon käytettävissä on useita tietolähteitä, muun muassa

- NFIP:n maajoukkuetta koskeva yleiskatsaus ja kannattajaprofiilit
- verkossa saatavilla olevat tiedot maahanmuuttajayhteisöistä Euroopan valtioissa

- NFIP:t valtioissa, joissa on merkittäviä maahanmuuttajayhteisöjä
- tiedot turnauksen lipunmyynnistä sekä
- kansalliset asiantuntijat maahanmuuttajayhteisöjä koskevien tietojen alalla.

Jakso 4.6 IPCC – yhteyshenkilöjärjestelyt

4.6.1 IPCC:n olennaisena suunnittelutavoitteena on määritellä joukko tärkeitä kysymyksiä, jotka liittyvät IPCC:hen lähetettäviin yhteyshenkilöihin. Näitä ovat

- i) IPCC:n yhteyshenkilöiden tehtävien, vastuiden ja vaaditun pätevyyden määrittely ottaen huomioon, että on toivottavaa, että NFIP:n toimijat (tai poliisit, joilla on kokemusta kansainvälisiin jalkapalloturnauksiin tai muihin suuriin tapahtumiin liittyvästä poliisitoiminnasta) täyttävät tämän tehtävän.
- ii) niiden yhteyshenkilöiden lukumäärän määrittäminen, jotka lähetetään IPCC:hen kustakin
 - osallistuvasta valtiosta (sen maajoukkueen turnaukseen osallistumisen ajaksi)
 - kauttakulkuvaltiosta ja
 - järjestävästä kaupungista.
- iii) niiden yhteyshenkilöiden lukumäärän määrittäminen, jotka lähetetään IPCC:hen muista kansallisista ja kansainvälisistä lainvalvontavirastoista, joita voivat olla
 - Europol
 - Interpol
 - kansallinen rajapoliisi ja Frontex (jos käytössä järjestävässä valtiossa)
 - liikenteestä vastaava kansallinen poliisi
 - RAIPOL ja
 - AIRPOL.
- iv) sen määrittely, olisiko myös turnauksen järjestäjätahon ja asianomaisen kansainvälisen elimen (esim. UEFA tai FIFA) lähetettävä yhteyshenkilöitä.
- v) työnkuvauksen ja käytännesääntöjen laatiminen koko IPCC:n henkilöstölle, yhteyshenkilöt mukaan lukien.

4.6.2 IPCC:hen lähetettyjen yhteyshenkilöiden komennus päättyy yleensä kaksi päivää sen jälkeen, kun asiaankuuluva maajoukkue on pudonnut turnauksesta. Riskiarvioinnin perusteella IPCC:n henkilöstöpäällikkö voi siirtää lähtöpäivää myöhemmäksi.

Jakso 4.7 IPCC – logistiset järjestelyt

4.7.1 IPCC:n valmisteluihin olisi kuuluttava tarvittavien logististen tukipalvelujen määrittäminen, jotta varmistetaan IPCC:n tehokkuus ja sujuva toiminta.

4.7.2 Tähän käsikirjaan sisältyvien hyvien käytäntöjen mukaisesti IPCC:n yhteyshenkilöiden (ja vierailevien poliisivaltuuskuntien) kansainvälisten matkojen, palkkojen sekä matka- ja sairausvakuutuksen järjestelyjen ja kustannusten olisi oltava heidän kotivaltionsa vastuulla.

4.7.3 Järjestävän valtion vastuulla on kuitenkin huolehtia ja vastata kustannuksista, jotka aiheutuvat sopivasta majoituksesta, maan sisäisistä kuljetuksista, aterioista ja muista yhteyshenkilöille tarvittavista palveluista (pyykinhoitopalvelut, internet- ja puhelinyhteydet jne.).

Jakso 4.8 IPCC – viestintä- ja tietotekniikkapalvelut

4.8.1 Keskeinen suunnittelutavoite on määrittää IPCC:n tietojenvaihtojärjestelyt.

4.8.2 Joukkojenhallintaa koskevien kansainvälisten poliisitietojen vaihtamista varten olisi luotava EPE-NFIP-sivustolle erityinen turnausosasto.

4.8.3 Tietojenvaihto Euroopan ulkopuolisissa tai muissa kuin eurooppalaiseen NFIP-verkostoon kuuluvissa valtioissa toimivien nimettyjen poliisin keskitettyjen yhteyspisteiden kanssa olisi integroitava tarjoamalla väliaikainen ja rajoitettu pääsy EPE-NFIP-sivustoon sen jälkeen, kun NFIP-verkosto ja Europol ovat yhdessä sopineet siitä.

4.8.4 Olisi otettava käyttöön erilliset suojatut kansainväliset viestintäjärjestelyt, jotta voidaan vastata kaikkien muiden IPCC:ssä sijaitsevien kansainvälisten poliisiyksiköiden tai -keskusten tarpeisiin.

4.8.5 Useiden eri valtioiden yhdessä järjestämiä turnauksia varten olisi otettava käyttöön suojattuja viestintäjärjestelyjä, joilla varmistetaan tehokas ympärivuorokautinen yhteys kunkin järjestävän valtion nimetyn IPCC:n välillä.

4.8.6 Lisäksi yhteyshenkilöillä olisi oltava ympärivuorokautinen yhteys internetiin, jotta voidaan helpottaa kahdenvälistä viestintää kansallisten ja kansainvälisten kumppaneiden kanssa, mukaan lukien järjestävän kaupungin poliisiyhteyshenkilöt, kunkin vierailevan poliisivaltuuskunnan lähetetyt yhteyshenkilöt ja heidän kotivaltionsa NFIP.

4.8.7 Viestintäjärjestelyjä olisi testattava säännöllisesti valmisteluvaiheessa luotettavuuden varmistamiseksi turnauksen aikana.

Jakso 4.9 IPCC – kahdenväliset järjestelyt

4.9.1 Kuten edellä jakson 1.4 kohdassa b todetaan, osallistujavaltioiden kanssa käytävissä kahdenvälisissä keskusteluissa olisi sovittava yhteyshenkilöiden lähettämisestä IPCC:hen ja lähettämisen vahvistava säännös olisi sisällytettävä niiden kanssa tehtäviin sopimuksiin.

4.9.2 IPCC:n johtoryhmän on kuitenkin täydennettävä sopimuksia antamalla osallistuville valtioille ja muille IPCC:n yhteyshenkilöitä lähettävälle valtioille yksityiskohtaiset tiedot turnauksen aikana sovellettavista IPCC:n logistiikka- ja toimintajärjestelyistä, mukaan lukien seuraavat:

- IPCC:n rakenne ja sijainti
- IPCC:n johtoryhmän rooli ja tehtävät
- yhteyshenkilöiden rooli ja tehtävät
- operaation kesto
- tietojenvaihtojärjestelyjen aikataulu
- yhteyshenkilöiden tiedotusjärjestelyt
- yhteyshenkilöiden koulutus

- IPCC:n akkreditointijärjestelyt sekä
- logistiset järjestelyt (yhteyshenkilöiden majoitus ja ateriat jne.).

4.9.3 Samalla eurooppalaiselle NFIP-verkostolle ja keskitetyille yhteyspisteille olisi tiedotettava niiden ratkaisevasta roolista niiden valtiossa kerättyjen turnauksiin liittyvien tietojen toimittamisessa IPCC:lle, mukaan lukien tiedot maahanmuuttajayhteisöihin kuuluvien kannattajien matkustamisesta järjestävään valtioon.

4.9.4 Alustavien logististen ja niihin liittyvien riskinarviointien valmistelun tukemiseksi turnaukseen osallistuvien valtioiden NFIP-tietopisteitä olisi pyydettyä päivittämään maajoukkuetta koskeva yleiskatsaus (ja kannattajaprofiili) EPE-NFIP-sivustolla vähintään kuusi kuukautta ennen turnausta.

Jakso 4.10 IPCC – perehdytyskoulutus

4.10.1 Kuten edellä on korostettu, tehokas viestintä vastaanottavan poliisin ja sen kansainvälisten kumppaneiden välillä on ratkaisevan tärkeää koko turnauksen ajan.

4.10.2 Yhteydenpito olisi kuitenkin aloitettava valmisteluvaiheessa sen varmistamiseksi, että molemmat osapuolet lähestyvät turnauksia täysin tietoisina vastaanottavan poliisin odotuksista ja IPCC:n toimintajärjestelyistä.

4.10.3 Tämän tavoitteen saavuttamiseksi suunniteltuun tapahtumaohjelmaan voi sisältyä seuraavat:

- IPCC:n ja vierailevien poliisivaltuuskuntien järjestelyjen korostaminen vastaanottavan poliisin tai asiaankuuluvien viranomaisten järjestämissä kansainvälisen poliisiyhteistyön tiedotustilaisuuksissa
- IPCC:n johtoryhmän paikan päällä järjestämä seminaari yhteyshenkilöiden perehdyttämiseksi IPCC:n logistiikka- ja toimintajärjestelyihin: tähän voisi sisältyä myös koulutuksia, joissa käsitellään erilaisten mahdollisesti häiriöitä aiheuttavien skenaarioiden vaikutuksia ja reagointia niihin; sekä

- IPCC:n johtoryhmän ennen turnausta järjestämä viimeinen tiedotustilaisuus yhteyshenkilöille ja muille tarpeen mukaan

4.10.4 Näitä tapahtumia voidaan täydentää ohjelmalla, jossa osallistuvien valtioiden poliisien edustajat vierailevat ennen turnausta IPCC:n tiloissa ja järjestävissä kaupungeissa keskustellakseen vierailevien poliisivaltuuskuntien logistiikasta paikallisten poliisikomentajien kanssa.

Jakso 4.11 IPCC – tiedonvaihdon operatiiviset järjestelyt

4.11.1 Kaikki pandemioihin liittyvät ja muut terveydensuojelutoimenpiteet olisi sisällytettävä IPCC:n suunnitteluun ja toimintajärjestelyihin (ks. lisäys 5.A).

4.11.2 IPCC:n työskentelyauditoriossa olisi oltava kansalliset tai virastojen työpöydät, joista kussakin on vähintään yksi lankapuhelin, jossa on kansainvälinen yhteys, ja yksi pöytätietokone, jossa on internetyhteys.

4.11.3 Keskeisten kauttakulkuvaltioiden yhteyshenkilöiden lähettämisen lisäksi IPCC:hen olisi perustettava yleinen kauttakulkua käsittelevä työpiste, jossa analysoidaan NFIP-verkostolta ja nimetyiltä poliisin keskitetyiltä yhteyspisteiltä (valtioissa, joissa ei ole kansallista jalkapalloalan yhteyspistettä) saatuja tietoja vierailevien kannattajien liikkeistä matkalla vastaanottavaan valtioon, mukaan lukien Euroopassa asuviin maahanmuuttajayhteisöihin kuuluvat kannattajat ja mahdolliset naapurivaltioihin tilapäisesti sijoittautuneet kannattajat.

4.11.4 IPCC:n olisi oltava toimintavalmis vähintään kaksi päivää ennen turnauksen alkamista. Viralliset avajaiset voidaan järjestää kaikkien yhteyshenkilöiden läsnä ollessa.

4.11.5 Turnauksen ottelupäivinä niiden valtioiden yhteyshenkilöiden, joiden joukkueet kilpailevat kyseisenä päivänä, olisi pysyttävä IPCC:ssä kaksi tuntia ottelun päättymisen jälkeen.

4.11.6 Johtoryhmän on määritettävä ja toimitettava osallistujavaltioiden ja muiden valtioiden kansallisille jalkapalloalan yhteyspisteille ja keskitetyille yhteyspisteille yksityiskohtaiset tiedot päivittäisestä aikataulusta, jonka mukaan toimitetaan turnaukselle tarkoitetun EPE-NFIP-sivuston kautta raportit, mukaan lukien seuraavat tiedot:

- ottelua edeltävät arvioinnit kaksi päivää ennen kyseistä ottelua sekä lisäpäivitykset ja -arvioinnit ottelupäivään asti sekä
- ottelun jälkeiset raportit tiettyinä ajankohtana ottelua seuraavana päivänä.

4.11.7 IPCC:n vastuupäällikön olisi pidettävä yhteyshenkilöille tiedotustilaisuuksia vuorossa olevan operatiivisen koordinaattorin tuella vähintään kahdesti päivässä (aamulla ja iltapäivällä).

4.11.8 Vastaanottavan poliisin ja järjestäviin kaupunkeihin lähetettyjen vierailevien poliisivaltuuskuntien tekemät dynaamiset riskinarvioinnit olisi jaettava IPCC:n kanssa (asiaankuuluvien yhteyshenkilöiden välityksellä), jotta varmistetaan, että IPCC:lle tiedotetaan kaikista uusista poikkeamista ja kehittyvistä riskiarvioinneista.

4.11.9 Hallintoryhmän olisi laadittava päivittäiset tiedotusraportit, jotka olisi jaettava IPCC:n yhteyshenkilöiden kanssa ja annettava laajemmalle NFIP-verkostolle ja keskitettyjen yhteyspisteiden verkostolle määrättynä ajankohtana joka päivä.

4.11.10 Turnauksen yhteydessä pidätettyjen henkilöiden henkilötiedot olisi toimitettava sen valtion kansalliselle jalkapalloalan tietopisteelle tai keskitetylle yhteyspisteelle, jonka kansalainen henkilö on tai jossa hän asuu, sekä yksityiskohtaiset tiedot rikkomuksesta ja mahdollisista seuraamuksista tai muista seuraamuksista, jotka on määrätty, ja siitä, kuka ne on määrännyt.

Jakso 4.12 IPCC – vierailevien poliisivaltuuskuntien lähettämisjärjestelyjen koordinointi

4.12.1 Vierailevien poliisivaltuuskuntien (tarkkailijaryhmien) kokoonpano ja tehtävät esitetään tämän käsikirjan kolmannessa ja viidennessä osassa.

4.12.2 IPCC:n matkakoordinaattorin tehtävänä on olla yhteydessä poliisiin järjestävissä kaupungeissa järjestääkseen vierailevien poliisivaltuuskuntien matka-, majoitus-, viestintä- ja muut logistiset järjestelyt (matkustus- ja majoitusjärjestelyjen ennakkovaraus ennen turnausta) tai varmistaakseen, että tällaiset järjestelyt toteutetaan.

4.12.3 IPCC:n matkakoordinaattorin olisi myös varmistettava, että vastaanottavalla poliisilla on käytössä paikalliset järjestelyt vierailevien poliisivaltuuskuntien vastaanottamiseksi, avustamiseksi ja turvallisuuden ylläpitämiseksi. Tämän käsikirjan jaksossa 5.4 annetaan lisätietoja avustavien vastaanottavien poliisien (oppaiden) roolista sekä suosituksia hyviksi käytännöiksi vierailevien poliisien lähettämistä koskevien kysymysten osalta.

Jakso 4.13 IPCC – turnaustilastojen kirjaaminen ja käyttö

4.13.1 IPCC:n keskeisenä tehtävänä on kerätä ja tallentaa (vastaanottavan poliisin raportteihin perustuvia) järjestävän kaupungin ja liikennepoliisin toimittamia turnaukseen liittyviä tilastoja, joita ovat muun muassa seuraavat:

- yleiseen järjestykseen liittyvien vaaratilanteiden lukumäärä, luonne ja vakavuus
- rikolliseen tai kiellettyyn toimintaan liittyvien pidätysten lukumäärä ja olosuhteet sekä oikeudelliset tai hallinnolliset toimet/tulokset sekä
- turnaukseen liittyvien ehkäisevien säilöönottojen lukumäärä ja olosuhteet.

4.13.2 On suositeltavaa, että asianomainen vastaanottava viranomainen tai virasto kerää tiedot muista turnauksia koskevista tilastoista (poliisien ja järjestysmiesten lähettäminen, katsojien lukumäärä, turvallisuushäiriöt stadionilla jne.).

4.13.3 Turnauksia koskevat tiedot olisi esitettävä raportin muodossa jalkapallo-otteluiden poliisitoiminnan eurooppalaiselle ryhmälle ja kansallisten jalkapalloalan tietopisteiden asiantuntijoille. Tiedot olisi sisällytettävä vuotuisen uhka-arvioon, joka perustuu NFIP-verkoston tilastoihin, ja sen avulla olisi voitava tunnistaa olemassa olevien uhkien laajuus ja luonne sekä uusien tai kehittyvien suuntausten syntyminen.

4.13.4 Kun otetaan huomioon vakavan ja järjestäytyneen rikollisuuden ja terroriuhkien mahdollinen vaikutus joukkojenhallintaoperaatioon, Europolin antama panos tuo lisäarvoa vuotuisen uhka-arvioon.

Jakso 4.14 IPCC – mediasuhteet ja viestintä

4.14.1 Tämän käsikirjan jaksossa 3.20 korostetaan kansallisten ja järjestävien kaupunkien tiedotusvälineitä koskevien mediastrategioiden merkitystä. Lisäksi korostetaan tarvetta

- varmistaa, että tiedotusvälineille julkistetaan asiatietoa
- antaa säännöllisesti mahdollisuuksia lehdistön ja tiedotusvälineiden tiedotustilaisuuksiin sekä
- antaa tietoa valmistelutoimista vakuuttavalla ja myönteisellä tavalla.

4.14.2 Vaikka IPCC:n ei ole asianmukaista kommentoida esimerkiksi korkean profiilin tapauksia tai vastaanottavan poliisin operaatioita, sillä voi olla vakuuttava ja myönteinen rooli kansainvälisen poliisiyhteistyön merkityksen korostamisessa, kun osoitetaan Euroopan laajuista sitoutumista vastaanottavan poliisin operaatioiden tukemiseen.

4.14.3 Tämän perusteella IPCC:n rooli olisi sisällytettävä järjestävän valtion eri virastojen väliseen viestintä- ja mediastrategiaan. Tämä saa todennäköisesti huomiota sekä kotimaisissa että kansainvälisissä tiedotusvälineissä. Sen vuoksi on tärkeää, että IPCC:n tukiryhmään kuuluu yksi tai useampi mediavastaava (tai että tukiryhmällä on yhteys sellaiseen), joka avustaa IPCC:n mediastrategian kehittämisessä, hallinnoi mediapyyntöjä ja järjestää IPCC:n tiedotustilaisuuksia.

4.14.4 Vierailivat poliisivaltuuskunnat voivat myös herättää kiinnostusta kansallisissa ja paikallisissa tiedotusvälineissä. Tämän vuoksi joillakin kokeneilla valtuuskunnilla on tiedottaja (usein valtuuskunnan päällikkö) tai lehdistövastaava. Niiden valtuuskuntien, joilla tällaista ei ole, osalta on suotavaa, että osallistujavaltion NFIP voi tukeutua nimettyyn hallituksen tai poliisin mediavastaavaan turnauksen aikana.

4.14.5 Keskeisenä tavoitteena on koko ajan oltava yhdenmukainen lähestymistapa, joka sisältää yhteisiä ja yhdenmukaisia viestejä ja jossa määritetään selkeästi kuka voi kommentoida ja mitä aiheita ja milloin sekä mitä heidän pitäisi sanoa. Tämä on tärkeää, koska keskeisenä tehtävänä on tarjota tiedotusvälineille asiantietoa ja välttää se, että erilaisista ja ristiriitaisista viesteistä tulisi tiedotusvälineiden huomion keskipiste.

Jakso 4.15 Perintö ja palaute

4.15.1 Yhteyshenkilöitä ja kansallisia jalkapalloalan tietokeskuksia olisi pian turnauksen jälkeen pyydettyä antamaan palautetta IPCC:ssä saamistaan kokemuksista, jotta voidaan auttaa kartoittamaan IPCC:n toimintaan liittyviä hyviä käytäntöjä ja haasteita.

4.15.2 Palautealoitteiden tulokset olisi esitettävä raportissa jalkapallo-otteluiden poliisitoiminnan eurooppalaiselle ryhmälle ja kansallisten jalkapalloalan tietopisteiden asiantuntijoille, ja ne olisi otettava huomioon suunniteltaessa myöhempiä kansainvälisiä jalkapalloturnauksia (ja muiden merkittävien kansainvälisten urheilutapahtumien yhteydessä, jos nimetyt vastaanottavat viranomaiset pitävät tätä tarkoituksenmukaisena).

VIIDES OSA – Turnaukseen liittyvä poliisin joukkojenhallintastrategia:

vierailevien poliisivaltuuskuntien tuki- ja neuvontatehtävät

Huom: tässä käsikirjan osassa hyödynnetään ja syvennetään ohjeita, jotka ovat neuvoston päätöslauselmassa ajantasaistetusta käsikirjasta, joka sisältää suosituksia kansainvälisestä poliisiyhteistyöstä ja turvallisuudenhallinnasta sellaisten kansainvälisten jalkapallo-otteluiden, joissa on mukana vähintään yksi jäsenvaltio, yhteydessä (EU:n jalkapallokäsikirja) (11160/24).

Jakso 5.1 Vierailevia poliisivaltuuskuntia koskevat kahdenväliset neuvottelut ja sopimukset

5.1.1 Kuten tämän käsikirjan jakson 1.4 kohdassa b korostetaan, sekä järjestävien valtioiden että osallistuvien valtioiden keskeisenä ja molemminpuolisena tavoitteena olisi oltava saada ennen turnausta selvitys (muun muassa) kunkin osallistuvan valtion lähettämän vierailevan poliisivaltuuskunnan kokoonpanosta, roolista ja toimintajärjestelyistä.

5.1.2 Lisäksi jakson 1.4 kohdassa b korostetaan, että kahdenväliset järjestelyt todennäköisesti vaihtelevat useiden riskiperusteisten tekijöiden mukaan, mutta niissä olisi selkeytettävä seuraavia seikkoja:

- vierailevan poliisivaltuuskunnan kokoonpano
- valtuuskunnan ydintehtävät
- valtuuskunnan toimivalta (jos on)
- teknisten tiedustelu- ja todisteidenkeruulaitteiden (esim. kädessä pidettävät kamerat ja videokamerat) hallussapito ja käyttö
- lähettäminen suojavaarusteiden (ampuma-aseet, kyynelkaasu, pamput, lamauttimet, muut) kanssa
- salaisten henkilötiedustelulähteiden käyttö
- virkapukujen tai näkyvien tunnisteiden käyttö
- mediasuhteita koskevat järjestelyt sekä
- kustannukset ja logistiset järjestelyt.

Jakso 5.2 Vierailevien poliisivaltuuskuntien kokoonpano

5.2.1 Kutakin vierailevaa poliisivaltuuskuntaa koskevien kahdenvälisen järjestelyjen määrittelyssä on suositeltavaa, että järjestävät valtiot ja osallistuvat valtiot ottavat huomioon vakiintuneet hyvät käytännöt, jotka koskevat vierailevan poliisivaltuuskunnan kokoonpanoa turnauksessa, huolimatta siitä, että kunkin valtuuskunnan kokoonpano todennäköisesti vaihtelee yhteisen riskinarvioinnin mukaan.

5.2.2 Turnaukseen lähetettävä vieraileva poliisivaltuuskunta (jota joskus kutsutaan termeillä ”tarkkailija” tai ”tarkkailijaryhmä” yksittäisissä kansainvälisissä otteluissa) olisi muodostettava siten, että se kykenee tukemaan järjestävän valtion turnauksiin liittyviä poliisioperaatioita pitkällä aikavälillä ja haastavimmissa olosuhteissa kuin tyypillisissä yksittäisissä otteluissa.

5.2.3 Sen lisäksi, että turnauksen IPCC:hen lähetetään yhteyshenkilöitä (ks. tämän käsikirjan jakso 4.9), vierailevaan poliisivaltuuskuntaan kuuluu yleensä myös henkilöstöä, jolla on useita erilaisia tehtäviä.

Valtuuskunnan päällikkö

5.2.4 Valtuuskunnan päällikkö on vierailevan poliisivaltuuskunnan hierarkkinen johtaja ja vastuussa siitä. Hänen olisi toimittava järjestävän kaupungin poliisin strategisena ja taktisena neuvonantajana maajoukkueen kannattajien hallinnassa.

Toiminnan koordinoija

5.2.5 Toiminnan koordinoija, jonka olisi sijaittava asianomaisen turnauksen järjestävän kaupungin poliisioperaatiokeskuksessa, vastaa vierailevan poliisivaltuuskunnan työn koordinoinnista ja tehokkaan tietojenvaihdon helpottamisesta vierailevan poliisivaltuuskunnan ja vastaanottavan poliisin välillä.

Poliisitarkkailijat

5.2.6 Poliisitarkkailijan olisi oltava kokenut ja kyettävä

- i) seuraamaan, arvioimaan ja tulkitsemaan oman maajoukkueensa kannattajien toimintaa
- ii) tarkkailemaan ilmaantuvia jännitteitä, riskejä ja lieviä välikohtauksia, jotta hän voi asianmukaisesti ilmoittaa niistä valtuuskunnan päällikölle, toiminnan koordinoijalle ja järjestävän kaupungin poliisille
- iii) tunnistamaan rikoksentekijät
- iv) suosittelemaan tarvittaessa valtuuskunnan päällikölle ja/tai toiminnan koordinoijalle kohdennettuja ehkäiseviä tai lieventäviä toimenpiteitä häiriökäyttäytymisen tai vaaratilanteen kärjistymisen estämiseksi sekä
- v) varustautumaan asianmukaisesti kerätäkseen todisteita rikollisesta tai kielletystä toiminnasta, johon tarkkailijan maajoukkueen kannattajat ovat syyllistyneet.

5.2.7 Tarkkailijoiden vaadittu lukumäärä vaihtelee vierailevan joukkueen kannattajien ennakoidun lukumäärän ja luonteen sekä niihin liittyvän riskinarvioinnin mukaan.

Poliisin viestintävastaavat (tai vuoropuheluvastaavat)

5.2.8 Poliisin viestintävastaavat olisi koulutettava kommunikoimaan maajoukkueen kannattajien kanssa yleisesti ja/tai maajoukkueen kannattajien yhteyshenkilön (jos sellainen on nimitetty), maajoukkueen kannattajalähetystön ja/tai muiden tunnettujen kannattajien edustajien kanssa, ja heillä olisi oltava kokemusta siitä.

5.2.9 Myös viestintähenkilöstön lukumäärä vaihtelee turnaukseen matkustavien vierailevan maajoukkueen kannattajien ennakoidun lukumäärän mukaan.

5.2.10 Joissakin vierailevissa poliisivaltuuskunnissa tarkkailu- ja viestintätehtäviä voivat hoitaa samat henkilöt.

5.2.11 Poliisin tiedottajan olisi oltava vastuussa tiedotusvälineiltä tulevien haastattelu- tai tietopyyntöjen käsittelystä.

5.2.12 Toisinaan tätä tehtävää nimetään hoitamaan valtuuskunnan päällikkö, kun tämän arvioidaan olevan tarpeen tiedotusvälineiden ennakoidun kiinnostuksen perusteella.

Jakso 5.3 Vierailevien poliisivaltuuskuntien tärkeimmät tehtävät

5.3.1 Kunkin vierailevan poliisivaltuuskunnan päätehtävänä kaikkina aikoina on antaa asiantuntevaa neuvontaa, jonka tarkoituksena on jakaa tietoa turnaukseen liittyville kansallisen ja järjestävän kaupungin poliisioperaatioille ja tukea vastaanottavia poliisiviranomaisia kyseisten valtuuskuntien maajoukkueiden vierailevien kannattajien hallinnassa.

5.3.2 Tämän tavoitteen saavuttamiseksi on ratkaisevan tärkeää, että vierailevien poliisivaltuuskuntien jäsenillä on edellä jaksossa 5.2 kuvatut tiedot ja kokemus.

5.3.3 Jokaisella vierailevalla poliisivaltuuskunnalla olisi oltava valmiudet tarjota vastaanottavalle poliisille seuraavanlaista osaamista:

- asiantuntemusta maajoukkueen kannattajien dynamiikasta, erityisesti silloin, kun kannattajia on merkittävä määrä suuria kansainvälisiä jalkapalloturnauksia järjestävissä valtioissa (tai yhdessä turnauksen järjestävistä valtiosta), ja sellaisen jalkapalloon liittyvän väkivallan/järjestyshäiriöiden luonteesta, jossa osallisena on maajoukkueen kannattajia
- valmiudet edustaa valtiotaan ja suoriutua tehtävistään tehokkaasti ja asianmukaisesti tukiessaan vastaanottavaa poliisia (heidän on oltava diplomaattisia ja heillä on oltava itseluottamusta, heidän on kyettävä itsenäiseen toimintaan ja kommunikoimaan etukäteen sovitulla yhteisellä kielellä) sekä
- valmiudet vaihtaa tietoja vastaanottavan poliisin kanssa ja antaa sille neuvontaa selkeästi ja nopeasti.

5.3.4 Operatiivisessa ympäristössä vastaanottavien poliisien ja vierailevien poliisivaltuuskuntien ensisijaisessa vuorovaikutuksessa keskitytään viestinnästä (vuoropuhelusta) kannattajien kanssa vastaavan vierailevan poliisihenkilöstön ja vierailevien poliisitarkkailijaryhmien tehtäviin. Kuten edellä todettiin, joissakin vierailevissa poliisivaltuuskunnissa viestintä- ja tarkkailutehtäviä voivat hoitaa samat henkilöt.

5.3.5 Viestinnästä kannattajien kanssa vastaavan vierailevan poliisihenkilöstön tavoitteena ja tehtävänä on toimia linkkinä vastaanottavan poliisin ja maajoukkueensa kannattajien välillä, jotta voidaan välittää tärkeää tietoa, kumota arvailuja ja huhuja, selventää epäsosiaalisen, provosoivan ja muun kielletyn käytöksen seurauksia sekä edistää kannattajien kykyä hillitä itse toimiaan.

5.3.6 Viestinnästä kannattajien kanssa vastaava vieraileva poliisihenkilöstö voi myös kerätä vierailevilta kannattajilta tietoja kaikista havaituista huolenaiheista, jotka koskevat muiden saman joukkueen kannattajien sopimatonta tai provosoivaa käyttäytymistä tai vastustajajoukkueen kannattajien uhkaavaa käyttäytymistä.

5.3.7 Vierailevien poliisitarkkailijaryhmien keskeiset tehtävät on esitetty edellä jaksossa 5.2.6. Kyseiset ryhmät on ensisijaisesti lähetetty avustamaan poliisia järjestävissä kaupungeissa (ja/tai muualla, jos se on tarpeen tai asianmukaista) maajoukkueidensa kannattajien käyttäytymisen seurannassa ja rikolliseen, kiellettyyn tai provosoivaan toimintaan syyllistyneiden henkilöiden tunnistamisessa.

5.3.8 Vierailevien poliisitarkkailijaryhmien ja vierailevien kannattajien välinen suhde vaihtelee eri puolilla Eurooppaa. Monet vierailevat kannattajat, erityisesti ne, jotka matkustavat säännöllisesti kansainvälisiin otteluihin ulkomaille, tunnistavat vierailevat poliisitarkkailijat riippumatta siitä, käyttävätkö tarkkailijat siviiliasua, virkapukua vai tunnusliiviä (ks. jakso 5.7). Monet tekijät vaikuttavat siihen, reagoivatko vierailevat kannattajat vierailevaan tarkkailijaryhmään myönteisesti vai kielteisesti.

5.3.9 Suurin osa vierailevista kannattajista, erityisesti kun he tulevat valtioista, joissa ei ole aiemmin aiheutettu merkittäviä ongelmia tai edesautettu niitä, suhtautuu tarkkailijoiden läsnäoloon todennäköisesti myönteisesti.

5.3.10 Jos vierailevien tarkkailijoiden keskeisenä ja näkyvänä tehtävänä on kuitenkin tavallisesti kerätä todisteita kaikesta rikollisesta tai muusta kielletystä käyttäytymisestä stadionille pääsyn kieltämiseksi tai muita tarkoituksia varten kannattajien palatessa kotivaltioonsa, tarkkailijoiden läsnäolo voi saada aikaan vaihtelevan tai jopa vihamielisen vastaanoton joidenkin vieraileviin kannattajiin kuuluvien henkilöiden, erityisesti tunnettujen tai mahdollisten riskikannattajaryhmien tai -kannattajien, keskuudessa.

5.3.11 Järjestävän kaupungin poliisin tai muun poliisin olisi otettava tällaiset tekijät huomioon määrittäessään vierailevien poliisitarkkailijaryhmien tehtäviä. Jos tarkkailijoita pyydetään joko toimimaan välittäjinä vierailevien kannattajien ja vastaanottavan poliisin välillä tai muutoin käymään vuoropuhelua vierailevien kannattajien kanssa, on välttämätöntä, että valtuuskunnan päällikkö ensin hyväksyy tällaiset tehtävät riskinarvioinnin perusteella.

5.3.12 Käytännössä moni asia riippuu olosuhteista paikan päällä. Jos vuoropuhelun tavoitteena on esimerkiksi parantaa vierailevien kannattajien turvallisuutta tai suojella sitä, valtaosa vierailevista kannattajista todennäköisesti arvostaa vierailevien tarkkailijoiden kanssa käytävää vuoropuhelua.

5.3.13 Viestinnän tarkoituksesta riippumatta vastaanottavan poliisin olisi kuitenkin aina varmistettava vierailevien poliisitarkkailijoiden ja kannattajien kanssa käytävästä vuoropuhelusta vastaavien henkilöiden turvallisuus.

5.3.14 Jos ilmenee vakava hätätilanne tai muu uhka tai häiriö, joka edellyttää tiukennettuja turvatoimia, vierailevan poliisivaltuuskunnan ensisijaisia tehtäviä voi olla tarpeen mukauttaa vastaanottavan poliisin avustamiseksi lisäturvallisuusjärjestelyjen tarpeesta tiedottamiseksi vierailevien kannattajien sekä kyseisten paikkojen asukkaiden tai liikeyritysten turvallisuuden parantamiseksi.

Jakso 5.4 Vierailevien poliisivaltuuskuntien avustaminen (oppaat)

5.4.1 Kuten edellä on korostettu, vastaanottavat poliisiviranomaiset ovat vastuussa vierailevien poliisivaltuuskuntien kaikkien jäsenten turvallisuuden varmistamisesta. Tämä on välttämätöntä, ja se on otettava huomioon kaikissa vierailevan poliisin käytännön työtä koskevissa vastaanottavan ja vierailevan poliisin riskinarvioinneissa.

5.4.2 Vierailevan poliisihenkilöstön olisi aina työskenneltävä yhdessä paikallisten poliisiviranomaisten (eli oppaiden) kanssa, joiden on oltava palveluksessa olevia poliisiviranomaisia ja joilla tulisi olla kokemusta poliisin toiminnasta jalkapallo-otteluissa omassa kaupungissaan tai maassaan ja joiden olisi tunnettava tapahtumapaikka ja mahdolliset riskialueet.

5.4.3 Järjestävän kaupungin poliisiviranomaisten olisi myös varmistettava, että oppaat

- otetaan mukaan järjestävän kaupungin (tai muuhun) poliisitoimintaan ja että heillä on valmiudet välittää tietoa, jota käytetään operatiivisesta komennosta vastaavien poliisien päätösten tukena
- tuntevat poliisiorganisaationsa, sen menetelmät ja komentorakenteen
- eivät häiriinny oman maansa riskikannattajien seurannasta, kun heidän tehtävänsä on avustaa vierailevan poliisivaltuuskunnan jäseniä
- ovat saaneet yksityiskohtaiset tiedot järjestäjämaan poliisitoiminnasta, heidän vastuistaan ja tehtävistä, jotka vierailevan poliisivaltuuskunnan jäsenten on määrä suorittaa
- ovat vastuussa vierailevan poliisivaltuuskunnan turvallisuudesta
- toimivat yhdessä vierailevan poliisivaltuuskunnan kanssa järjestävän kaupungin poliisioperaation ajan kehittääkseen toimivan työsuhteen sekä
- toimivat yhdessä vierailevan poliisivaltuuskunnan kanssa käyttäen etukäteen sovittua yhteistä kieltä.

Jakso 5.5 Kielijärjestelyt

5.5.1 Järjestäjämaan kansallisten poliisiviranomaisten tai järjestävän kaupungin poliisiviranomaisten ja vierailevan poliisivaltuuskunnan päällikön olisi sovittava keskenään etukäteen kielijärjestelyistä.

5.5.2 Vierailevien poliisivaltuuskuntien jäsenten olisi mahdollisuuksien mukaan osattava järjestäjämaan kieltä, jotta viestintä vastaanottavan ja vierailevan poliisihenkilöstön välillä sujuisi helpommin.

5.2.3 Jos tämä ei ole mahdollista, vastaanottavan poliisiviranomaisen olisi nimettävä henkilöstöstään poliiseja, joilla on tarvittava kielitaito tai jotka pystyvät ainakin keskustelemaan englanniksi, koska se on monien vierailevien kannattajien yleisin toinen kieli.

Jakso 5.6 Vastaanottavan ja vierailevan poliisin yhteistyö turnauksen aikana

5.6.1 Samaan aiheeseen liittyen vastaanottavien poliisiviranomaisten olisi varmistettava, että vieraileville poliisivaltuuskunnille tiedotetaan niiden valtuuskunnan päällikön tai toiminnan koordinoijan välityksellä järjestävän kaupungin poliisitoiminnasta (mukaan lukien joukkojenhallintafilosofia ja käyttäytymiseen liittyvät toleranssit).

5.6.2 Valtuuskunnan päällikkö ja/tai toiminnan koordinoija olisi otettava täysin mukaan järjestäjämään poliisitoimintaan (ja heille olisi annettava mahdollisuus osallistua ennen otteluita ja otteluiden jälkeen pidettäviin tiedotustilaisuuksiin).

5.6.3 Sekä vastaanottavien poliisiviranomaisten että vierailevan poliisivaltuuskunnan olisi pidettävä IPCC:n yhteyshenkilönsä ajan tasalla turnaukseen liittyvien järjestävän kaupungin poliisioperaatioiden tilanteesta.

5.6.4 Vierailevan poliisivaltuuskunnan tulisi aina huolehtia siitä, että heidän toimintansa ei saata muita henkilöitä tarpeettomasti vaaraan.

Jakso 5.7 Vierailevat poliisivaltuuskunnat – tunnusliivien käyttö

5.7.1 Useimmat eurooppalaiset järjestäjävaltiot tuntevat eurooppalaisen poliisin tunnusliivin, koska niillä on kokemusta yksittäisten kansainvälisten jalkapallo-otteluiden järjestämisestä.

5.7.2 Turnauksen aikana vastaanottavan poliisiviranomaisen ja vierailevan poliisivaltuuskunnan päällikön olisi taktisista syistä yhdessä päätettävä, käyttääkö vieraileva poliisivaltuuskunta (tai sen osa) siviiliasua vai virkapukua.

5.7.3 Jos vieraileva poliisivaltuuskunta tulee Euroopan valtiosta ja jos järjestävä valtio ja valtuuskunnan päällikkö ovat yhdessä niin sopineet, vieraileva poliisihenkilöstö, joka ei käytä virkapukua työssään, voi käyttää norminmukaista valoa heijastavaa ja näkyvää vierailevan poliisin tunnusliiviä, joka jokaisella valtuuskunnan jäsenelle olisi oltava hallussaan työskennellessään turnauksen aikana.

5.7.4 Neuvoston päätöslauselma ajantasaistetusta käsikirjasta, joka sisältää suosituksia kansainvälisestä poliisiyhteistyöstä ja turvallisuudenhallinnasta sellaisten kansainvälisten jalkapallo-otteluiden, joissa on mukana vähintään yksi jäsenvaltio, yhteydessä (EU:n jalkapallokäsikirja), lisäys 3 (11160/24).

Jakso 5.8 Vierailevien poliisivaltuuskuntien valtuudet stadionilla

5.8.1 Koska ei ole olemassa keskitettyjä järjestelyjä turnaukseen liittyvien valtuuksien myöntämiseksi vieraileville poliisivaltuuskunnille, järjestävän kaupungin poliisiviranomaisten olisi yhteistyössä järjestävän stadionin johdon kanssa huolehdittava siitä, että vierailevilla poliisivaltuuskunnilla on pääsy stadionille ja asianmukaiset valtuudet (istumapaikka ei pakollinen), jotta valtuuskunta voi hoitaa tarkkailu- ja/tai viestintätehtävänsä stadionilla tehokkaasti.

5.8.2 Stadionin järjestyksenvalvojille ja muulle turvallisuudesta vastaavalle henkilöstölle olisi ilmoitettava valtuutetun vierailevan poliisihenkilöstön läsnäolosta ottelua edeltävässä tiedotustilaisuudessa.

Jakso 5.9 Kustannukset ja rahoitusjärjestelyt

5.9.1 On erittäin suositeltavaa, että kukin osallistuva valtio varaa tarvittavat määrärahat voidakseen lähettää vierailevan poliisivaltuuskuntansa järjestäjävaltioon (tai järjestäviin valtioihin).

5.9.2 Monet eri tekijät vaikuttavat vierailevan poliisivaltuuskunnan vastaanottamisesta ja lähettämisestä aiheutuviin kustannuksiin, muun muassa valtuuskunnan koko, välimatka ja käytetyt liikennevälineet, mutta keskimäärin kustannukset ovat kohtuullisia ja järkevä investointi, jolla voidaan vähentää turvallisuusriskejä.

5.9.3 Vakiintuneena käytäntönä on, että järjestävä valtio (tai järjestävät valtiot) vastaa kustannuksista, jotka aiheutuvat vierailevan poliisivaltuuskunnan majoituksesta, aterioista (tai oleskelusta) ja järjestäjämaan sisäisistä matkoista, kun taas osallistuva valtion olisi maksettava vierailevan poliisivaltuuskunnan kansainvälisestä matkustamisesta aiheutuvat sekä palkka-, matka- ja sairausvakuutuskulut (ellei kahdenvälisissä järjestelyissä ole vahvistettu vaihtoehtoja järjestelyä).

Jakso 5.10 Vierailevien poliisivaltuuskuntien päällikön ja toiminnan koordinoijan vierailut järjestäviin kaupunkeihin ennen turnausta

5.10.1 Vastaanottavan poliisiviranomaisen olisi annettava vierailevan poliisivaltuuskunnan keskeisille jäsenille (yleensä valtuuskunnan päällikölle ja/tai toiminnan koordinoijalle) mahdollisuus tutustua turnaukseen liittyvään poliisistrategiaan ja erityisesti turnaukseen liittyviin poliisijärjestelyihin järjestävissä kaupungeissa.

5.10.2 Tällaiset tutustumiskäynnit olisi toteutettava viimeistään kuusi viikkoa ennen turnausta, ja niihin olisi myös sisällyttävä workshopeja tai seminaareja, joissa esitettäisiin vastaanottavan poliisin turnausta koskeva poliisistrategia järjestävän kaupungin poliisikomentajille ja vierailevien poliisivaltuuskuntien keskeisille jäsenille.

5.10.3 Kyseisten käyntien tavoitteena tulisi olla vierailevien poliisivaltuuskuntien perehdyttäminen stadionin sijaintiin ja tutustuminen kunkin järjestävän kaupungin operatiivisesta komennosta turnauksen ottelupäivinä vastaaviin henkilöihin.

5.10.4 Lisäksi tutustumiskäynnit tarjoavat sekä kansallisille että erityisesti järjestävän kaupungin poliisikomentajille ihanteellisen tilaisuuden hyödyntää kansainvälistä yhteistyötä mahdollisimman paljon

- jakamalla logistista tietoa kannattajien järjestelyistä järjestävässä kaupungissa
- vierailemalla paikoissa, joissa vierailevien kannattajien voidaan odottaa kokoontuvan ennen ottelua ja sen jälkeen, mukaan lukien mahdolliset organisoidut kannattajille varatut alueet ja spontaanien epävirallisten kannattajakokoontumisten tapahtumapaikat, joita ovat yleensä kaupunkien keskustat, joissa on baareja ja ravintoloita
- keskustelemalla ja sopimalla vierailevan valtuuskunnan roolista
- lisäämällä tietoisuutta järjestävän kaupungin poliisin valmisteluista ja operaatioista
- suunnittelemalla, miten vieraileva valtuuskunta otetaan mukaan operaatioon
- määrittelemällä asiaa koskevat säännökset ja poliisin toleranssitaset
- rakentamalla luottamusta ja tehokkaita yhteyksinä molempien poliisiviranomaisten välille sekä
- tarvittaessa määrittelemällä toimenpiteitä, jotta kannattajaryhmät voidaan pitää toisistaan erillään järjestävässä kaupungissa.

Terveiden suojelu ja lieventävät toimenpiteet

1. Koronaviruspandemia vaikutti voimakkaasti Euro 2020 -turnaukseen. Sen myötä korostui, että vieraileville poliisivaltuuskunnille on tärkeää tarjota tarvittavat terveys- ja turvallisuustoimenpiteet, jotta ihmisiä voidaan suojella mahdollisimman hyvin heidän lähettämiseensä liittyviltä merkittäviltä terveysriskeiltä.
2. Lähettämisyjärjestelyissä olisi sen vuoksi yksilöitävä selkeästi kaikki mahdolliset terveysriskit ja annettava ohjeita ennen lähettämistä otettavista rokotuksista ja suojamaskien sekä hengityssuojaimien tai muiden välineiden käytöstä turnauksessa työskentelyn aikana.
3. Olisi myös tehtävä selväksi, että vierailevien poliisivaltuuskuntien jäseniin sovelletaan kyseisellä hetkellä mahdollisesti käytössä olevia kansallisia terveyteen liittyviä ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä.
4. Jos on olemassa riski, että henkilö voi joutua sairaalahoitoon tai karanteeniin tartunnan vuoksi, kunkin valtuuskunnan kotivaltion olisi ennen lähettämistä tehtävä järjestelyt kyseiselle henkilölle mahdollisesti aiheutuvien kustannusten kattamiseksi (tai järjestettävä henkilölle tällaiset riskit kattava sairausvakuutus, jos sellainen on saatavilla).